

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is

II. év.

Budapest, 1898, csütörtök, április 14-én.

103. szám

Aforizmák az ideálról.

Ábrányi Kornél, aki most könyvet irt a Nemzeti Ideálról, agitátor. De a legkülönösebb agitátor. Száz és száz aforizmában kovácsolja a fegyvereket, amelyek mind arra valók, hogy a nemzet megvívja velük az ő nagy háboruját és elsöpörvén a nemzeti egység ősi ellenségeit, az egyedül üdvözítő demokrácia zászlója alatt fogjon az összeolvasztás nagy munkájába. De mikor a fegyvereket átadta s a célját megmutatta, egyszerre csak az agitátor összecsucsorítja az ajkait és azt suttozza:

— Pszt! Csak flegma! A háboru oktan dolog és az egyetlen okosság az, ha a paron ülve szépen megvárjátok, míg a történelem folyamának habjain leuszik hozzátok a — Nemzeti Ideál.

Valami meghasonlás van az Ábrányi könyvének már formája és célja között is. Eszközök és célok közt bizonyos rokonságnak kell lennie, amit Ábrányi elvétett. Nehéz borokat nem itatnak az emberekkel megnyugtatás okáért és a szuronyt sem azért adják a katonának, hogy ráüljön. Mikor tehát Ábrányi aforizmákban, a maga izgatottságának szakadozottságával beszél és rapszodiát szaval, ne higgye, hogy ezzel hallgatóságát meg fogja nyugtatni. Ábrányi izgatott és türelmet prédikál, nagy célokat mutat és leüléssel kínál, riadót fúj és pihenést jelez. Hogy ne zavarná meg tehát hallga-

tóit? Mást sejtet a hangja és mást értet a szava; az ilyesmi pedig mindenkor megboszulja magát és Mózes is pórul járhatott volna, ha elvezetvén népét az ígért földéhez, ott azt mondja: most pedig, én hiveim, maradjunk szépen kívül!

Ábrányi agitál és békét akar. Ez még nem képtelenség. Amit Deák Ferencz csinált, az is agitáció volt a béke érdekében. De amit Deák Ferencz a nemzet elé célul állított, az épen a béke volt és az a nyugodalmis alap, amelyen az ország fejlődése biztosítható. S amikor a béke a cél, az agitáció sem szólíthat fegyverre. De sohasem volt még agitátor, aki gyökeres átalakulások korszakát hirdetve, azt ajánlotta volna, hogy a nemzet pedig rakja le a fegyvereket. Vagy lehet valami nemzeti ideál s akkor azért harcolni is kell, vagy csak olyan természetes fejlődés, amely az idők kényszerítő erejénél fogva magától is megjön s akkor nem nagy virtus rá figyelmeztetni. De célokat mutatni, amelyeknek közössége nemzeti ideál és azt mondani, hogy mindezt magától meghozza az idő: önmagában is érthetlenség. Még a szerencse is olyan, hogy az embernek a példaszó szerint ki kell érte nyujtania a kezét; hát még az ideál!

De Ábrányi Kornél olyan politikai iskolában nőtt fel, amelyben sok volt a szárnyatlan madár. Mind szeretett volna repülni, látott is biztos nyugovó pontokat, de hiányzott a szárnya és a mersze,

hogy az utat odáig megtegye. A szemük mindig új célokat keresett, a testük sohasem merészkedett ki a megszokottság kipróbált fészkeiből. Nála tehát nem lehet meglepő, ha a nemzetet is arra tanítja, hogy messzire lásson, de egy helyben maradjon. Ő csak hű marad magához, amikor megmutatja a nemzeti ideált és mégis arra nógat minket, hogy ezt az ideált ne tegyük valahogy politikai programmá. Sőt Ábrányi Kornélnál ez a különös invitáció még másként is érthető. Művészember, amilyen Ábrányi, bizonyos távlatból szereti nézni a dolgokat, mert érzi, hogy a közelség rontja a hatást. S mikor politikai ideált állít maga elé, ahhoz sem mer egészen közeledni. És művészi borzalommal gondol rá, hogy mivé sülyedne az az ideál, ha a politikai programmok közelségébe vonszólnak. Nem, nem — csak maradjon művészi távolságban! "Ugy ragyog csak igazi fényében.

De ha az ember kialudta az Ábrányi pezsgőjének mámorát és egy óvatlan pillanatban odasompolyog a nemzeti ideál közelébe: az a pezsgő-mámor után a második kijózanodás percze lesz. Mi a nemzeti ideál az Ábrányi világításában? A nemzeti egység. Helyes. Ugy rémlik, mintha ez nem volna épen az Ábrányi fölfedezése s amióta ez az ország Magyarország, a nemzeti egység felé irányult minden törekvés. De se baj. A politikai ideáloknak nem árt úgy az idő.

Az új Zrinyiász.

(Politikai és társadalmi tréfás rajz)
Irtá: MIKSZÁTH KÁLMÁN. (46)

XII. Epilog.

Ugorjunk át néhány esztendőre és hipp-hopp ne álljunk meg sehol, csak Vajda-Hunyadon. Ott állunk meg a fényes lovagvárban, mely az óriás sziklán kevélyen mered a felhőkbe. Karsu tornyaival, cziradás erkélyeivel, klasszikus kidodorodásaival. Lent a szikla alatt a kis Zalasd vize folydogál csendesen.

Az ember megigézve áll meg e tündéropületnél, szeme möhön tapad a loggiákra, a czikk-czakkos százféle ablakokra, hogy nem jelenik-e meg valamelyikében Hunyadi János, sisakos fejével, vállára boruló hullámos hajjával, vagy a szelid arczu nagyasszony: Szilágyi Erzsébet, előkiabálva valahonnan a gyerekeket: „Laczi, Matyi, hol vagytok!”

Csalóka képzelődés. Csakugyan játszik a bástyákon két kis szösze fia. . . De hol vannak már a Hunyadiak! Ám a renaissance-kor még itt van; a várban gróf Zrinyi Miklós lakik a vitézeivel. Ide költöztek valamennyien és úgy élnek, mint hajdan Szigetvárott. Így parancsolá az ősz király.

A vár szebb, mint Sziget volt. Az Almás vizét Zalasd pótolja, vad bőven van az erdő-ségben, hanem a klíma zordonabb és Szecsödy

Máthé uram sokat panaszkodik, hogy örökösén hurutja van. De amelleit jól élnek, vigan élnek. Kürtszó hirdeti a kaputoronyból, ha vendég érkezik s majd mindig érkezik. Castellanus uram, aki most Bothos Péter uram, nem győzi nyitogatni-cukogatni a nagy kaput. Sóllymokkal és uhubaglyokkal jár vadászni Bohorné és Juraniésné, mint a régi idők várasszonyai, lámpavívó, sátorvívó csatlósok egész rajjával. Lándzsások, fullajtárok kísérik Zrinyi Miklóst, ha kikocsizik s három mozsárlövés pukkan el az udvaron, ha ebédhez ülnek a márvány-oszlopos lovagteremben. Az ebédek rendesen igen jók, mert Rózer-mama vezeti a háztartást s veszekszik egész nap a szakácsossal, a kuktákkal, a kulesárnéval és minden renden levő cseléd néppel; — a királyi tanácsos ur, tudniillik Rózer Nep. János ur, nem ártja magát semmibe, ő megelégszik azzal, hogy együtt élhet a leányával (Juraniésnéval) és hogy várban lakhatik (sásfészekben — ahogy ő szokta mondani) és hogy délutánokint kedvére tartíthat a várkaplással: főtisztelendő Vinnyói János urammal a Nebojsza bástyán. Panaszkodik azonban, hogy a pap csal a játéknál. Van két szép unokája is, a Juraniés-gyerekek, akiket minduntalan le kell kergetnie a fákról és a különböző magaslatokról, ahová madárfiókokért felmászna. Ez a két vásott kölyök foglalja el egész napját.

Szóval: élnek, éldegélnek; Alapi és Ju-

ranics a hadakat gyakorolják a várudvaron; a régi szigetvári vitézek kezdenek ugyan öregedni de Zrinyi ujakkal szaporítja.

Mindez egy kicsit unalmas, egyhangú és a főemberek türelmetlenül várják naponkint az ujságokat:

— Mikor lesz már egy kis háboru?

De hát a világ nem mozdul. Hej, a török! Ha még egyszer jönne a török. Csakhogy az beteg ember, nem tud járni. Csak már jönne akárki, ha ördögnek hívják is.

Sziget hajdani kapitányát itt katonái közepette elfogta némelykor a harcvágy; a régi szilaj szenvedélyek sorra ébredtek. Mit ér ez a nagy vár, ez a sok levante, ha ki nem próbálhatja? Ha már nincs is háboru, legalább egy kis hadi kaland akadna. A vadászatok se elégtették ki. Nincs nagy vad. Nyulat, őzet nem érdemes löni. Sokszor emlegette, kivált téli esteiken elmélázva a kandaló tüzének rubint szikráiban, hogy ha ő király lenne, gyönyörű vadászatot tudna rendezni Budapesten, eleresztvén az állatkertben a nagy vadakat, az oroszlanokat, tigriseket és hiénákat; milyen fölséges mulatságot lehetne abból csinálni! Voltak napjai, amikor visszasóhajtozott a budapesti modern életbe. A tarka-barka nép az utczákon, a kirakatok, a szép, festett asszonyok, a löversenyek, a klub-esték vonzották szinte ellenállhatatlan erővel. Érezte, hogy a modern ember és a renaissance-kori lovag mintegy összevesz benne;

Ábrányi azonban az ujság okáért néha megcseréli az eszközt a czéllal s ha a nemzeti egység ideálnak nem új, megteszi ideálnak a demokráciát, mint azt az eszközt, amely olvasztó erejével megteremti a nemzeti egységet. Ilyenformán az Ábrányi nagy könyve váratlanul a demokrácia hangos dicsőítőjévé változik és a történelem minden fiókját kiüríti a demokrácia nagyobb glóriája kedvéért. Az Ábrányi stílusával szólva, azt mondhatnám, hogy őseket kutat a demokráciának, akik megnevesítsék.

A történelem fiókjaiban pedig senki sem kutat hiába. Akinek van egy új igazsága, bizalommal fordulhat a történelemhez bizonyítékokért. Ebben a tekintetben a história fölveszi a versenyt a statisztikával. Csak azt nem szabad ilyenkor követelni, hogy a szkepszis egy kicsit utána nézzen a régi fiókból szedett bizonyítékoknak. Mert a hamisságot talán nem, de az egyoldalúságot okvetlenül rá kell sütni az ekként bizonyított igazságra. S nincs különben a történelemmel igazolt demokráciánál sem. Ábrányi kisebb fáradsággal bizonyíthatta volna mai tézisének ellenkezőjét. De mostanság divatba jött a demokrácia dicsérete és a historiai háttér némileg még hiányzott. Ábrányi ezen az utolsó hiányosságon is segített. S most már a demokrácia kifogástalan habitusban léphet a nemzet elé. Am egészen más kérdés, hogy a kifogástalan habitus hódítóbbá fogja-e tehetni, holott ezen a világon mindig csak azok voltak demokráciák, akik mások nem is lehettek s még azok sem valamennyien. Minden divat és a politikai divat is visszatérő valami. S amit ma demokráciának neveznek, az is divott már ismételten, de mindig nyomában járt a természetes kialakulás. Mert amíg az emberi természetet és az emberi elmét nem tudják uniformálni,

addig nincsen se egyenlőség, se demokrácia. Finomak és durvák épen úgy lesznek, mint gazdagok és szegények, mint okosak és együgyűek. Ezen a demokrácia nem segít s ha a vagyoni különbségeket valaha el lehetne oszlatni, a demokrácia volna a legszánandóbb helyzetben. Mert míg ma az elme ki tudja egyenliteni a vagyoni különbségeket, mi egyenlitené ki a demokrácia uralmával nagyon is szembeeszközö elmebeli különbségeket? Semmi.

Mégis, micsoda hatalmas apparátust mozgat meg Ábrányi a demokrácia dicsőítésére! Glédába állítja ezer év idegeit, történelmi világításba helyezi a nemességet, a hadsereget, a zsidókat — és ez mind a demokráciát szolgálja. Van ebben a csoportosításban valami imponáló. De mi jön ki belőle? Az, hogy igaza van a nemességnek, igaza van a hadseregnek, igaza az idegennek, igaza a zsidóságnak, csak épen egynek nincsen igaza: Ábrányi Kornélnek. Ő igaztalanul ítéli meg valamennyit s legigaztalanabbul önmagát, mikor azt hiszi, hogy próféta lett, mert politikai tekintetben hazát vesztett.

POLITIKAI HIREK.

A képviselőháznak délelőtt tíz órákor ülése van.

A képviselőház mai ülése. Husvétii szünete után ma ült össze először a képviselőház és Szilágyi Dezső elnöklése mellett megállapította a további munkarendet. A megállapodás értelmében holnap délelőtt tíz órákor lesz a legközelebbi ülés; napirendjén a delegáció tagjainak megválasztása, több házi jelentés elintézése s végül a Közép-Duna egységes szabályozásáról és a konzuli illetmények rendezéséről szóló javaslatok tárgyalása lesz. A mai ülésben egyébként új törvényjavaslatok is kerültek a Ház asztalára. Báró Dániel Ernő kereskedelmi miniszter beterjesztette a japáni vám- és kereskedelmi szerződés becikkelye-

zéséről, továbbá több helyi érdekű vasut engedélyezéséről szóló törvényjavaslatokat; Erdély Sándor igazságügyminiszter pedig a gazdaság és ipari hitelszövetekről szóló javaslatot.

Volt az ülésnek egy derültebb momentuma is: Szilágyi Dezső jelentette be, hogy gróf Zichy Jenő Tifliszből levelet írt, amelyben tudatja, hogy a hódoló felirathoz és az áprilisi ünnephez hozzájárul.

Uj főispánok. Két főispáni kinevezés jön legközelebb a hivatalos lapban. Ugocsa megye főispánja Szentpály Jenő, Veszprém megye főispánja pedig, mint már többször megirtuk, Fenyvessy Ferenc lesz.

Pártértekezlet. A függetlenségi és 48-as párt Kossuth Ferenc elnöklése alatt ma este hat órákor értekezletet tartott. Az önálló vámtérület érdekében megindított mozgalom felett tanácskoztak. Az elnök bejelentette, hogy az ország több helyéről érkeztek megkeresések a párthoz az iránt, hogy az önálló vámtérület és nemzeti bank érdekében népgyűléseket tartanak. Az első gyűlést e hónap 24-én Nyíregyházán tartják. Ezután felolvasták Bartha Miklósnak a Zimándy-Zelenyák-ügyben György Elekhez intézett következő levelét:

Nagyságos György Elek urnak, az országos függetlenségi és negyvennyolcas párt alelnökének Budapesten. Kedves barátom! Nagybecsű leveledre válaszolva, azon országgyűlési képviselők nézetét is tolmácsolom, kikhez engem a politikai barátság köteleke füz.

A Zimándy és Zelenyák lelkipásztor urak támadásáról mi is értesültünk. Ez az irat ránk is azt a benyomást gyakorolta, amit más becsületes magyar emberre.

A Kossuth Lajos életének tisztasága és dicsősége nemzetünkre szállott, mint nagy és szent örökség. E féltett kincs ellen emelt most kezét a két pap.

Ilyen helyzetben az egyházi hatóságon a sor, megállapítani a határokat a vélemény szabadság és az erkölcsi anarchia között.

A mi tisztünk csak a megvetés lehet az olyan egyének iránt, kik magukat a nemzeti élet községéből önként kiszakították.

Budapest, 1898. április 8.

Őszinte barátod és elvtársad Bartha Miklós.

mindig birkózik a két legény és hol az egyik van felül, hol a másik.

Egyszer aztán egy szép tavaszon bekövetkezett, amit vén katonái kívántak. Radován diák, aki a napi postát bontotta fel, egy olyan stafétát talált kibontani, melytől elkezdtek a szemei csillogni.

Arról értesítik Zrinyit Budáról, hogy készülődjék, erősítse meg magát, szaporítsa meg a legénységét, mert alighanem lesz valami.

És két hét múlva már ott állott az ellenség Vajda-Hunyad vára előtt.

Nem vág keretünkbe ez eseményeknél időzni, ellenkezőleg csak átsiklani szabad azok között.

Az orosz támadta meg Magyarországot s míg derék hadával betört Máramaros felől, egy kisebb sereget Románián keresztül Erdélybe menesztett, hogy kétfelől szorongassa meg a magyar királyt.

E hadosztály, melyet gróf Dimítrev Dekanov vezetett, ostrom alá vette Vajda-Hunyadot épen úgy, mint negyedfélszáz év előtt Szolimán Szigetvárt.

Zrinyi elemében volt, életre-halálra védte magát s gyakorta tett kirohanásokat, nagy pusztulást okozva az orosz seregben. Eközben pedig várta a segítséget, mely az ostromlótól megmenti.

Hanem az összes haderő el volt foglalva Máramarosban, hol hősiességgel megverte az oroszokat. E nagy győzelmi mámorban a szegény

Erdélyvel nagyon keveset törődött a hadügyi kormány.

Igy aztán teljesen magára hagyatva, oda jutott Zrinyi, ahol egykor volt: az élleme kifogyott, a várfalak megvoltak rongálva, de a várórség lelkes volt, kivéven Rózer papát, aki szeretett volna otthon lenni a Zöldfa-utezában és inkább Sartory Pállal tartlizni a polgári körben, mint itt a „sásfészekben”, ahol a villámok laknak.

Egy nap parlamentáir jelentkezett a várkapunál. Dekanov is megünnta a fáradalmas ostromot, meg talán hallott is valamit a magyar király marmarosi nagy győzelméről és alkudozni akart Zrinyivel.

A parlamentáirnak bekötötték a szemét és Zrinyi elé vezették. Ott átadta a Dekanoff levelét.

„Bátyuska — írta gróf Dekanov — add fel a várat és megkapod Erdély fejedelemségét. Ha fel nem adnád, elveszem erővel.”

Zrinyi Miklós előkereste a kalamust, ritkán írt ő maga, de most egyszer a saját szarkabetéivel válaszolt:

„Bátyuska, tanuld meg, hogy Zrinyi Miklós nem szokott várakat feladogatni. Ha nem tanulnád meg, megtanítalak.”

Ezzel aztán kieresztvén a parlamentáir, megparancsolá a castellánusnak, hogy semmi élő lelket ne ereszzen többé se ki, se be. Összehívta a várórséget, szép hazafias beszédet tartott nekik és felszólítá, hogy rohanjanak ki, úgy mint régenten. Az élleme el-

fogyott, segítő sereg nem jó, a bástyák megvannak rongálva. „Haljunk meg a hazáért másodszer is!”

— Bis repetita placent! — kiáltá lelkesen, a rettentő erejű Patacsics.

— Haljunk meg! visszhangozák mindnyájan.

— Fel fogunk újra támadni — biztatá őket Juranics.

Ekkor azután a várkapornába mentek, ahol Vinnyói János misét mondott s lelkiileg ekkép megerősödvé, Rózer-mama fölsoztotta köztük az utolsó éllemei adagokat. Holnap már nem lesz semmi ennyivaló. De nem is kell. Az asszonyokat és a gyerekeket kivezetik majd a rejtekuton éjjel a szabadba és holnap reggel kirohannak, megnyitván a vár kapuit.

Mind kemény vitézek voltak. És csak egy pillanatra lágyultak el, mikor a templomból jövet meglátta Juranics az udvaron szaladgáló kis fiait, azokat ölébe vette, csokolgatta és egy könyccseppet morzsolt el a szemeiben:

— Szegény kis cselédkéim — susogta.

Zrinyi maga is megindult.

— Eredj te is velük — kérte Juranicsot.

Juranics sértődve, kevélyen emelte fel a fejét:

— Kinek néz engem exczellenziád?

Zrinyi az emeletre sietett fel, a palotatermekbe. Szüksége volt a magányra. A lelki egyensúlyra, az elmélkedésre, a készülődésre. Odaszólt az ajtónálló alabárdosoknak:

— Egy lélek se háborgasson.

Végül a szabadelvű pártnak ugyanebben az ügyben elküldött átiratát olvasták fel, amelyben tudják, hogy ezzel a kérdéssel a legközelebbi pártértekezleten fognak foglalkozni. — A függetlenségi párt holnap is értekezletet tart, amelyen a kongruáról szóló törvényjavaslatot tárgyalják.

Főrendek értekezlete. A főrendek pénteken délelőtt fél 11 órakor a főrendiház ülése előtt előértekezletet tartanak.

Di Pauli vörös bora.

Báró Di Pauli József a Reichswehr mai számában folytatja azt a közjogi vitát, melynek során már egyszer választott neki gróf Andrassy Gyula.

Báró Di Pauli, az osztrák katolikus néppárt vezére, az ausztriai miniszterjelöltek e legállandóbbika, régebben mintaszerű gazdaságairól volt ismeretes, mint az gyakran előfordul a politikusoknál. Nevét mindig emlegették, ha a legjobb vörös borokat emlegették. Mint államjogásznak bizonyára ugyanekkora sikere lesz neki Ausztriában és nevét mindig emlegetni fogják, míg csak lesznek az osztrák egyetemeken közjogi órák.

Vitája folyamán ugyanis nem mond ő egyebet, mint azt, amit már ugys régen tanítanak az ausztriai ifjuságnak: legjobb vörös borával szóval ismét a legjobb vörös borok mellé áll di Pauli.

Ma ezeket feleli Andrassy-nak:

1. Távol van tőle az, hogy ő a magyar államot vagy a magyar alkotmányt megtámadná. Ő csak „a közös ügyekre nézve fennálló állami egységért harcol.”

2. Andrassy könyvében ellentmondás a következő: Egyszer azt mondja, hogy a delegációs határozatoknak eselleg szükséges korrekciója az lehet, hogy a határozatok szankciója a parlamenti felelős kormány közbenjárása nélkül nem történhetik meg, már pedig a szentesítés előtt nincs végrehajtás. Máskor meg azt mondja, hogy a határozatok csak a törvényhozás hozzájárulása után hajthatók végre.

— Hát a szentesítés nem elegendő?

3. A kiegyezési törvényekben szó sincs róla,

hogy a közös miniszterek bármilyen tekintetben is felelősek volnának maguknak a parlamenteknek.

4. Ausztriában egy komoly politikus sem gondol a közjogi alap visszafelállítására. Sőt hallgatagon néztek az osztrákok a paritásnak a törvényes alapon való felállítását is. Például a monarchia mai czime: az „osztrák-magyar monarchia” sem gyökerezik a kiegyezési törvényekben, mert azok mindenhol csak a „birodalom”-ról szólnak.

5. Ennélfogva pleonazmus az a szó, hogy ő és az osztrák érület „összmonarchia”-ért harcol. Az összmonarchia nem jelent visszafelődést, az összmonarchia nem a jövő zenéje. Az összmonarchia megvan, az összmonarchia törvényes fogalom, azért — ugymond di Pauli — nem kell harcolni, azt csak meg kell védeni Isten segedelmével. Hogy „Ausztria” alatt csak a Lajthántul értendő, arról a kiegyezési törvényekben nincs egy szó sem. Az „osztrák császárságon” nem változtatott a kiegyezés, mert a Lajthántul nem ezzel azonos, hanem „a birodalmi tanácsban képviselt királyságokkal és országokkal.”

Di Paulinak ezekre a fejtegetéseire kétségkívül nehéz gróf Andrassy Gyulának, vagy akármely magyar közjogásznak válaszolni. Az érintkezést ebben a kérdésben szokatlanul nehézé teszi az, hogy a vitatkozók két különböző csillagzaton lakknak és nem értik egymás nyelvét. A diplomáciai szöveget természetesen az 1867. XII. törvénycikkben kell keresni, de ennek a kitűnő alkotásnak ép a lingvisztikai része a kevésbé tökéletes. Az eset tehát valamint harmincz esztendő óta máig, akként ezentul is meg fog maradni az osztrák és a magyar közjogi tankönyvek vitájának.

Parlamentáris részről — valószínűleg gróf Andrassy Gyula is úgy találja — nem is érdemes vele tovább foglalkozni. Mert Ausztriában lehetnek tetszés szerinti közjogi felfogások, báró di Pauli daskálhat a frazeológiai bizonyítékokban akárhogy is; — azért azt, hogy Magyarország egyszer állam, másszor meg már (a közös ügyekben tudniillik) nem állam, hanem csak része egy nagyobb, egységes államnak: azt az osztrák felfogásnál és a grammatikánál erősebb bizonyítékokra támaszkodván, Magyarország sohasem fogja elismerni.

Ama vörös bor csak odaát nevezhető kitűnőnek.

— Igaz-e, hogy ki akar rohanni?

— Holnap reggel megtörténik.

— Igaz-e, hogy megint az ünneplő ruhájába öltözik, mint hajdan Szigetvárott?

— Igaz. Ott van a ruha a széken készítve.

— Igaz-e, hogy exczellenciád megint száz aranyat tesz a zsebébe?

— Azt én úgy szoktam — felelte keserű mosolylyal Vajda-Hunyad ura.

— Szabad kérdenem, milyen aranyak azok; husz- vagy tizkoronás aranyak?

— Huszkoronások.

Perényi Miksa most közelebb lépett Zrinyi felé, mintha ösztönszerűleg érezné, hogy valaki hallgatózik (amint hogy ott volt a kulcslyukon a Boborné rózsaszínű fülecskéje).

— Tudja mit exczellenciád — mondá szemtelen vigyorgással, halkított hangon. — Ne tegyen a zsebébe semmit, mit ér, hogy az az ostoba kozák, aki levágja, meg fogja ott találni. Hát megérdemli azt az a kozák? Én tudom azt, hogy a gróf ur a történelemre dolgozik és ha én befogom irni, hogy száz arany volt a zsebében, méltóztatik engem érteni, hát akkor az úgy lesz a történelemben és nem máskép. Én pedig szívesen beírom a feléért. A felét hagyhatja exczellenciád valakinek. És mind a ketten csinálunk egy jó gseftet.

Zrinyi habozva állt ott, mintegy megszállva e hallatlan vakmerőségtől és mégsem tudta hirtelen elhatározni, hogy nevéssen-e nagyot az ötleten, vagy pedig kinyitván az

KÜLFÖLD.

A krétai kormányzó-kérdés. A krétai kormányzó kinevezésének kérdése még mindig a jegyzékváltások stádiumában van. Mint Konstantinápolyból táviratozzák, a port legújabbán köriratot intézett a hatalmak konstantinápolyi képviselőihez, amely köriratban meglehetősen határozott hangon követeli Karterodori basának krétai kormányzóvá való kinevezését. Az orosz kormány ezzel szemben azt az indítványt terjesztette a hatalmak elé, hogy ejtsék el egyelőre a krétai kormányzó kinevezésének kérdését s bízzák a krétai autonóm adminisztráció berendezését a krétai vizekre rendelt orosz, francia, angol és olasz admirálisokra.

A szerb választások. Belgrádból jelentik: A liberális párt elhatározta, hogy a skupstinai-választásokban önállóan részt vesz. Risztics, a volt regens, a párt elnökségéről lemondott, hogy azt agilisabb férfi kezébe letegye.

Francia érdekek Kínában. A francia minisztertanácsban ma délelőtt, mint Párisból táviratozzák, Hanotaux külügyminiszter bejelentette, hogy Kína hajlandó eleget tenni a francia követeléseknek. Kína már régebbi megegyezések következtében arra kötelezte volt magát Franciaországgal szemben, hogy a Hai-Van szigeteket semmiféle más hatalomnak át nem engedi. A kínai kormány abban a táviratában, amelyben tudatja a francia kormány követeléseinek elfogadását, hangsúlyozza, hogy Franciaország ezeknek a követeléseknek a teljesítését barátságos tárgyalások útján érte el, flotta-tüntetés és ultimátum nélkül.

Spanyolország és az Unio.

(Távirati tudósítások.)

Az Uniónak immár megvan a maga Boulanger tábornoka, a nemzeti hős, aki ugyan még nem tüntette ki magát a harcok mezéjén, de már is többet beszélt, mint tiz győzelmes hadvezér.

Éz a már is híres ember Lee tábornok, a volt kubai amerikai főkonzul, akit manapság az amerikai háború-párt fejének kell tekintenünk.

ablakot, kapja fel Perényi urat, mint egy macskát és lökje le a mélységbe.

De épen ebben a szempillanában belépett Boborné, még mindig fiatalos nyulánk alak, csak az arca halovány és a szemei bánatosak, kisirtak.

— Akar valamit? kérdé szeliden Zrinyi.

— A mentegombokat jöttem berakni — felelte tompa, remegő hangon.

Másnap, napkeltekor felöltözött Zrinyi granátszín mentéjébe, melyet híres bécsi útján viselt, fölvette kerecsentollas kalpagját, meghuzatta a harangokat, kinyitatta a kapukat és kirohant vitézeivel a hármass „Jézus” kiáltással az ágyuk füstje között.

Mind, mind elestek egy lábíg, de nem olcsón. Maga Zrinyi odavágtatott a vezérhez, Dimitriev Dekanov grófhöz:

— Huzd ki a kardodat, bátyuska!

Azzal összeütötték acéljaikat s Zrinyi olyat vágott a fejére, hogy az menten két darabban esett szét.

A kozákok most rárohantak Zrinyire és szuronyaik alatt csakhamar holtan esett össze.

Valami suhogás támadt a levegőben. Talán a villámló kardoké. Háttha tán szelidebb? Hőfőhér égi szárnyaké. Az „angyal légioé”, melyet a másik Zrinyi Miklós, a költő álmodott oda az öreg Zrinyiászbán, világhírű őse utolsó lélekvételéhez:

Gábriel, bán lelkét, két tized magával
Földről fölemeli gyönyörű szárnyával...

(Vége.)

— Még a légy se jön ide, kegyelmes ur. Fel s alá kezdett járkálni, a márványkoczkák egyhanguan, kísértetiesen kongtak a lépteit alatt.

Egyszerre kopogtatást hallott egy belső ajtón. Összerezent s indulatosan fordítá arra a fejét. Ki merte a parancsát megszegni?

Az ajtó megnyílt és helépett — Perényi Miksa.

Egy perczig nem tudott szólni az ámulattól, hogy jöhetett be ez az ember az orosz seregen, a vár becsukott kapuin, a palotatérmekek őrein keresztül?

— Hogy jutott ön ide? kiáltá rá mérgesen.

— A saját leleményességemmel — felelte Perényi hajlongva és a szemével hunyorgatva — hirt adtam Boborné ő méltóságának, hogy divatos szövegetek árulok s tetszik tudni, milyenek az asszonyságok? Bizony kíváncsi volt a szövegetekre és kitalálta a módját, hogy idejöjjenek.

— És mit akar?

— Meg akarom exczellenciádat interviuolni.

— Hagyjon békét, mert ledobatom a hástyárról.

— Azt én nem hiszem. Exczellenciádnak sokkal jobb szíve van, mintsem egy szegény gyámoltalan ficzkón töltsé a haragját. Azonfelül pedig exczellenciád méltányolni tudja az ország közvéleményét, mely remegő aggodással csüggy sorsán és nem fogja ellenezni, hogy informálva legyen.

— Mit akar tudni? — szólt türelmetlenül

A yankeeknek nagyon tetszik a termékeny Kuba és egy cseppet sem tetszik az, hogy ez a derék sziget még mindig a spanyolok birtokában van s még nem tartozik a negyvenötcsillagos yankee-lobogó fönhatósága alá. A hosszadalmas kubai belső háborúk alatt az Unio titokban segítette a fölkelőket, most végre, amikor azt hiszi, hogy Spanyolország anyagilag teljesen ki van merülve, elérkezettnek látja az időt arra, hogy az érett gyümölcsöt lerázza a fáról. Az Uniónak megjött az étvágya a szép Kubára s ennek a közhangulatnak merész pirouettel Lee tábornok állott az élére. Lee beakarja bizonyítani a kongresszusnak, hogy a M a i n e katasztrófáját a spanyolok idézték elő szándékosan, sőt azt is beakarja bizonyítani, hogy a másik amerikai hadihajó a M o n t g o m e r y, amelyet a havannai révkapitány egy tengeralatti akna felé kormányzott, csak úgy kerülte el a katasztrófát, hogy egy buvár ügyes keze az aknához vezető gyújtódrótot még idejekorán elvágta. Ugyanez a L e e tábornok Havannától Washingtonig egyebet sem tett, mint háborúra izgató szónoklatokat intézett a néphez s utja Key-Westtől Washingtonig valóságos diadalmenet volt.

Lee tábornok minden alkalmat felhasznál arra, hogy tudassa a polgártársakkal, hogy ő unokaöccse annak a híres Lee tábornoknak, aki a polgárháborúban oly kiváló szerepet játszott. Népszerűsége nőttön-nő s a lángoló yankeek már is így üdvözlöik:

— Eljen Lee, a mi legközelebbi elnökünk!

Lee tábornoknak különben ma alkalmat volt egy new-yorki lap tudósítója előtt nyilatkozni s ő meg is ragadta az alkalmat, hogy kifejezze elégedetlenségét Mac K i n l e y üzenete fölött. Lee azt reméli, hogy a kongresszus belekergeti Spanyolországot abba az alternatívába, hogy vagy kiűriti Kubát vagy pedig megindítja a háborút.

Egyébiránt a helyzet a lehető legfeszültebb.

Egy washingtoni távirat szerint megegyezés jött létre arra nézve, hogy a tegnapi jelentett határozati javaslatokat kis módosításokkal a szenátus és a képviselőház elé terjeszszék és azok egyhangulag elfogadják. Mindkét ház konzervatív vezetői a háborút e határozatok elkerülhetetlen következményének tartják, ha

Spanyolország Kuba szigetét fel nem adja. A képviselőház közgazdasági bizottságának republikánus tagjai hozzájárulásukat adták ahhoz, hogy szükség esetében újabb évi száz millió dollár hadi adó vetessék ki és ötszáz millió dollár belföldi kölcsön vetessék fel.

New-Yorkból és Washingtonból érkező táviratok szerint az amerikaiak úgy a szárazon, mint a tengeren a legnagyobb erőmegfeszítéssel folytatják háborúra való készülődéseiket.

Katonai körökben elkerülhetetlennek tartják a háborút.

Mac Kinley jelenlegi politikájával nem akar egyebet elérni, mint azt, hogy időt nyerjen a készülő d e s e k r e. Tizen-négy nap alatt Amerika elkészül s akkor nem lesz hatalom, amely visszatartsa őket a háborútól.

Mac Kinleynek az a szándéka, hogy a kongresszushatározata után úgy kezdi meg az akcióit, hogy provianthajókat küld Kubába, a mivel Spanyolországot arra akarja bírni, hogy az kezdje meg a háborúskodást. Érdekes még a következő incidens: Mielőtt L e e főkonzul Kuba szigetét elhagyta, levelet intézett a félkelők vezéréhez, amelyben azt mondja:

— Ne engedjétek! Nem sokára ki fognak itt kötni az észak-amerikai hajók és kivivják számotokra a függetlenséget!

Háborus hangulat Spanyolországban.

Madrid, április 13.

A Favra-ügynökség jelenti: Mac K i n l e y elnök üzenete az itteni hivatalos körökre rossz hatást tett. E körökben azt tartják, hogy Mac Kinley azt a doktrínáját, hogy az Egyesült-Államoknak joguk van Kuba szigeten interválni, nem lehet hallgatással mellőzni, minthogy a nemzetközi jog idegenek beavatkozását valamely ország belügyeibe nem engedi meg. Spanyolország elérkezett a végső határához azoknak az engedményeknek, amelyeket az Egyesült-Államoknak tehetett. Ha az Egyesült-Államok a cselekvés terére lépnek, Spanyolország ugyanazt fogja tenni. Mac Kinley állításaival szembe fogja állítani a spanyol kormány a saját nézeteit. A barátságos vagy fegyveres intervencióval való fenyegetéssel szemben a spanyol kormánynak teljes erővel folytatnia kell az intézkedéseket érdekeinek és jogainak megvédésére. A hajó-

had szaporítását célzó nemzeti gyűjtés megindítására vonatkozó dekretumát haladéktalanul a regens-királyné elé terjesztik aláírás végett.

Madrid, április 13.

Jól értesült körökben biztosra veszik a háborút. A veszély óráról-órára nő. Nagyszámu elfogatásokat eszközöltek. Köz tá r s a s á g i mozgalmak is sikerre számítanak a zavaros időkben.

Mikor Havannában megtudták, hogy mit tartalmaz Mac Kinley üzenete, nagy csalatkozást lehetett észrevenni a félkelőkön, akik belátták, hogy Mac Kinley Kuba függetlenségéről hallani sem akar, hanem csak arra törekszik, hogy olyanforma protektorátust szeressen Amerika számára Kuba felett, mint aminővel Anglia bír Egyiptom felett.

Madridi katonai lapok azt írják, most már csak a katona oldhatja meg a kubai kérdést, aki Spanyolország becsületéért feláldozza magát. A jegyzékekből már elég volt, most már hadd beszéljenek az ágyuk. Már nem hallani egy optimista nézetet sem. Az érdeklődés most már azon kérdés felé fordul, hogy hogyan, mikép fogják megkezdeni a háborút.

Madrid, április 10.

P o i n t - C o m f o r t b ó l táviratozzák Madridba: Point-Comfortból (Virginia): A repülő hajóraj délután 2 órakor lepecsételt parancsossal elindul déli irányban.

New-Yorkból jelentik: A távirati összeköttetés Havannával és Keywesttel ma reggel ismeretlen okból félbeszakadt.

Lapvélemények.

Köln, április 13.

A „Kölnische Zeitung“-nak jelentik New-Yorkból:

Az amerikai lapok mai cikkei olyan hangon vannak tartva, hogy azokból ugyancsak nem lehet semmi jóra sem következtetni. A lapok kijelentik, hogy Mac Kinley üzenetével a felelősséget áthárította a kongresszusra. Egy kapitány, a ki a hajót nem akarja vezetni, az nem jobb annál a közkatonánál, aki megtagadja az engedelmességet.

Tavaszi műkiállítás.

A holnap megnyülő tárlat általános képe nem igen különbözik azokétól, melyeket nálunk rendszeren látni szoktunk. Az első megtekintés után talán csak annyit mondhatnánk, hogy az újabb irányzatok, melyek külföldön reformáló törekvéseként lépnek fel, a magyar művészek fiatalabb gárdájánál nagyobb tetszésre találnak, mint eddig. Valamivel nagyobb számban látjuk művészifjaink sorában az impressionistákat, a symbolistákat, a veristákat, sőt még a bátor ecsetfolt-imádókat is, kik a legújabb skótskola eredeti műfelfogása után indulnak.

Alapjában véve nem lehet kifogásunk azon möhő vágy ellen, melylyel ifjaink az európaszerte diadalmaskodó új módszereket tanulmányozzák; de még a készség ellen sem, melylyel a nagy hírnévre vergődött külföldi forradalmárokat követik. Bármennyire becsüljük is a régi modorokat, el kell ismernünk, hogy azok többé nem elégítik ki egészen a közizlést. Századunk végén a gondolkodás, az érzés annyira megváltozott, hogy a régi meggyőzések mellett való föltétlen kardoskodás nem is volna többé igazságos. Elvégre is, mikor az, ami meg van, nem elégíti többé ki az embereket, meg kell nekik adni azt, ami után vágyódnak. Aki szellemi dolgokban az áramlat ellen felsziti magát, azt a nálánál mindig hatalmasabb közérély egyszerűen földöntü és szájalom nélkül halad tul hősies csökönyösségén. — Elmúlt a kellem iskolája, mely a mult század végén egyedül uralkodott; aláhanyatlott a legszilárdabb meggyőződésen alapult klaszszicizmus; rombadőlt a romantika, mely oly virtuoz módon játszott vala a lélek minden s urján: mért ne szünjék meg a realizmus is,

mely a nagy hollandi művészetből merítette legjobb inspirációit?

Uj időknek ujak a törekvései; ezeket nem elégítheti ki a régi, melytől elvágyódnak. Teret kell tehát nekik nyitni. Hadd mutassák meg, hogy mily czélt tudnak érni. Ha az újítók valóban az új kor változott meggyőződésének kifejezői, akkor győzni fognak és joggal a régiék helyébe ülnek. Ami most derengő jövő rájuk nézve, az fényes jelenlé fog változni számukra. Uralkodni fognak, amíg — megvénülnek. És a rájuk következő nemzedék el fogja söpreni őket, kimeletlenül, kegyellenül, aminthogy ők letiporták elődjeiket.

Ez a fejlődés törvénye. Vagy legyünk gyöngédek az istenek iránt, kiket eddig imádtunk és most megegetünk: mondjuk csupán, hogy ez a változás törvénye. De hiszen a változás törvénye az egyetlen örök törvény.

Bárgyu kritika volna tehát az, mely az ujat támadja, hogy a régít védje.

Megnyitjuk szívünket azoknak, kik a nagy szerepre vállalkoznak, hogy korunk lelki világát tolmácsolják, ha másként teszik is ezt, mint eddig történt. Becsülésünk tárházához nekik is megadjuk a kulcsot. Merítsenek belőle tehetségük szerint. Velük akarunk örülni, ha az örömré rászolgálhatnak.

Azonban... Már megint az „azonban“! — Persze, hogy azonban; és százszor is azonban, ha az azonban szükséges!

Azonban, ha minden rajongásunkkal a sallangos ezimű új modorokat ajándékozunk meg; ha egyedüli igaznak, minden réginél előbbrevalónak, jobbnak és megfelelőbbnek ismerjük el azt, ami ezután lesz; ha hirdetjük és elhiszük, hogy az egyedül üdvözítő evangélium csak az impressióban; a symbolumban

és a meglepő élénk színeiben van meg: hogy leszünk azokkal, kiket az emberiség a fényes világtörténeten végig istenített és mesés öszszetek aran múzeumaiba helyezett? Ha Augustynovicz Sándor gyönyörű „Sembratovicz metropolita“-ja (8. szám) hirdeti az arczkép legfőbb igazságát, akkor hogy leszünk Tizian „I. Ferencz királyá“-val, ki a Louvre-ban diszlik? Ha olgyai Olgay Ferencz urnak kevésbbé gyönyörű „Őszi nap“-ja (11. sz.) a tájkép netovábbja, miként ért-sük Ruysdael „Vizesését“, melyhez száz év óta járnak bucsut az emberek Amsterdamba? Ha Fritz Uhdé tudja egyedül, hogy milyen volt igazán Jézus Krisztus, hát minek fizetünk mi belépti díjat az antwerpeni székesegyháznál, hol Rubens halhatatlan rémekét mutogatják?

Erre csak kell felelni. Mert különben azt mondják, hogy valamelyikünk hazudik; vagy a modernisták, vagy a kritikusok, vagy a műtörténet.

Felelünk is.

A művészetnek vannak bizonyos alapvető, föltétlen, elvülhetetlen kellékei, melyek nélkül tökéletes műtermény egyáltalán nem képzelhető. Ezek elvi jelentőségük, mulhatatlanul megkiváratók, kétségbevonhatatlanul szükségesek. Ahol ezek nincsenek meg, ott a műterménnyel szemben minden elismerés lehetetlen. Ilyen például — hogy csak a festészetről beszéljünk — a vonal helyes-sége, biztossága és tisztasága; ilyen a szín-ek egybehangzása; a kifejezés, a tájképnél pedig a hangulat igazsága, ereje és meggyőző volta; ilyen az előadás könynyedsége, szabadsága, természetessége; és még sok más, aminek elengedhetetlen voltát a történet századokon át beigazolta. Ezek meg-vannak Tizianban, Rubensben, Ruysdaelban, Corregioiban, Velasquez-ben és ezeknek meg

Szent-Pétervár, április 13.

A „Journal de St. Petersburg” kiemeli Mac Kinley úzenete záró nyilatkozatának kiváló jelentőségét és kifejti, hogy ha az üzenet úgy maradt is, amint legelőször szövegezték, a záró nyilatkozat későbbi időből való, amikor Spanyolország elhatározta, hogy a kubai felkelőknek fegyverszünetet ad. Érthető, így végzi a lap, hogy a fegyverszünetnek a spanyol kormány részéről azzal a szándékkal való kihirdetése, hogy az ellenségeskedéseket legalább egyelőre megszüntessék, önmagától kizárja Amerika katonai eljárását, mert ennek ugyanaz lett volna a célja. Mac Kinley záró nyilatkozata tehát feltételes mellőzi Amerika katonai eljárásának lehetőségét; mindenesetre azonban olyan föltételek mellett, amelyek még remélnek engedik, hogy a béke fenmarad.

A lehangozt Vatikán.

Róma, április 13.

Vatikáni körökben a legnagyobb lehangoztás uralkodik amiatt, hogy a pápa madridi és washingtoni képviselői a pápát rózsás jelenéseikkel félrevezették. (N. Fr. Pr.)

Kihívás.

Washington, április 13.

A szenátus mai ülésén Dawis szenátor előterjesztette a külügyi bizottság többségének jelentését, amely ezeket mondja:

Tekintettel arra, hogy a kubai helyzet, amely immár három esztendeje tart és a „Maine” elpusztítására vezetett, tovább nem tűrhető, kimondatik, hogy Kuba lakossága jog szerint szabad és független. Az Egyesült-Államoknak kötelességük ezt követelni és az Egyesült-Államok kormánya megköveteli a spanyol kormánytól, hogy Kuba szigetén kormányzatát és autoritását azonnal adja föl és haladéktalanul vonja vissza szárazföldi és tengeri haderejét. Az elnök felhatalmaztatik és a felhatalmazás tudtára adatik, hogy e határozatok ke-

resztülvitelére felhasználhatja az Egyesült-Államok egész haderejét mindaddig, amíg szükséges.

A szenátus e javaslat ügyében ma nem fog határozni. A konzervatív szenátorok halasztást tanácsolnak.

New-York, április 13.

A repülő hajóraj parancsot kapott, hogy 48 órai gyakorlatot tartson.

TÁVIRATOK.

A török hadikárpótlás.

Frankfurt, április 13. A „Frankfurter Zeitung”-nak jelentik Konstantinápolyból: Az orosz kormány visszautasította a török kormányt az azt a javaslatát, hogy Törökország 250.000 font évi részletben fizesse ki a hadikárpótlást.

Konstantinápoly, április 13. Illetékes orosz körökben teljesen alaptalannak jelentik ki azt a hírt, hogy az orosz kabinet türelmetlenül sürgeti a portánál a hadikárpótlás hátralékának megfizetését. Ellenkezőleg sok elnézést tanúsított, midőn ama szándékát, hogy ez ügyben jegyzéket nyújtasson át, hónapokon át halasztotta. Nem ragaszkodnak határozottan ahhoz, hogy a fizetést a görög hadikárpótlásból teljesítsék, hanem csak ahhoz, hogy az ottománbank kezekedjék a készpénzfizetésekért. Remélik, hogy a porta méltányolni fogja a követelés jogosultságát és lehetővé fogja tenni a barátságos kiegyezést.

Oroszok Kinában.

Yokohama, április 13. Speyer, az ujonnan kinevezett pekingi orosz követ és Alexejev orosz pénzügyi tanácsos, eltávoztak Soeulból és Kinába utaztak.

A román királyi pár utazása.

Bukarest, április 13. A király és a királyné ma este Verciorovából Abbaziába utazott. Bucsuzásra megjelentek a pályaudvarban a miniszterek, az érsekprímás, báró Aerenthal osztrák-magyar követ, Rozwadowski kapitány katonai attachével, gróf Linden német ügyvivő, báró Gevers németalföldi követ,

kell lenniök Augusztynovicz-ban, Uhdében, sőt még olyai Olgay Ferenczben is; különben műük, bármennyire modern legyen is, nem ér semmit.

A festészet eme nélkülözhetetlen föltételei nélkül nincs siker sem a reformban, sem a feltűnőségben, sem a meglepő pose-ban.

Ruysdael azért remek még Olgay korában is, mert művei bírnak amaz örökké bécses kellekkel.

Igen? ... Hát itt fogjuk meg a dolgot. E pontra irányítjuk azok figyelmét, akiket e dolog érdekel. E ponton fog kiderülni és beigazodni „azonban”-unk jogossága és fontossága is.

Mi szívesen vesszük és örömmel látjuk, ha fiatalaink, engedve dicséretes lelkesedésüknek, hozzásegődnek a nagyszabású és mélyenjáró mozgalomhoz, mely az új művészetet oly érdekessé teszi és máris oly messzire vitte előre. De azoktól, akik az új irányzatokhoz csatlakoznak, megköveteljük, hogy előbb tanulják meg azt, ami nélkül a művészet nem képzelhető, aminek híján nincs és nem lehet maradandó becsü mű a világon.

Ellesni a hirnevés vagy nagyon felkapott festőtől a külsőséget, a sajátos modort, azt, ami nála föltűnő, azt, ami által másoktól különbözik: az nagyon könnyű dolog. Arra a kevésbé ravasz is képes. De elhanyagolni, tekintet nélkül hagyni, megvetni azt, ami az illető festőnél legfőbb becsü, örök értékü, ami őt fölemeli a történet elismert nagy mesterei közelebe, az vétkes könnyelműség, ha nem számalomra méltó ostobaság.

Az a Whistler, az a Pointer, az a Böcklin, az a Stuck, kiket utánozni sietünk, minden extravagantiájuk mellett, melynek Európa tapsolt, kitűnő rajzoló és a színhatás titkainak; alapos ismerői. Azok nem mást majmolnak, hanem szabad, de finom izléssel a természet igazságát keresik és pedig első sorban azon eszközökkel, melyekkel egye-

dül megtalálható. Művészetük fő-főerősségét a művészet alapigazságainak ismerete és elismerése képezi. Azok először Tiziantól tanulnak és amit tőle eltanultak, csak azt bővítik és díszítik föl saját egyéni érzésük szerint az újító elemmel.

Csak annak szabad modernnek lenni, aki előbb antiknak lenni képes.

Mondok egy példát. A nagybányaiak között van egy fiu. Tizennyolcz éves lehet. A neve Glatz. Ez a fiu úgy tud rajzolni, mint egy tizenhatodik századbeli német mester és olyan színérzékkel bír, mint a legmodernebb francia. Ennek szabad az új irányt művelni. Ennek megvannak az alapképességei, melyek minden merészségre följogosítanak. Ez a fiu, ha fejlődése meg nem akad, nagyra viszi a művészetben. Mert tehetsége csodálatos, tanulmánya alapos és lelkiismeretes. Bizonyára senki sem fogja utját állni, hogy azok után induljon, kikhez lelke vonzza.

De aki az iskolát megyeti, aki alapképzettség nélkül csak a másoknál, a jeleseknel meghámult különlegességet és hangzatosságot hajhászsa, az nem viszi és nem viheti semmire. Az egy ideig csálhatja a világot, de csak rövid ideig. Csakhamar álltának szitáján és sajnálkozás nélkül elfordulnak tőle. Semmi modernizmus sem segíthet rajta. Nem lesz más, mint egyik újabb csalódása a sokszor csalódott közvéleménynek.

Ezek azon gondolatok, melyek lelkünket elborították, midőn ma végignéztük a tavaszi tárlatot és láttuk, hányan kapnak a modernizmus csalétkén anélkül, hogy a sikerhez megkivántató alaptanulmányokkal bírnának.

Elmondtuk gondolatainkat általánosságban, mert nem szeretjük az egyesek ellen való karmolódzást. Akinek az igazság szól, megértheti.

A művészet csak akkor bír értékkel, ha őszinte. A kritika is.

Keszler József.

a polgári méltóságok, a tábornoki kar és számos hölgy. A királyi párt, amely husz napig lesz távol, a néptömeg lelkes ovációkban részesítette.

Lázadás Koreában.

Yokohama, április 13. Ide érkezett táviratok szerint Koreában lázadás tört ki. Közlebbi részletek hiányoznak.

HIREK.

Uj regényünk.

Mikszáth Kálmán korrajza: „Az új Zrínyiász” lapunk mai számában véget ért. A befejező közleményt hozzuk ma, az epilogot. Mint az első közleményét a nagy hatást tett rajznak, az utolsót is a főlap tárzarovatában adjuk közre, ahol magát a korrajzot azért nem közöltük, nehogy a napi tárzától megfoszszuk a közönséget. A legközelebbi napokban új regény közlését kezdjük meg. Egy híres-nevezetes angol írónőnek: B. M. Crollernek legújabb munkáját mutatjuk be olvasóinknak, akiknek bizonyára nagy gyönyörűségére lesz a két-kötetes rendkívül érdekes munka. Címe:

A MILLIOMOS.

Angol-indiai regény, mint Croller minden munkája, amelyeket szelvében-hosszában az egész világon egyre nagyobb érdeklődéssel olvasnak. A meseszöveg érdekessége, az idegen világ rajzolása és mindenképp az a találó gúny, amellyel az angol írónő az emberek nevetséges gyengéit leírja, remélhetőleg sok élvezetet fog szerezni olvasóinknak. Tárnya egy fiatal milliomos szerelme, aki hazájától messze, távol idegenben találja föl ideálját. A regénynek főalakjai rajta kívül asszonyok, akik egymással vetélkednek a legnagyobb és a legkisebb dolgokban egyaránt, csak az a vágyuk, hogy egymást minél inkább boszanthassák és szinte az az életcéljuk, hogy egymást lefőzzék. Ebben a környezetben, melynek leírása csupa meglepően kitűnő megfigyelésre vall, két életre, nő és diadalmaskodik a milliomosnak egy szegény leány iránt való szerelme. A regény kifejlődését érdekes epizódok kísérik, melyek a nevezetes angol írónő általánosan ismert művészetével vannak megírva. Uj regényünk mulatságos, érdekes és tanulságos.

Itt egyben megemlítjük, hogy most belépő előfizetőinknek, akik legalább egy negyedévre rendelik meg a lapot, megküldjük az egész „Uj Zrínyiászt”.

Az előfizetési és megrendelési föltételek a lap homlokán olvashatók.

— Személyi hírek. Gróf Szapáry László fumei kormányzó ma Budapestről Fiuméba utazott. — Lussin-Piccolóból jelentik, hogy Károly István főherczeg a családjával ma délután az Ossero yachton oda érkezett.

— Kintünetések. A király dr. Chyzer Kornél miniszteri tanácsosnak és a belügyminiszterium közegészségi osztálya főnökének, a közegészségügy terén kifejtett buzgó és szakavatott működése elismerésül a Lipót-rend lovagkeresztjét adományozta. Királyi kintünetés érte dr. Réczey Imre egyetemi tanárt is, aki az orvosi tudomány és különösen a katonai orvosok kiképzése körül szerzett érdemei elismerésül a harmadosztályú vas-karona-rendet kapta.

— Egy testőrkapitány balesete. Lackenbacher Frigyes lovag testőrkapitány, tegnap este hosszabb séta után bement az Andrássy-úti Drechsler-féle étterembe. Éjfél felé hirtelen rosszul lett, eszméletlenül terült el a padozaton. Kiszemléletét csak akkor nyerte vissza, amikor az előhívott mentők megérkeztek. Ezek szállították el azután a királyi palotában levő lakására.

— **Jászai Mari betegsége.** Jászai Mari az éjjelt nyugodtan töltötte s fájdalmi alig voltak. A beteg színész nő sebére ma reggel új kötést tettek. A seb rövid idő múlva begyógyul. A szanatoriumban különben számosan keresik föl Jászai Marit ismerősei s tisztelői közül.

— **Magyarosodó oláhok.** Maros-Tordamegyének Mező-Rucs községében az egész oláh lakosság egy legutóbb tartott értekezleten elhatározta, hogy oláh hangzású vezeték- és keresztnevet megmagyarosítja. A magyarosítás iránt a kérvényeket legközelebb már beadják a belügyminiszterhez. E hazafias cselekedetnek okát abban keresik, hogy a mező-rucsi oláh nemzetiségű lakosság meguntván egyes oláh agitátorok folytonos lázításait, ily módon akar véget vetni a lelketlen igazgatók további zaklatásának.

— **A Duna áradása.** Az utóbbi nagyobb esőzések következtében a Duna áradásnak indult. Különösen a felső folyamszakaszon, Lincznél nagy az áradás, amely a fővárosnál is észrevehető lesz. A folyammérnöki hivatal jelentése szerint a fővárosban a Duna tegnap óta 12 centiméterrel áradt és mai magassága 2 méter 72 centiméter.

— **Új felfedezések.** Madridból jelentik, hogy az ottani nemzetközi orvosi kongresszuson Behring tanár új serumról tartott előadást, amelyet a legelőrehaladottabb tuberkulózis ellen is sikerrel lehet használni. A felfedezés rendkívüli nagy feltűnést keltett. A hallgatóság abban a nézetben volt, hogy Behring felfedezése nagy haladást jelent a tuberkulózis gyógyításában. Winkler bonni tanár előadása szintén nagy feltűnést keltett, amelyben a tojás fehérjének mesterséges előállításáról értekezett. A felfedezés arra van hivatva, hogy a nép táplálkozásában óriási változást idézzen elő.

— **Lola Montez Svájcban.** Márczius 28-án volt ötven esztendeje, hogy a zürichi lapok a világ-hírű táncosnő odaérkezéséről hírt adtak. Ekkor volt a bájos Lola első ízben Svájcban. Zürichben való tartózkodásának első napjaiban meglátogatta a vakok és süketnémák intézetét és száz forint ajándék hátrahagyásával távozott el onnét. Este a színház zsufolásig megtelt, mert nap-nap után várták, hogy ő is megjelenik, de hiába várták. Zürichi lovagja roppant érdekes fiú volt. Peissnernek hívták és pialzi származású diák volt. Egyszer eszébe jutott valami, elment Svájcba és Amerikáig meg se állt. Amerikában egy ideig zenével kereste meg a kenyerét, aztán, mikor a polgárháború kitört, beállt a hadseregbe, nemsokára ezredes lett és egy kemény ötközetben hősi halált halt. Zürichben nem volt soká maradása Lolának. Bernbe utazott, ahol sir Robert Peel, az ifjú angol követ szegődött hozzá lovagul. Az ifjú pár sokat kocsizott együtt Bern utcáin és sétahelyein, a kocsikoján két hatalmas dán doggal. Nemsokára aztán úgy találta Lola, hogy Bern nagyon filiszter város és a szabadabb Genfben ütötte fet tanyáját. Ehhez az elhatározásához egyébként az is hozzájárult, hogy a követ ur hirtelen elkövetkezett Bernből. Genfben olyan jól érezte magát, hogy meg is akart ott telepedni. Irt is már Lindauba, állandó lakhelyére, hogy küldjék utána a butorait. A butorokat utnak is indították, de mire Genfbe értek, a szépséges Lolának meg kellett szöknie rengeteg adósságai elől és minden holmija, közte sok becses műemlék is, a hűlezők kezére került...

— **A vendégszerető József főherceg.** A budapesti ágostai evangélikus főgimnázium tizenkilenc tanulója és öt tanára a husvéti ünnepekre Velenczébe rándult. Visszatérő utjukban többek között József főherceg gyönyörű fiúmei kertjét is megtekintették. Ez alkalommal maga a főherceg is megjelent közöttük és egy darabig maga kalauzolta őket a kert és a vidék szebb pontjaira.

— **Esküvők a német nagykövetségen.** Bécsből írták: A német nagykövetség palotájában ma délután esküvőt tartottak. Eulenburg Ada grófkisasszony, a német nagykövet unokahuga, esküvőt kötött báró Senden porosz hadnagynak. Kolnap ismét esküvő lesz a palotában. Ez alkalommal Eulenburg Lujza grófnő

esküszik meg Seidlitz porosz hadnaggyal. A vőlegény 17 porosz tisztársa is itt lesz. Ezt a 17 tisztet Moltke katonai attaché vezetése alatt ő felsége holnap külön kihallgatáson fogadja.

— **A miniszterelnök díszpolgársága.** Kolozsvár város törvényhatósága báró Bánffy Dezső miniszterelnököt a múlt év október havában a város díszpolgárává választotta. Az erről szóló díszoklevelet vasárnap fogja átnyújtani a miniszterelnöknek Albach Géza polgármester vezetése alatt egy küldöttség.

— **A podeszta-helyettes levele.** Fiumei tudósítónk jelenti: Lovag Milcénich Péter fiumei helyettes podeszta tegnap a municipium nevében a következő iratot intézte a kormányzóhoz:

Méltóságos Uram!

E város polgársága csatlakozva hazafias érzelmeivel ahhoz az ünnepélyhez, melyben az egész nemzet V. Ferdinánd király által az 1845. évi törvények szentesítésének 50-ik évfordulóját mai napon ünnepli s melylyel biztosítva lettek Magyarország ősi jogai, a Mindenhatóhoz emeli hálakifejezéseit és hő fohászait, hogy legszeretettebb felséges királyunkat, I. Ferencz Józsefet, szeretett közös hazánk boldogságára és további fölvirágoztatására sokáig éltesse. Kegyeskedjék Méltóságod a mai nemzeti ünnep alkalmából Fiume polgárságának háláját és alattvalói hűségét a legszeretettebb uralkodónak kifejezni, a nagyméltóságú kormányt pedig biztosítani a fiúmeiek soha meg nem szűnő ragaszkodásáról.

Méltóságodnak alázatos tisztelője

Milcénich,
podeszta-helyettes.

— **Kossuth Ferencz vőlegény.** Érdekes házassági hírt közöl egy esti lap. Kossuth Ferencz, a függetlenségi és 48-as párt elnöke követni akarja gróf Apponyi Albertnek, a másik pártvezérnek a példáját és nőül venni szándékozik. Kossuth Ferencz egy szép erdélyi özvegy uratól venne el, aki a legrégibb erdélyi magnás-családok egyikének a leánya. Kossuth Ferencz tudvalegőleg szintén özvegy ember.

— **Az erkölcsstelen játék.** Brüsszelből táviratozzák, hogy az ottani Olympia-színházban ma nagy botrány történt. A párisi „Theatre Libre” színészei vendégszerepeltek, amikor a rendőrség, noha a közönség élénken tiltakozott, a színészgagatát és tizenegy színészt erkölcsstelen játék miatt letartóztatott. A letartóztatott színészek közt négy hölgy is van. A színházat kiürítették és e közben 50 ellen-szegülő színházi vendéget is elfogtak.

— **Halálozás.** Nagyváradi Köblös Miklós, Alsófehérvármegye nyugalmazott főszolgabírója, április 11-én 66 éves korában meghalt Magyar-Igenben. — **Domaniczky Istvánné** született Erdély Szidónia, Domaniczky István nyugalmazott magyar királyi honvéde ezredes neje e hónap 10-én 38 éves korában meghalt Vácson. — **Merabáné** e hónap 7-én 66 éves korában meghalt Kaille Ottó ismert történelmi képfestő, a berlini akadémia tanára. Kaille irodalmi téren is működött. Többek között „Akarás és tudás a művészetben” címmel figyelemre méltó könyvet írt.

— **Széchenyi emlékezete.** A kolozsvári kereskedő ifjak — amint tudósítónk táviratozza — gróf Széchenyi István emlékezetére ma nagy ünnepélyt rendeztek. Ötszázal is többen voltak együtt. Az ünnepet az énekhar nyitotta meg Kőlcsey „Himnusz”-ával. Ezután Haller Károly elnök és Ferenczy József egyetemi tanár beszéltek. Az ünnep után nagy lakoma volt.

— **Megszökött.** Ha katonaság nem volna, ez a szó talán hiányzanék is a nyelvek nagy kincstárából. Mivelhogy ezt a szót a fegyveres hatalom találta ki. A feleségek és menyasszonyok, köztudomás szerint, csak azután kezdtek el a fokozatos mértékben való szökést, mikor már katonák és főképpen katonatisztek voltak. És az mit se változtat a dolog lényegén meg a hadsereg érdemén, hogy ma már csak valamivel kevesebb szép asszony és szép leányról mondják, hogy megszökött, mint huszárról, avagy bakáról. Csak hogy a nagyságos asszonyok és kisasszonyok társadalmi szabályokban és törvényekben meg nem engedett rövidebb vagy húzamosabb ideig való elmaradása sokkal érdekesebb, mint vala-

mely köztüzéré, közhuzsáré, infanteristáé, mert ott valamennyinél más-más formában jelentkeznek az indítók, emitt mindenütt ugyanabban az alakban tűnik elő: nehéz volt a legfelsőbb szolgálata. Még azt is elmondhatni, hogy a hadsereg szegényesebb ilyen dologban, mint az asszonyok, ámbar sokan nem akarják tudni, mi szegényelni való van abban, hogy valami valakinek nem tetszik és úgy szabadul a kellemetlen dologtól, ahogy éppen módjában van. A fegyveres hatalom szabályozta az ügyet, így esik aztán, hogy a legfelsőbb szolgálattól való menekülés (a legfelsőbb szolgálat is katonai fogalom) ritkán jut köztudomásra. Most megint nyilvánosságra jött egy eset. Lefkovicz Vilmos szabólegényről szól az ének, aki harmadikban szökött meg a császári és királyi 38-ik gyalogezred kötelékéből. Már a három X-et is átlépte, mégis mindig katona. Olyan katona, akihez több joga van a fegyveres hatalomnak, mint más száz meg száz-ezerhez. Mert a „reglame ellenére engedély nélkül, önkényüleg eltávozott a laktanyából és 48 óra eltelte után se tért vissza.” E miatt van ő hozzá több joga a fegyveres hatalomnak, mint más száz-ezerhez, emiatt nem vetheti ő le a mundurt még most sem, pedig már a három X-et is átlépte. Tavaly a nagy gyakorlatok alkalmával ugrott meg másodszer, de nemsokára elcsipték s négy hónapi súlyos börtönt mértek rá. A büntetést vasárnap töltötte ki. Amikor átkísérték ezredéhez, megint elszökött és máig sem került elő. Az ezredparancsnok ma azután bejelentette a szökést a rendőrségnek, keresse ez is, mert a patrolok, a feltűzött szuronnyal járó-kelő őrzőjáratok nem tudták elfogni.

— **Kisjenői vadászatok.** Kisjenőről jelentik: József Ágost főherceg nejével és nagyobb társasággal e hónap végén idején vadászni. Fülöp orleáni herceg leküldte vadászát Kisjenőre, hogy Londonba tenyésztés céljából őzbakokat szállítson; hármat ma elküldtek.

— **A pánszlávok okvetetlenkedése.** Április 11-én Nagy-Röcze is ünnepelt. Mindenki azt hitte, hogy a pánszlávok most is, mint más alkalommal, félrevonulva tüntetnek s nem csapnak fel nyíltan ünneprontókra. De botrányt provokáltak. Súlyosbítja e botrányos demonstráció jelentőségét az a körülmény, hogy ez az Isten házában történt. A templomokban ugyanis hálaadó istentiszteleteket tartottak. Így az ágostai evangélikus templomban is. Előre hirdetve volt, hogy ez alkalommal magyar szent beszéd lesz. Az isteni tisztelet első része tót nyelven tartott énekekből és imákból állott, s mihelyt felhangzott az első magyar szó, a pánszlávok megzavarva az istentiszteletet, zavarva a szonokló segédlelkézt, tüntetőleg elhagyták a templomot. Egész hosszú padsorokat készített felállításra egy-egy, hogy annál feltűnőbbben mehessen ki gúnyos nevetéssel, s még a karzatokról is távoztak egyesek — keresztülmenve a templom közepén — hogy annál feltűnőbbé tegyék a magyar szó és nemzeti ünnep ellen való demonstrációt.

— **Kivándorlás Délmagyarországból.** A tavaszi rossz termés következtében néhány bánági faluból számos szerb család vándorolt ki Bulgáriába, hogy ott állandóan letelepedjen, a legtöbb azonban reményeiben csalódva, visszakivándorol a magyar hazába. Miután a magyar kormány által nyújtott segély nem elégséges, mértékadó szerb körökben felmerült az eszme, nem mutatkoznék-e czélszerűnek, ha a szerb egyház gazdag alapítványaitól a nyomorba jutott szerb mezőgazdák egyházközségei szerint nagyobb kölcsönben részesülnének. A szerb sajtó támogatja az eszmét, de óva inti a szerbeket, ne vándoroljanak ki Bulgáriába, mert ott már az első generációt is — elbolgárosítják.

— **Bányász-strike.** Prágából táviratozzák: Schatzlarban a westfáliai kőszénbányában ma részleges bányász-strike ütött ki. A társaság ugyanis hat igazgató munkást bocsátott el és ezért az Erzsébet-tárna mánkásai, mintegy 900 bányász, ma nem ment be a tárnába. A társaság többi tárnájában a munkások tovább is dolgoznak. Rendbontás eddig em történt.

— **Egy nyugdíjazás előzménye.** Gy a s g i neves horvát író, aki kerületi adjunktus is volt, és legutóbb hosszabb szabadságot kapott, most nyugdíjba helyezték. A nyugdíjazás oka hír szerint az, hogy egy exczellenciás ur életéről intim részleteket közölt legutóbb egy lap, amelyet akkor el is koboztak.

— **Uj üstökös.** Az üstökösök nagyobb része kényes szerzethez tartozik: nem igen láttatja magát, a csillagászok mindenféle fiókakkal, csillagászati messzelátókkal tudják csak fölfedezni. P e r i n e csillagász Mont-Hamiltonban, San-Francisco mellett, a L i c k-csillagában oly üstökös fedezett fel, amelyet közönséges színházi látszóval is észrevehetünk. Az új üstökös a legjámorabbak közül való; még azok is, akik az üstökösök feltűnéséből háborút, dühhalált, meg hasonló jókat jövendölnek, sem fognak tőle megijedni. A farka ugyanis alig látszik, csupán a magja fénylik erősen. Reggel két órakor kel fel, de félnégy előtt pontosan még se láthatjuk. Ez időtájt husz foknyi magasságban áll a látóhatár fölött, reggel fél öt órakor azonban már lenyugszik. Akinek jó színházi látszóve van s a reggeli órák nyugodalmát fel tudja áldozni, menjen s győződjék meg róla.

— **Fiu az apja ellen.** T r i e s z t egyik elővárosában — mint levelezőnk táviratozza — ma borzasztó gonosztettet kísérelt meg egy suhancz. Z e r m o l János parasztfiu, aki atyjával nem valami békésen élt, elhatározta, hogy apját megöli. Az apját, amikor az aludt, az ágyhoz kötözte, az ágyát leöntötte petróleummal és meggyújtotta. Az apának, aki felébredt, még elég ereje volt, hogy kiszabadítsa magát kötelekeiből és a tüzet eloltta. A fiut elfogták.

— **Jelenet a Béga hídján.** Elegáns fiatal ur asszony járkált ma déltájban — mint levelezőnk táviratozza — Temesvárott a Béga hídján. L a n t o s Sarró Eszternek hívták és sokan ismerték. A séta nem tűnt fel senkinek sem, mert déltájban sokan járnak-kelnek a Béga hídján. Egyszer csak megállott a szép asszony a hid közepén és a következő pillanatban lent volt a hullámok között. Mentek utána csolnakkal, keresték halászkok, hajósok, de nem tudták kifogni. Magával vitte azt a titkot is, miért menekült az életől.

— **Szociálista ügyek.** A szociáldemokraták csak folytatják az izgatást és most ismét a mezei munkásokat lázítják. Az országos 11-es bizottság a mezei munkásokhoz szózatot intézett, amelyben felszólítja őket, hogy mindenkor és mindenütt az általános és titkos választási jog mellett agítaljanak. Amíg a munkásoknak nem lesznek képviselőik a parlamentben, addig jogaikat meg nem védhetik. A kormány megfosztja őket szabadságuktól és jogaiktól. Legutóbb a sajtószabadságot kobozta el, de az üldözöttek korszakán keresztül kell esni, mert a szociálisták a jövő. Így biztatják a földműveseket a szociáldemokraták.

— **Miskolczi tudósítók táviratozza:** A rendőrség két ozordi és egy budapesti szociálista agitátort fogott el, akik lázító iratok terjesztettek a nép között. A szociálistákat azután eltoloncolták illetőségi helyükre. — Ó-F e h é r t ó n csendőröknek volt összekocczanásuk a szociálistákkal. A mulatozó szociálisták ugyanis megtámadták R á k ó c z y csendőrt s a ruháját összeszurkálták. Rákóczy kardot rántott és V i s k i Mihályt súlyosan, S p i s k a Józsefet pedig könnyen megsebesítte. — A külföldön is baj van a szociálistákkal. T r i e s z t b ő l jelentik, hogy a szociális kérdés ügyében az új Antonius-templomban tartott egyházi értekezlet alkalmából nagyszámú szociál-demokrata gyűlt össze, akiket a rendőrség a katonaság segítségével szétoszlajtott. Néhány ember letartóztatása után a rend ismét helyreállott.

— **A szétugrasztott szerkesztőség.** Többször írtunk arról, hogy miképpen bannak el Szerbiában azokkal a hírlapokkal és hírlapírókkal, akik a kormánynak támadásaikkal kellemetlenekké válnak. Nemcsak egyes lapszámot konfiskálnak ilyenkor, hanem lefoglalják az egész nyomdát, és a szerkesztőséget bekisérik. Az ilyen szétugrasztott szerkesztőség rendszerint később más hangzatos név alatt új lapot alapít és terjeszt mindaddig, míg hasonló sors nem éri, mint elődjét. A „Pogled“ című belgrádi lap is épenséggel nincs megelégedve Gyorgyevics miniszterelnökkel és kabinetjével és miután ezt nagyon is élénk szinben ecseteli, nagyon rájár a rud. Egyszer már szétugrasztották az egész szerkesztőséget, de csakhamar újlag megindult a lap. Mikor Garasanin Párisban meghalt és unokaöccse, R a d o j l o v i c s, a „Pogled“ főszerkesztője és tulajdosa nagybácsija halottas ágyához sietett, azalatt a lap szerkesztőségét csendőrök vették körül és a kész lapot elkobozták, az egész nyomdát pedig lefoglalták. A szerkesztőség tiltakozása mit sem használt. Miután Radojlovics a „Pogledet“ csak tovább szerkesztette, ebben most a hatóság úgy gátolta meg, hogy úgy őt, valamint munkatársait, Marinkovicsot és Markovicsot hamarosan hosszabb időre terjedő fegyvergyakorlatra hívta be. Belgrádban azt beszélik, hogy az a csendőr, aki Radojlovicsot ezredéhez szállította — mert attól tartottak, hogy megszökik — az uton az újságírókat a T i m o k f o l y ó b a l ö k t e. Radojlovicsnak azonban sikerült a folyóból kimenekülnie.

— **Értekezlet a bandagazdákkal.** Bandagazdáknak nevezik azokat a munkásokat, akik aratásnál egy egy csoportot vezetnek. Ezeket a bandagazdákat értekezletre hívták a szarvasi gazdák s — mint tudósítók jelentik — D e r e y Péter földirtos fölhívta őket, terjeszszék elő nyíltan kívánságukat, egyeztessék össze, ha lehet, érdekeiket, egyben jelezték, hol van a határ, ameddig a gazdák a követeléseket, anyagi romlásuk nélkül, megadhatják. A bandagazdák láthatólag jól fogadták e föltételeket, aminek a jele az is, hogy azóta szorgalmasan kötik is az aratási szerződéseket.

— **Egy orientalista hatáia.** Hollósy József orientalista e hónap tizenegyedikén Máramarosszigeten elhunyt. A boldogult lelkes híve és terjesztője volt a buddhizmusnak s e tannak szabályait szent életmódjával, csodaszzerű önmegtartóztatással mindenben betartotta. A buddhizmus kultuszát életelzéljéül tüzte ki magának. Pár évvel ezelőtt adta ki a „Buddhista kátét“, amely feltűnést keltett; ezt követték a „Buddha legendák“ és nagy szeretettel dolgozott a Dhammapoda magyarra fordításán, amely ezből több hazai és külföldi orientálistával állott összeköttetésben.

— **Orvosság helyett mérég.** Megdöbbentő szerencsétlenségről értesít bennünket pécskai tudósítók. Egy édesanya tévedésből a saját gyermekének a gyilkosa lett. Az eset nem új; az egyforma orvosságos üvegek története ez is. Erről a szomorú dologról a következő tudósítást kaptuk:

Óz. P a v l á s Józsefné született F o l l y Szilárdka, P a v l á s József pécskai nagykereskedő özvegyének Mariska nevű nyolcz éves kis lánya váltólázban feküdt. Az orvos kinin-oldatot rendelt neki, amelyet az anya szorgalmasan beadogatott. A kis Mariskának azonban fűlszagatásai is voltak és a fájdalomnak csillapítására morfium-cseppeket használtak. Az elmúlt éjjelek egyikén a beteg leány két óra felé nagyon rosszul volt. Pavlásné fölkelte, hogy neki a kinint beadja. A gyertya homályos fényénél összetévesztette az egyforma nagyságu orvosságos üvegeket és a kinin helyett egy k a n á l m o r f i u m o t a d o t t b e n e k i. A kis lány elaludt; reggel felé a hörgéséve ébredt fel az anya. A teste már kék volt és egyre jelentkeztek rajta a mérgezési tünetek. Az anya azonnal rosszat sejtett és orvosért küldött. Három orvos konzultált a segítség fölött, de a kis lányon már nem lehetett segíteni: tizenegy órakor kiszivedett. Az eset Pécskán nagy részvétet keltett. Pavlásnénak a kis áldozaton kívül még egy negyedfél éves leánya van. — A kis leányt tegnap délután temették el.

A szerencsétlen asszony ellen gondatlan-ságból okozott emberölés miatt megindították a vizsgálatot.

— **Előgott fiúcska.** P o z s o n y i levelezőnk írja: Az idej husvétot aligha fogja elfelejteni ez életben S z u c s á n s z k y András és felesége. Míg az ünnepi misén odavoltak a templomban, otthon egyedül hagyott kis őt esztendő gyermekük játék közben magára gyújtotta a lakást és korommal égett maga is. A szerencsétlen szülők, kik a pozsony-

megyei Z a v a r o n a gróf Zichy-féle uradalom alkalmazottai, kétségbeesésükben majdnem öngyilkosságra vetemedtek. Szerencsére még jókor sikerült meggátolni őket szándékukban.

— **A berlini magyarok ünnepe.** A berlini magyar egyesületnek S z ö g y é n y-M a r i c h László nagykövet díszelnöksége alatt rendezett ünnepe — mint levelezőnk jelenti — lélekemelő volt. Az ünnep este tíz órakor kezdődött. A programnak elő pontja az egyleti daloskör által előadott „Himnusz“ volt, mely után F a l u d i alelnök ünnepi beszédet mondott, amely a király lelkes éltetésével végződött. Egy egyesületi tag Petőfi „Talpra magyar“-ját szavalta, míg végül a daloskör a „Szózat“-ot énekelte. A díszlakománál S z ö g y é n y-M a r i c h László nagykövet a német császárra mondta az első felkőszöntőt, mire egy német ötös kar a porosz himnusz énekelte. A felkőszöntőt a magyar királyra K r a u s z egyesületi elnök mondta és felkőszöntő-jének utolsó szavait: „Sanguinem pro rege nostro! Eljen a király!“ az egész társaság lelkesen ismételte. F a l u d i alelnök S z ö g y é n y nagykövetet éltette, mire ez a hazafias berlini magyar egyesület továbbvirágzására és hosszú életére ártette poharát. Ugy S z ö g y é n y-M a r i c h nagykövet, mint V e l i c s követségi tanácsos éjszántánig együtt maradtak magyar földiekkel s a nagykövet ismételve élénk megelégedését fejezte ki a nagyon sikerült ünnep felett.

— **2225 képviselőjelölt.** Franciaországban május nyolczadikán lesznek az általános képviselőválasztások. A francia kamarában, amint tudjuk, Algériával és a gyarmatokkal együtt több, mint 650 honatya tanácskozik. A korteskedés természetesen nagyban folyik, a képviselők „haza beszélnek“, amire annál nagyobb szükségük lehet, mint hogy csak eddig k ö t e z e r k é t s z á z h u s z o n ö t jelölt jelentkezett. Egy kerületre tehát átlag véve négy uriember pályázik. Kétségtelen, hogy a francia választóknak ez időszert még a klondykat aranyásóknál is jobb dolguk lehet.

— **A villámcsapás áldozata.** Lapunk legutóbbi számában megírtuk, hogy tegnap este az ó-budai „Testvér hegy“-en a villám agyonütött egy asszonyt. A szerencsétlenül járt asszony L i c h t e n s t e i n József pékmester felesége, született W e i s s Anna volt. Holttestét bevitték a boncoló intézetbe.

— **Tettenért zsebmetsző.** H e b e r l e Irma varrónő a napokban a nemzeti muzeum régiségtárában volt. Amint a régiségeket szemlélgette, észrevette, hogy valaki kotorászik a zsebében. Abban a pillanatban, amikor megfordult, elugrott mellőle egy sovány nyurga alak, majd mikor a varrónő lármát csapott, az a pénztárczát egy napszámos zsebébe csuszította. A közönség erre a tolvajt megfogta s egy közellelvő rendőrnök adta át. Itt kiderült, hogy az illető L o j e c z k i Ladislav oroszországi születésű 31 éves szabólegény. A tolvaj a varrónőnek egy másik zsebéből egy öt forintosot is lopott, amelyet azonban a szemtanúk állítása szerint lenyelt. A rendőrség fogva tartotta.

— **Lóbeoltás akadályokkal.** N y i r - B á t o r b a n — amint tudósítók táviratozza — ma lett volna a rendes tavaszi lószemle és a lóbeoltás, de valami hatvan ember megrohanta az állatorvosokat és a főbírókat és meg akarta őket verni. Alig menekülhettek a tömeg haragja elől. M i k e c z János alispán szigorú rendeletet adott ki arra, hogy a lovakat minél előbb beoltsák. Ha másképen nem lehet, csendőri karhatalmat kérjenek a felbujtott nép akadékoskodása ellen.

— **Vizbefut lelkes.** D á l o Péter szerbisti görög katolikus lelkész e hónap 11-én Aradról hazafelé hajtatott. Amint kocsjával Vaskohó községhez ért, maga kezdte hajtani a lovakat s ahelyett, hogy a szerbisti megáradt patak előtt leszált volna, mint ezt a kocsisa tette, neki hajtattott a tájtéko hullámoknak. Azonban alig érték a lovak a vizet, a sebes ár elragadta a kocsit a lovakkal, Dálo a felfordult szekér löcsébe kapaszkodva, egy ideig küzdött a hullámokkal, torkaszakadtából segítségért kiáltva, de végre elhagyta ereje s elmerült a hullámokban.

— **A szemétdöbről halottja.** R o t h Mihály gyári munkás ma délután a promontori uton levő szemetes gödrökben föbe lőtte magát és meghalt. Hogy mért lett öngyilkos, nem tudják.

— Földrengés. Gradišcából táviratozák, hogy ott tegnap este 9 óra 20 perczkor meg lehetőszen heves földrengést észleltek, amely több másodpercig tartott. A földrengés alatt földalatti dühörgés hallatszott.

— Életunt postatiszt. Láng József posta- és táviratdatiszt ma délután elment özvegy édesanyjának apród-utcza 6. szám alatt levő lakására és ott forgópisztolylyal halántékra lökte magát. Tettének okát nem tudják. Esméletlenül állapotban vitték a Szent János-kórházba.

— A siklódi pénzhamisítók. Megirtuk már, hogy az eleki csendőrség a kisjenői járásban fekvő Siklón pénzhamisító bandát fedezett fel a főczinkosokat le is tartóztatta. Eleinte azt hitték, hogy csak a két elfogott Mornela Dimitrie és Pásku egyedül vegezték a hamisításokat egészen primitív módon, de csakhamar bebizonyosodott, hogy egy soktagu banda foglalkozik a forintosok, koronások, husz- és tizfilléresek gyártásával és értékesítésével. A hamisítványok első tekintetre feltűnően hasonlítanak a valódi pénzdarabokhoz s csak hosszabb vizsgálat után lehet rajtuk az utánzatot észrevenni. Ma ujjában 18 oláh parasztot tartóztatott le Siklón a csendőrség és 200 darab forintost, 80 darab koronást s egész rakás husz- és tizfillérest kobozott el. Hogy mennyit hoztak már forgalomba, azt bajos lesz megállapítani. Annyi tény, hogy már is tömérdek hamisítvány került forgalomba. Ma a csendőrség Kis-Jenőn Mornela Dimitrie aqósát, az öreg Brázse Krecsunt tartóztatta le a hamisítás gyanúja miatt. A banda tagjai egytől-egyig mind jó módú emberek.

— Öngyilkos inas. Ma éjjel 2 órakor a keleti pályaudvarból Bécs felé robogó vonat a fehérvári-ut felett levő hidon elgázolt egy fiatal embert, ki a lokomotív elé vetette magát. A kerekek a szerencsétlen fejét elmetstették törzsétől. A rendőrség a halottnál talált iratokból és levelekből megállapította, hogy az illető Kaveer Elemér lakatosinas. A fiu gimnazista volt és szülei hanyagsága miatt a lakatosmesterségre adták. Valószínűleg e fölött való elkésereése érlelte meg benne az öngyilkosság gondolatát. Tetemét az orvostani bonczterembe vitték.

— Elütötte a villamos. Czuczor Mari 42 éves cseléd tegnap este a Lajos-utczában szórakozottságában nekiment az arra menő 78. számú villamos kocsinak. A kocsi elütötte úgy, hogy fején és karján megsebesült. Török-utcza 429. számú lakására szállították. A kocsi vezetőt nem terheli felelőség.

— Legjobb minőségű és szintartó harisnyák Heyek Adolfinál IV., Szervits-tér 8. „A vadász-nőhöz”.

— Villamos gázcsillárokat ajánl a Csillárgyár részvénytársaság Budapest, VII., Ilka-utcza. (Közlekedés suglói közutivasuttal.)

A gyilkos szerb konzul.

Bitolla-Monasztír, április 10.

A török de még a bolgár hivatalos jelentések szerint is Macedóniában csend uralkodik. E jelentések, mint szemtanu írhatom, hamisak. Stip és Kozáni körül a török katonák gyilkolnak és gyújtogatnak. A környék több faluja már porrá égett s embernek a török katonaságon kívül mért-földekre még csak nyoma sincs. A férfiakat legyilkolták, a nőket meggyalázták vagy elrabolták. Az aggodat és a gyermekeket könyörtelenül lefejezték. A holttestek temetetlenül hevernek a bolgár határok felé vezető utakon.

Néhány napig Krivorecsna-Palánka körül szünetelt a török katonaság vérengzése, de ennek helyébe az arnauták kezdték meg gazságait. Galicsnik elpusztítása után az arnauták Szkdren pomák falut rohanták meg, több férfit legyilkolták s a lakosságot kifosztották.

A bolgár, keresztény és pomák faluk lakossága a török központi hatóságoknál panaszt emelt, segítséget kért, de panaszukra és kérelmükre mindeziideig válasz nem érkezett.

Bitoliában a bolgár kereskedelmi ügy-nökség egyik hivatalnokát fogták el. Úszkubben Hafiz basa abban leli gyönörét, hogy a bolgár értelmiséget kénye kedve szerint hurcoltatja

a börtönbe. Néhány nappal ezelőtt egy volt bolgár miniszter, Szarafov, Bitoliából Szalonikibe akart utazni, de a török hatóságok szándékának kivételében ok nélkül megakadályozták. Hasztalan volt minden közbenjárás, Szarafovnak Bitoliában kellett maradnia.

Prilepben a szerbek vállalták a magukra a feljelentők szerepét, s a bolgár lakosság nemsokára minden pillanatban várhatja, hogy a törökök, a szerb feljelentések alapján börtönbe vetik. Egy pár montenegrói leleplezte Bodi szerb konzult, ki e leleplezések szerint Kosztics az ottani nevelő intézet igazgatójával és Nikola pópával együtt Ganov meggyilkolásának értelmiszerzője. Ezek nem csak egy bolgár tanító meggyilkolását tervezték, hanem több bolgár polgárt is meg akartak öletni és kiraboltni.

A leleplezések óta az egyik tanut, egy Bozso nevű montenegróit, az említett konzul és társai már több ízben orozva megtámadtattak, hogy meggyilkolásával a legterhelőbb tanutól szabaduljanak meg.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* A Gésák. Sidney Jones az utolsó évek egyik legszerencsésebb embere. Először egy filigrán dalt bocsátott ötvilágreszszé és e dalocska belopódzott minden szivbe, azután két tuczat hasonló illatos csecebecsét kötött bokrétaiba és az egészet ugyancsak diadalról-diadalra vitte. Az a kis nótá, amely mint előfutárja jelentkezett Sidney Jones későbbi szinpadai sikerének, a Linger longer loo volt, a világhódító operette pedig a Gésák. Egy megszokott hercegaszszonyt sem vesznek az emberek hamarabb szájukra, mint vették a gésákat, akik a japán teaházakban hájos kis dalokat énekelnek és hozzá kecses tánczokat járnak. Mindenki sietve utánuk dudolta a nótákat és utánuk tipegte az apróléptű tánczokat. Az angol zene sajátos dallamszövése és ritmikája fölfrisítette a francia chansonok folytán már megpetyhüdt idegeket. Általában érdekes jelenség, hogy az angol „song” mennyire kezdi kiszorítani az osztrák kuplét, a német Liedet, a francia chansont és az olasz canzonettát. A Barri-sonok ma már nem egy szűkebb művészfamiliát képeznek, hanem egy valóságos népcsaládot. Ma már minden város Variété-szinpadán ott vannak a „five sister”-ek, azok a lenhaju angol leánykák, akik szétriszik egész Európába az angol dalt. Persze ezek a szelid, szüzies nóták, amelyek mind úgy hangzanak, mint bölcsődalok, a kis éneklő missek rövid ruháért és fekete harisnyáért valóban nem tehetnek... Egy csomóban ma is gyönyörködünk, ott lévén a Magyar Színházban a Gésák ötvenedik előadásán. Budapesten a Magyar Színház volt oly szerencsés, hogy lefoglalta magának a Gésákat, amelyért külföldön az igazgatók egymásra licitáltak. Persze nem minden színház tudja a darabot szépen el is énekelteni, de ez mellékes is nekik. A szinigazgatók, akik megszerzik a slágereket, árverési hiénák és nem amatőrök. A budapesti előadásnak is száz leirhatatlan fogyatéka van, amely megdöbbeníti azt a nézőt, aki hibáján kívül végignézte például a „Gésák” berlini előadását vagy forgatta a kottáit. Az egész ensembleben nincs egyetlen ember sem, akinek csak halavány sejtelme is volna arról, miként kell ezeket a finom, törékeny dalokat énekelni. Játék dolgában egyik-másik már igazabb érdemet szerzett a „Gésák”-nak Budapesten is páratlan carriéreje körül. Így első sorban Vlád Gizella, azután Rózsa Lili, egy lehetetlen hangu, de nagy gráciával és pehelyszerű könnyűséggel mozgó fiatal színésznő, továbbá Somló Emma, Boros és Sziklai. Ez utóbbinak a tele nézőtérén hangzott viharos tapsokra a czopf-kuplét újra meg újra meg kellett toldania egy strófával, Vlád Gizella és Rózsa Lili pedig virágokból font legyezőt, japán ernyőt, kosarakat és bokrétaikat kaptak. m. g.

* Kegyelmes asszonyok a muzeumban. Az iparművészeti muzeumban rendezett kiállítást tegnap este fél hat órakor meglátogatták br. Bánffy Dezsőné és Wlassics Gyuláné, Wlassics miniszter és Pap Géza országos képviselő kíséreté-

ben. Másfél órát töltöttek a tárlaton. A miniszter figyelmét a gazdag plakát-gyűjtemény kötötte le, míg az exczellenciás asszonyok a remek ornamentikájú üveg- és agyagműedények, a szőnyegek és tapetta-tervezetek nézésébe merültek el.

* Premiere a Népszínházban. A „Felhőszakadás”, Gerő Károly népszínműve szombaton kerül először színre a Népszínházban. A főszerepeket Lubinszky, Szirmai, Szabó, Kiss Mihály, Kürty Klára Raskó, Siposné, Gazsi Mariska és Vidor játsszák.

* A budai színház megnyitása. Krecsányi társulata e hónap 28-ikán érkezik meg Budapestre. Ujonan szerződötett tagjai: Ámon Margit szubrette, R. Patáky Róza népszínmű-énekesnő, Békessy Gyula baritonista és Hardik T. drámai hősnő. Krecsányi igazgató, mielőtt társulatával Pozsonyból távoznék, e hónap 17-én színre hozza Géczy István legújabb népszínművét, a „Fekete rigó”-t, melynek ez lesz a premiéreje.

* A tavaszi tárlat. A városligeti új műcsarnokban a sajtó képviselőinek és a meghívott vendégeknek ma mutatták be az országos képzőművészeti társulat tavaszi nemzetközi kiállítását. A kiállítás 12 termet foglal el s 104 magyar és 67 külföldi festő összesen 638 képet és szobrot állított ki. A tárlatot holnap, csütörtökön délután nyitja meg Wlassics Gyula miniszter.

* Blaháné vendégjárása. Blaha Lujza mostában meg volt akadva, hogy hová menjen el vendégszerepelni. Mert erősen hívták többfelé is. Végül az aradiaknak jutott az élvezet, hogy Blahánét három estén át csodálhatják. Mikor tegnap este Aradra érkezett, az ottani társulat baritonistájának, Pintér Imrének elmondta, hogy miként szánta el magát az aradi utra:

— Amikor Leszkaynak, az aradi direktornak sürgönyét megkaptam, akkor jött ép Kolozsvárról, Megyeri Dezsőtől egy hosszú, könyörgő levél. Nagyon hívtak Kolozsvárra. Hogy a közönség ennyire epedve vár, meg így, meg úgy... Nem tudtam határozni. Nagyon szeretem az aradiakat, hát nem mertem Kolozsvár mellett dönteni. Hanem a sorsra bízam. Egy darab papírra fölirtam: Arad, egy másikra meg: Kolozsvár. Kalapba tettem, kihuztam — Arad jött ki. Hát aztán így Aradra jöttem.

Blaháné nagyon érklődött a társulat iránt, azután azokról a szerepekről beszélt, amelyekben Aradon föllép. Mikor Pintér szóba hozta a „Talmi hercegnő” Yvonne szerepét, amelylyel Blaháné a Népszínházban fenomenális sikert aratott, azt mondta:

— Az, — az igazán jó szerepem és nagy kedvvel játszom. De sok függ attól is, hogy ki a partnerem...

A művésznő Aradon föllép a „Gyimesi vadvirág”-ban, a „Piros bugyelláris”-ban és „A talmi hercegnő”-ben.

* Az új doyenne. A párisi Comédie Française-nak van egy új doyenne-ja, aki ebben a méltóságban Reichenberg kisasszony utódja. Ez Worms-Barretta asszony, a kitiűnő Rozina a „Sevillai borbély”-ban és hősnője a „Demimonde”-nak, a „Poirier ur veje”-nek és egyéb daraboknak. Fényes beszélő tehetség és ezenfelül csupa poézis és szeretetreméltóság. Már hat éves korában gyermekszerepeket játszott, tizenkét éves korában pedig fölvették a konzervatóriumba. Beauvallet, a fölvételi bizottság egy mogorva tagja, akkor fölkialtott:

— Azt hiszik talán, hogy mi a gyerekeket dajkaságba vesszük?

De csakhamar megbékült a kis Barrettával. Mikor a fiatal leány kikerült a konzervatóriumból és az Odeonhoz, majd a Theatre Françaishez szerződött, egyik diadala a másikat érte. Legjobban George Sand volt általa elragadtatva. Barretta kisasszony utóbb férjhez ment Wormshoz, aki ma Páris egyik legnagyobb színésze. Mikor a művésznőnek tegnap barátai és kortársai gratuláltak a doyennessághoz, ő azt felelte:

— Önök azt mondják, hogy ez kitüntetés? Nem, — ez az öregsg!...

* Magyar kamarazene. A Hubay-Popper kvartett e hónap 18-ikán hangversenyt rendez, amelyen kizárólag magyar szerzők művei kerülnek előadásra. A programmon szerepel Mannheim Gyula vonósnégyese és Farkas Ödön zongoratóse, — mely utóbbiban a zongorarészt Aggházy Károly játssza, — azután Mihalovich Ödön kurucz-dalait éneklé Szilágyi Arabella. Jegyek a „Harmonia“-nál kaphatók.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM.

• Német történetírók gyűlése. Nürnbergből táviratozzák nekünk: A német történetírók V. gyűlését ma nyitotta meg Stievl müncheni tanár, szövetségi elnök, aki megelégedéssel emelte ki az osztrák tudósok szépszámu részvételét. Alelnökké Prutz-ot (Königsberg) és Zwiedinek-et (Grác), jegyzökké pedig Rickert (Nürnberg) és Cartellierit (Karlsruhe) választották meg. A gyűlést Schelling kerületi elnök, Deuller polgármester és Besold, az erlangeni egyetem prorektora és a germán muzeum igazgatója üdvözölték. A vitában, amely a vatikáni levéltár tudományos kiaknázásáról folyt, résztvettek Hansen (Köln), Weech (Karlsruhe), Bachmann (Prága), Cartellieri (Karlsruhe) és Ottenthal (Innsbruck). Ezután Kaufmann (Boroszló) a városháza termében előadást tartott a XIX. századbeli tanszabadságról, amelyet nagy tetszéssel fogadtak. Délután az országos történelmi kiadóintézetek képviselőinek gyűlése volt. A gyűlésen Weech (Karlsruhe) elnökölt; előadók voltak Lambrecht (Lipce), Köcher (Hannover) és Meinecke (Berlin).

Nemzeti Ideál.

— Ifj. Ábrányi Kornél könyve. —

Abból a könyvsorozatról, amelyet ifjabb Ábrányi Kornél Magyarország ezredik eszendejének évfordulója alkalmából „A király“-lyal megkezdett, most megjelent a második terhes kötet. Címe: „Nemzeti Ideál“ — tárgya: a nemzeti egység, amelynek biztos uttörője csak a demokrácia lehet. A könyv ezt a tézist nagy történelmi apparátussal próbálja bizonyítani s ha az egyoldalúság bélyege eltörölhetetlenül nehezedik is rá, kétségtelen, hogy a legérdekesebb olvasmányok közül való. Amit az ember ifjabb Ábrányi Kornéltól elvár, de amit nem várna el tőle, azt is megtalálja ebben a könyvben. Az Ábrányi Kornél régi elméssége mellett a hangyaszorgalmat is, amely eddig nem tartozott az ő jellemző tulajdonságai közé. Ugy látszik, az a fogság, amely egy fél évre kivonta környezetéből, új jó tulajdonságokat ébresztett Ábrányi Kornélban.

A „Nemzeti Ideál“ négy hatalmas fejezetben az arisztokrácia és demokrácia eszméjének ősi küzdelmét rajzolja meg s azt a perspektívát adja, hogy a demokráciának győznie kell a nemzeti egység érdekében. Amit Ábrányi ebben a keretben nyújt, az több egyszerű demonstrálásnál, mert egész sor aktuális kérdés multjába is betekintést enged. A nemeség, a hadsereg, a zsidóság történelmi világításban jelenik meg előttünk, mert ezekre a tényezőkre a demokrácia dicsőítéséhez is szüksége van a szerzőnek. Csak az a különös, hogy a szocializmus erős áramlatának nyoma sincs a könyvben, mintha a demokrácia küzdelmébe ez az áramlat be sem folyhatna.

Az érdekes könyvből, melyet Ábrányi Szabó Józsefnek, a gyűjtőfogház igazgatójának ajánlott („Tisztelettel a szigorért, szeretettel a jóakarattért, hálával a gondolat- és munkaszabadságért“) mutatványképen adjuk azokat a strófákat, amelyek Széchenyi Istvánnak a demokráciához való viszonyát világítják meg.

Széchenyi és a demokrácia.

Széchenyi, midőn a magyar nemzetet a sir szélén látta s lelkébe fogadta az inspirációt, hogy nemzetének ujjaeremtoje legyen, a prometeuszi szikrát a demokrácia istenségétől kapta s épen az lón tragikum, hogy látva a demokráciának ujja születő hatalmát, hűtlenné vált ahhoz. És midőn azt hitette el magával, hogy a nemzetet feltá a demokrácia tulajdonságaitól, akkor tulajdonképen az

arisztokráciát féltette tőle. De addig, míg Széchenyiben nem állott be a meghasonlás, míg a nemzeti polgár és az arisztokrata közt nem kezdődött meg a harc: addig Széchenyi tisztában látott, tisztában látta a valóságot, a multat és a jelent, mint rajta kívül bárki más, úgy előtte, mint ő utána. „Melyek a nevetséges dolgok Magyarországon? (kérdézi 1821-ben.) Egyik az, hogy a nemesek a parasztok képviselői. A farkas, mely a bárányt veszi pártfogás alá.“ Majd öt évvel később így kiált fel: „Szaporítsuk azon emberek számát, akik polgári erényekkel édeskednek. Ezek kisebb vagy nagyobb számától fog függni a nemzet ereje, szabadsága és boldogsága.“ (Ime! a demokrácia ideálja!) A multat, melyben csak az arisztokrácia vezetett és uralkodott, néhány nagy király korszakát kivéve, elítéli, mert „sohasem voltunk nemzet!“ Ennek az ítéletnek kifolyása az a jelszó: „Magyarország nem volt, hanem lesz!“ Széchenyi az, aki nemcsak az arisztokratikus ősi alkotmányt, hanem magát az arisztokráciát is sokkal hevesebben, sokkal kíméletlenebbül támadta, mint bármelyik demagóg: és soha a Kossuth modora, mely ellen Széchenyi a negyvenes években oly elkeseredett harcot kezdett, nem közölte meg az arisztokrácia elleni gyűlöletes izgatásban a Széchenyit. Sohasem merete volna Kossuth oly nyíltan lerántani a leplet az ősök büneiről, mint tette Széchenyi, midőn kimondta: „Különb helyet foglalnánk el a nemzetek sorában, ha ősi törvényhozóink s országos embereink az értelmi suly nagyobb kifejlődése s a magyar nemzetiség valódibb fölemelkedése s terjesztése által ösztönözöttetve 800 ezernyi suly talpkó helyett lassankint 10 milliónyi sulyt raktak s idegen gratia gyámol és koldulás helyett saját nemzetiségükben, önkebelökben s az ország minden lakosainak felszabadításában biztak volna.“ — Széchenyi még az osztrák beolvasztási politikát is a magyar vezető arisztokrácia bünének tulajdonítja, midőn így szól: „Átlátom, hogy az ausztriai közbizalom számos fejedelmei a magyarságot, a ki nem fejletet vagy általunk hibás elvekre állítottat, a többi heterogén részzel egy egészbe olvasztani s ebből természetesen következő nagyobb egyszerűség által az országlást tökéletesebb létre bírni kívánták. S vádolhatni-e ezért őket igazságosan? vagy hogy alaposan mondjam: Szabad emiatt nekünk kárhoztatnunk őket, hogy magyarságunkat eltörölni akarták, nekünk, kiknek oly számos nagyjai maguk vetkeztek ki önként s édes örömet minden sajátságokból, nekünk, kiknek első képviselői elégtelennek állíták a magyar nyelvet közdolgok vitelére, nekünk, kiknek szebb része (a nők) szégyellé a magyar szót hordani ajkain!“ Vagy egy más alkalommal nem a tiszta demokráciát hirdeti-e, mikor így szól: „Honunk minden lakosának a nemzet sorába iktatása bizonyos életet terjeszteni, kirekesztése ellenben elkerülhetetlen halált hozand!“ — „A familiák fentartása az a cél, melyet elérni akarnak!“ — Azonban hol csak a régi név maradt meg, a régi becsület s tehetség pedig eltűnt, ott a gyémánt kitört s csak üveg tölti be helyét. S többet ér a királyra s az országra nézve egy új nemzetség, mely érdemeket szerez, egy oly régi familiánál, mely azt gondolja — ingyen élhet s csak ünnepeivel tölteti napjait.“ És lehet-e a magyar arisztokráciára kegyetlenebb ítéletet mondani, mint midőn Széchenyi így ír:

„Valumbrose nem tud spanyolul — lehetetlen!
Bolinbroke nem tud angolul — ez nem lehet!
Caraman nem tud francziául — ez tréfa!
Gróf Nádasdy nem tud magyarul — de hisz ez természetes!“

Mint a középkori kerekasztal lovagjai a Grál tüze után, úgy ment Széchenyi a demokrácia ideálja felé, míg szemé előtt semmi egyéb nem lebegett, mint maga a nemzet. A nemzet a maga egészében és minden tagjával egyetemben! Ezért gyűlölte őt az arisztokrácia s nevezte demagógnak, lázítóknak, földosztóknak. Metternich megjósolta neki már 1825-ben, hogy ő fogja a forradalmat felidézni az országra és a bizodalomra s midőn személyesen találkozott, ujjával megrfenyegette Széchenyit: „Ön

elrontja az ifju embereket!“ Gróf Andrassy Károly, mikor Széchenyi felolvasta neki a Hitelt, megdöbbsent s az volt véleménye, hogy a könyv halálos döfés az arisztokráciának. Az arisztokrácia körében „Steff“ nem tartották nagy embernek, hanem boldondnak; néhány mágnás pedig komikusnak, Estélyeiken, ebédjeiken, tüntetőleg mellőzték. Maga írja naplójában: szidnak mindenfelé! Egy mágnás 1832-ben azt írja: „Minden jó volna, csak Széchenyi István pestise ne terjedne; az volt oka a felsőmagyarországi zendülésnek!“ S mikor 1837-ben Béla fia születik, az arisztokrácia köreiben egy óhajlás kél: „Bárcsak különb lenne mint az apja!“

FŐVÁROS.

(Uj anyakönyvvezető-helyettesek.) Az I—III. és IV—IX—X. kerületi állami anyakönyvvezető-hivatalokban az anyakönyvvezetőkül megbízott személyzet 4—4 tagból áll. A közigazgatási bizottság Halmos János polgármester előterjesztésére elhatározta, hogy az I—III. anyakönyvvezetőkerületnél ifju Kapsza Imrét, a IV—IX—X. kerületnél pedig Decsy Gábort anyakönyvvezető-helyettesi teendőikkel biztatja meg s e végett fölterjesztést is tett a belügyminiszterhez.

(Uj villamos.) A kereskedelmi miniszter elrendelte a budapesti közuti-vaspályatársaság százházkis-zuglói vonalából az államvasutak kereszttelvezésén túl levő szakasznak, valamint a Hermina-uti összekötővágánynak műtanrendőri bejárását. A hivatalos aktus április hónap 16-én délelőtt tízedfél óraker kezdődik. A bejárást az ujjvárosházán bizottsági tanácskozás előzi meg.

(Olcsóbb a villamos.) A városi villamos vasutársaság ma beadványt intézett a székes főváros tanácsához, amelyben bejelentette, hogy május hónap elsejétől fogva a Rókus-kórház-Kőbánya-ligetéri vonalán a tíz menetere szóló fűzetjegy bérletét 1 forintról 80 krajczárra szállítja le, úgy, hogy egy utazás 10 krajczár helyett 8 krajczárba fog kerülni.

(A mult hónap.) A közigazgatási bizottság ma délelőtt tartotta rendes havi ülését. A mult hónap városi közállapotait tárgyalták. Ezek között a legfeltűnőbb a közegészségi viszonyok kedvezőtlen fordulata volt. Februárban a halálesetek és a járványos betegségek sokkal kisebb számmal szerepeltek, mint márcziusban.

Az államrendőrség jelentése szerint a személy- és vagyonbiztonság állandóan kedvező volt. A rendőrség tudomására 1355 büntető cselekmény jutott; ezek közül 131 eset irányult az ember élete és testi épsége ellen. A vagyon ellen elkövetett bűntettek száma a mult hónapban 1120 volt. A rendőrség bünyügyi osztályánál 324 egyén volt előzetes letartóztatásban, a tolonczházban pedig 2098. A székes főváros területéről kiültottak 62 egyént, még pedig harminczkettőt 1—5 évig, hármat 5—10 évig, huszonhetet pedig mindenkorra. A kiültottak közt hét külföldi volt.

A tisztifőorvosi hivatal jelentése szerint a székes főváros közegészségi állapota márczius hónapban, az előző hónaphoz viszonyítva, kevésbé volt kedvező. A halálesetek, valamint a ragadós betegségek száma is szaporodott. Februárban elhalt 959, márcziusban pedig 1191 egyén; ezt a szaporodást, épen úgy mint más esztendő márczius hónapjában is, a légzőszervi bántalmakban történt súlyosabb betegségek okozták. Szaporodtak a ragadós betegségek közül a vörheny, a difteritisz és kanyaró; ellenben csökkent a tifusz és a hurut. Élve született márcziusban 2104, meghalt 1191 s így a születések száma 953-mal több, mint az elhaltaké.

A kórházvizsgáló bizottság bejelentette, hogy az irgalmasok-rendje elmebeteg-kórházát megvizsgálta s noha nagyobb hibákat nem talált, a jelentés alapján elrendelte a közigazgatási bizottság, hogy a kórház termeinek az irtartalmát mérjék föl s a betegeket ehhez képest osszák be az egyes szobákba.

A tanfelügyelő jelentette, hogy az iskolatogatók rendszeresen történtek. Lillienthal Ignác, a pesti izraelita orthodox egyház tanítója folyamodott, hogy a közigazgatási bizottság a fizetésén kívül a lakásbérét is állapítsa meg. A bizottság, a tanfelügyelő javaslatára kimondotta, hogy a hitközség a lakásbér összegének megállapítására is köteles.

Egyenes adó fejében befizettek: közvetlenül az állampénztárnál 628.490 forint 26 krajczárt, 90.687 forint 5 krajczárral kevesebbet, mint a mult év márczius havában; a fővárosi adópenztárnál pedig 815.476 forint 98 krajczárt, ami

72.263 forint 78 krajczárral volt kevesebb, mint a mennyit tavaly ilyenkor bevettek. Bélyeg és illeték czimén befizettek 597.536 forint 3 krajczárt s ez 203.265 forint 68 krajczárral volt több, mint a múlt évi márczius havi bevétel.

VIDÉK.

• (Vasvármegye közgyűlése.) Vasvármegye törvényhatósági bizottsága ma tartott rendkívüli közgyűlésén ünnepelte meg az áprilisi nemzeti ünnepet. A vármegyeház nagyterme zsúfolásig megtelt közönséggel. Reiszig Ede főispán midőn a terembe lépett, viharos ovációkkal fogadták. A főispán megnyitó beszédében lelkesedéssel méltatta a 48-as törvények jelentőségét és beszéde végeztével éltette a királyt. Az éljenzés csillapultával Károlyi Antal alispán mondott szintén tetszéssel fogadott beszédet; majd Bezere dj István főjegyző terjesztette elő indítványát, hogy a közgyűlés intézzen 6 felségéhez hódoló feliratot, melyet a közgyűlés egyhangulag és nagy lelkesedéssel elfogadott. A közgyűlés folyamán a Széchenyi-téren lobogó alatt vonult fel 150 negyvennyolczas honvéd, öreg tisztjeik vezetése alatt, kik között később ünnepi díszben lement a vármegye főispánja és alispánja, köszönetet mondván nekik, hogy a nemzeti ünnep alkalmából a vármegye minden részéből egybesereglettek. Délután egy órakor 400 terítékű banket volt a „Sabaria” szállóban, melyen a vármegye és a város valamennyi notabilitása megjelent. Az első felköszöntőt Reiszig Ede főispán mondotta a királynak. A közönség ezután a Hymnus-t énekelte. Károlyi Antal alispán Bánffy miniszterelnökre mondott lelkes felköszöntőt. Az alispán tószját lelkes tüntetés kísérte. A 48-as honvédek sorából egy öreg altiszt állott fel azután és szép felköszöntőt mondott Vasvármegyére, ahol az öreg honvédeket megbecsülik.

• (Somogy megye gyűlése.) Somogy vármegye közigazgatási bizottsága ma tartotta rendes havi ülését Tallián Gyula főispán elnöklése alatt. A tisztifőorvos jelentése szerint az általános közegészségi állapot igen kedvező. A tanfelügyelő 13 elemi iskolát és 5 óvodát látogatott meg. A fegyelmi albizottság két községi bírót és egy körállatorvost marasztalt el 15, illetve 25 forint pénzbírságban súlyosabb kötelességmulasztás miatt.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Elítélt biztosító-ügynökök. Csalás büntette miatt vonta ma felelősségre a budapesti törvényszék Fülöp Sámuel ügynököt, a ki a hamburgi katonaszolgálati biztosító-társaságnak nem létező személyek nevében nyújtott be biztosítási ajánlatokat és ilyen módon előleg czimén nagyobb összeget csalt ki az intézettől. Fülöp Sámuel a mai tárgyaláson azzal védekezett, hogy a nyomor vitte a bünbe. A törvényszék Fülöpöt az enyhítő körülmények figyelembe vételével négy hónapi fogságra ítélte, amely büntetésből három hónapot a vizsgálati fogság által kitöltöttnek vett.

Egy másik biztosító-ügynök, Merza Antal, váltóhamisítás miatt ült ma a vádlottak padján. A „Riunione Adriatica” jelentette fel, azt adva elő panaszában, hogy Merza a sógora, Szahin Lukács nevét hamisította azon a kétszáz forintos váltón, amit az intézettől kapott előleg fejében biztosítékul adott. Merza Antal a végtárgyaláson tagadta a hamisítást, a törvényszék azonban beigazoltának vette azt és dr. Mózes László védőbeszédének meghallgatása után két évi és két hónapi fogságra ítélte.

— Wahrmann René négyszázezer forintja. Megirtuk már, hogy Wahrmann René asszony, amikor még megyeri Krausz Izidornak volt a felesége, abból az öt millió forintból, amit édesatyjától örökölt, kölcsön adott a férjének 400.000 forintot. Mikor megindította a válópórt, külön keresetben vissza követelte a kölcsön adott összeget; a bíróságok elutasították keresetével azzal az okfejtéssel, hogy amíg a házasság nincsen jogerősen felbontva, a házastársak vagyoni jogi követelésekre nem perelhetik egymást. Most, hogy a válást kimondó ítélet jogerőre emelkedett, Wahrmann René, — aki időközben Beretvási Endre felesége lett, — újra megindította a keresetet. A budapesti törvényszék

egyik tanácsa. Dobias bíró előadása mellett, ma foglalkozott ezzel az ügyvel, de nem hozott ítéletet, hanem egyelőre néhány tanu kihallgatását rendelte el.

— Gyermekének gyilkosa. Gyermekölés büntette miatt egy évi és két havi börtönrre ítélte ma a törvényszék Kóbor Anna cselédleányt, aki újszülött gyermekét kegyetlen módon elpusztította.

— Jäger Mariék bűnpere. A hőmezővásárhelyi méregkeverők ügyét ma kezdte tárgyalni a királyi kuria első büntető tanácsa. A szegedi törvényszék tudvalevőleg Jäger Marit mint felbujtót és bűnszerzőt, öt rendbeli gyilkosság miatt, Varga Lidit két rendbeli gyilkosságért, Csordás Nagy Lidit és Szappanos Juditot egy-egy gyilkosságért kötélfalálra, ifj. Tóth Jánost és Horváth Jánost életfogytig tartó, Gulyás Kiss Sámuel pedig hat esztendei fegyházra ítélte. A szegedi királyi ítélőtábla megváltoztatta a törvényszék ítéletét. Jäger Marit nem mint felbujtót, hanem mint bűnszereget mondta ki bűnösnek és 15 évi fegyházra ítélte, a többi vádlottra kiszabott halálbüntetést életfogytig tartó fegyházra változtatta, egyebekben pedig az elsőbíróság ítéletét helybenhagyta. Az ügyet ma a kurián Sebestyén Mihály bíró referálta. Az ítélo tanácsban a kuria másodelnöke, Czorda Bódog elnököl; tagjai az előadón kívül Barthodéiszky Gyula, Schedius Lajos, Nedeczky Ödön, Mikó Miklós és Hieronymi Béla. Az előadó a mai tárgyaláson kimerítően ismertette a bűnpere anyagát, ami az egész délelőtti igénybe vette. Ítélethozatalra holnap vagy holnapután kerül a sor.

— Modern Don Juan. Mautner Titusz fiatal könyvelő többek között levelezett is egy csinos asszonykával és egynehány levélben arról is értesítette, hogy neki viszonya van egy F.... nevű fűszerkereskedő feleségével is. A csinos asszonyka ezeket a leveleket szépen összecsomagolta és elküldte az állítólag megcsalt férjnek. F... ur a levelek elolvasása után egyszerűen elűzte a feleségét, aki fájdalomában és elkeseredésében rágalmozás miatt panaszt emelt Mautner Titusz és az ármányos asszony ellen.

Ma tárgyalta ezt az ügyet Baumann királyi aljárásbíró.

Elsőnek Mautnert hallgatta ki.

— Ön írta ezeket a leveleket?

— Igen.

— És hogy merésztel ön ilyen leveleket írni?

— Kérem, én nagyon sok nővel levelezek.

— Ugyan?

— Csak anyaggyűjtés okából, mert én tárczákat írok. (Derűtség.)

— Pedig hát önnek kontó-írás a hivatása.

— Szabad óráimban írok én kontókat is.

A másik vádlott: R... Vilmosné ellen az a panasz, hogy Mautner leveleit egy rágalmozó anonym levél kíséretében küldte el a férjnek. A vádlott asszonyka tiltakozik a csunya vád ellen.

— Nem én irtam azt a levelet. Egyébiránt nekem volna okom F... ellen panaszt emelni, mert azt híresztelte rólam, hogy egy fiatal emberrel benső viszonyban voltam.

A járásbíró Mautnert becsületsértés vétsége miatt száz forint pénzbüntetésre, esetleg husznapi fogságra, R. Vilmosné pedig hatvan forint pénzbüntetésre, behajthatatlanság esetén 12 napi fogságra ítélte. Mautner: Főlebbezek.

A bíró: Tudomásul veszem. Azt pedig melegen ajánlom önnek, hogy most már hagyjon fel a — tárczairással.

— A gyilkos büntetése. A nyíregyházi törvényszék Fried Samu péklegény bűnyűgyében, aki korcsmai verekedés közben megölt egy Grosz Antal nevű henteset — mint levelezőnk jelenti — ma este hirdette ki az ítéletet, mely Fried Samut négy évi fegyházra sújtotta. Az ügyész súlyosbításért, a védő és a vádlott felmentésért felebbeztek.

EGYESÜLETEK.

• A filológiai társaság ülése. A filológiai társaság Ponori Thewrewk Auréli elnöklése alatt ma délután ülést tartott. A felolvasások során dr. Heinrich Gusztáv azt a magyar költeményt tárgyalta, amely Igaz barátság és szives szeretet tüköre czimen 1762-ben és azután még legalább hétszer jelent meg nyomtatásban. Régi irodalmunk egyik becses terméke ez, melylyel azonban még nem foglalkozott senki. Szerzőjéről Gyöngyösi Istvánt tekintik némelyek, ez azonban tévedés. Heinrich véleménye szerint e költemény egy részét Gyöngyösi írta ugyan, de ezt a töredéket átdolgozta és befejezte egyik ismeretlen tanítványa. A tetszéssel fogadott értekezés után dr. Hegedűs István a „Keosi csalóány” czim alatt Bakchidesnek az egyiptomi sírokból előkerült költeményéről írott tanulmányát mutatta be, a közönség élénk érdeklődése között.

A Vöröskereszt ülése.

A Vöröskereszt-Egylet igazgató-választmánya abból az alkalomból, hogy az Erzsébet-kórház renoválási munkálatait befejezték, mai ülését ennek a kórháznak a dísztermében tartotta meg. Az ülésen a honvédelmi miniszterium képviselőjében Szlávay Béla honvédezzredes és a hadügyminiszterium részéről Huber Sándor egészségügyi főnök és dr. Svehla Kálmán törzsorvos jelentek meg.

Gróf Csekonics Endre elnök nyitotta meg az ülést. Kegyelettel emlékezett meg gróf Tisza Lajos, hevesi Bischitz Dávidné és Várady Mihály választmányi tagok elhunytáról és azt indítványozta, hogy érdemeiket és emlékeiket jegyzőkönyvileg örökítsék meg. A javaslatot egyhangulag elfogadták.

Latinovics János igazgató bejelentette, hogy a király a Machlup-féle fűdülőházra vonatkozó jelentést kegyesen tudomásul vette és a hadügyminiszterium köszönetet mondott azért, hogy az üdülőház háború esetén a sebesültek gondozására szolgál. Schwartz Ottó, a főgondnokhelyettes jelentette ezután, hogy a belügyminiszter a gróf Karácsonyi-féle alapítvány kamataiból újabb ezer forintot adományozott az Erzsébet-kórház részére. Ezzel az összeggel a gróf Karácsonyi-család alapítványa 5000 forintra emelkedett. Továbbá 1000—1000 forintos alapítványt tettek: özvegy báró Orczy Szerafinné, Szeth Ceczilia és a battonyai vöröskereszt-főkegyelet, melyekért a választmány köszönetet szavazott.

A választmány ezután köszönetet mondott a főgondnok-helyettesnek a kórházi munkálatok czél-szerű és gyors kivételéért. Elismerést szavaztak még ezért Herich Károlynénak, Argay Jánosnak és dr. Janny Gyulának; — dr. Rapcsák Lajos intézőnek pedig rendkívüli buzgalmaért a főorvosi czímet adományozták.

Houchard Otília főnöknőt a választmány állásában véglegesítette. Miután két bizottság tagjait választották meg, Latinovics János az egyesület pénztári állásáról tett jelentést. Eszerint a bevételek 8953 frt 43 krral haladták felül a kiadásokat; azonkívül befolyt az egyesületi alapba 6205 forint 60 krajczár, az Erzsébet-kórház ágyalapjába 13.286 forint, a tisztviselők nyugdíjalapja javára 2977 forint 90 krajczár, az ápolónői nyugdíjalapba 11.002 forint 22 krajczár és 10 forintos tagdíjak fejében 803 forint 85 kr. A zárszámadásokat kiadták felülvizsgálat végett a számvizsgáló bizottságnak.

Gróf Vigyázó Ferencz és Csávossy Béla jegyzők tettek ezután jelentést különböző ügyekről, amelyek közül érdekes, hogy az egyesület 3015 forint 60 krajczárnyi segélyt osztott ki.

Ezzel az ülést véget ért s a jelen voltak az Erzsébet-kórház új berendezését tekintették meg. Gróf Csekonics Endre elnök és dr. Darányi Ignác miniszter teljes elismerésüket fejezték ki a látottak felett.

SPORT.

† Az urlovasok rekordja. Az alagi tavaszi meeting alatt 20 urlovas szállott nyeregbe, herczeg Taxis M. 29-szer lovagolt s e lovaglás közül tízszer első és háromszor második lett. Utána következik báró Eltz főhadnagy 24 lovaglás közül 8 győzelemmel. Mr. Brooke 4, gróf Pejacsevich 3, gróf Orsich hadnagy 3, Horthy Szabolcs 2 és báró Korb-Weidenheim, gróf Baworowsky és Abonyi A. főhadnagy egy-egy versenyt nyertek. A champion-urlovas tehát ez idő szerint herczeg Taxis Egon Miksa.

† Esetleges osztalékok. A Przedswit-handicap-ben az esetleges osztalékok öt forintra a következők lettek volna: 23 Katinka, 29 Mirko, 30 Gomba, 58 Álmos, 78 Bálványom, 79 Hipp-Hipp Hurrah, 145 Hajadon, 173 Marilla, 221 Vilmos, 226 County Kildare, 347 Offensive. A szabad handicap-ben a következő esetleges quóták fordultak elő: 5:22 Kilenczes, 33 Reparatur és Szeszély II., 57 Feldherr, 68 Wagner, 70 Ilis, 90 Cereal, 91 Alpár, 104 Francia Mulató, 108 Alár, 111 Domina, 192 Arviz, 199 Morgó, 284 Hogyan lesz, 372 Violanta.

† Primula karriérje. Primula, a szabad handicap győztese tavaly tizenötödik jelent meg a pályán, de csak háromszor birt első lenni, egyszer második volt. Első futásai rövid távokon igen rosszak voltak; de az első hosszú versenyt, melyben futott Budapesten, Szt.-István-napján megnyerte 1400 méteren 6 ló ellen s a vert mezőnyben hagyta Mérgest is. E győzelme után vette meg Fáy Halász G.-tól Mr. Siltan 3000 koronáért. Következő futása ismét győzelem volt: megnyerte szeptember 11-én Bécsben az 1600 méteres Preis vom Praterstern-t 6 ló ellen, de disqualifikáltak. Ezután több rossz futás után második volt Budapesten szeptember 30-án 1600 méteres pályán Moring mellett, melynek 5 kilót adott. Október 7-én pedig ugyancsak Budapesten megnyert egy 1000 méteres handicapet 51 kilogramm alatt holtversenyben Blizzarddal (52¹/₂ kilogramm) 13-as mezőnyben.

Bécsi tavaszi meeting.

(Harmadik nap.)

A holnapi nap programján csekély jelentőségű futamok szerepelnek. A nap great attractiója a 4000 koronával javadalmazott Kishéricsce-verseny, melynek 1300 méter távolságu futamában nyeretlen hároméveseknek van indulási jogosultságuk. A valószínű indulók e futamban:

Zopf	lovagolja	Smith
Doge	"	Park
Wagner	"	A. Bulford
Ashley	"	Barker
Hermína	"	Grimshaw
Orchef vagy	"	
Vert-Vert	"	Hyams

Az indulóknak jelzett teliverek közül Vert-Vert, melyet kétéves korában derbylónak tartottak, még eddig nem futott. Istállótárs, Orchef — egy hatalmas hároméves — az idén szerepelt először az Ignác-versenyben, ahol Makó és Áldomás után jó harmadik lett. Doge tavaly szintén nagy lónak mutatkozott, de nem tudott megfelelni a nagy várakozásnak. Ugyanazt mondhatjuk Ashleyről és Zopf-ról. Hátra van még Wagner, mely kétéves korában ugyan nem sokat produkált, de az idén mindjárt első futása alkalmával, a szabad handicap-ben tizenhatos mezőnyben a starttól a czélig folyton az elsők között volt s a finishben csak Primula tudta megverni. Wagner tehát legtöbb kilátással indulhat e versenyben, hacsak Doge nem javult meg annyira, hogy megnehezítse a győzelmét. Ha pedig a sötét Vert-Vert jobb Orchefnél, akkor Wagner ismét második lesz.

A holnapi nap egy eladóversenyyel kezdődik, melyben Páratlan, Mentő és Ex offo bírnak legtöbb győzelmi eséllyel; mert alig hiszszük, hogy Hegyalja, mely Alagon feltartva nyert, e jobb klasszisú lovakkal szintén olyan könnyen tudjon elbánni.

A kétéves nyeretlenek versenyében Morgó arathat győzelmet Enying ellen, míg a Lusthaus-versenyben alig vehetik el Hebetől a díjat. A második helyért Marasca és Főth Park küzdhetnek.

A gátversenyben, mely csak négy nevezéssel zárult, Sarajevo-nak van legtöbb esélye a győzelemre: az eladó akadályverseny 4800 méteres távján Kominek fogja megismételni tavalyi szakadatlan győzelmeit.

Az utolsó futamnak jelzett handicap-ben Mirko vagy Prosa, Billnitz, Offensive, Kisasszony, Blizzard, Riadó, Heretiére és Hegyalja kerülhetnek össze, melyek közül, dacára 64 kilogrammnyi súlyának, Mirko-nak van legtöbb chance-ja. Ha helyette istállótárs, Prosa futna, akkor Billnitz-nek adjuk az elsőséget, mely az első napon Kárpát után jó második lett.

Tipjeink tehát a holnapi napra a következők:

- I. Páratlan—Mentő.
- II. Morgó—Enying.
- III. Hebe—Marasca.
- IV. Wagner—Springer-Istálló.
- V. Sarajevo.
- VI. Kominek.
- VII. Mirko—Billnitz.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kinevezések. A győri ítélőtábla elnöke Hadál István nagykárolyi lakos végzett joghallgatót a győri királyi ítélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká, a szegvárdi törvényszék elnöke Steiner Sándor dunaföldvári járásbírósi fogházort a szegvárdi járásbíróshoz hivataloszává nevezte ki.

Árverések a fővárosban. Szeinár József ingóságai IV. Koronaherczeg-utca 16. és VII. István-ut 5. április 14. Trozonyi Géza ingóságai I. Krisztina-tér 7. április 18. Bauer Gyula ingóságai VII. Király-utca 47. és VIII. Baross-utca 1. április 14. Mautner Pál ingóságai V. Ferenc József-tér 6. április 14. Rosenzweig Mór ingóságai VII. Arena-ut 7/a. április 14. Blumenthal Zsigmond ingóságai Alkotmány-utca 22. április 18. Raaber Adolf ingóságai V. Júpiter-körút 32. április 14. Pécsi Manó ingóságai VI. Andrassy-ut 19. és 25. április 14. Braun Sándor ingóságai VIII. Csepregi utca 2. ápr. 15. Fehér János ingóságai VIII. kerpesti-ut 11. április 16. Rieger Mór ingóságai VI. Andrassy-ut 19. április 18. Maleczky Vilmos ingóságai VI. Teréz-körút 37. április 15. Kiss György ingóságai VII. Erzsébet-királyné-ut 91. április 15.

A vidéken. Minczér Ede ingóságai Komlós-Keresztesen (Girált) április 26. Kron Kálmán ingatlana Aradon május 10. Délmagyarországi növényolajgyár ingóságai Vadászerdőben (Temesvár) április 26. Hanczik Nyekita ingóságai Borsán (F.-Vissó) április 20. Péterffy Emma ingóságai Pelejtén (Gálszécs) április 20. Cs. Szabó Gergely ingóságai Tordán április 29. Atkari Adolf ingóságai Temesvárott április 16-dikán. Pittnauer András ingatlana Rajka (M.-Óvár) községhezánál május 5. Kohn Ernő ingóságai Kolozsvárott április 15. Riedt Károly ingatlana Kis-Czellben április 28. Bauer Lipótné ingatlana Gyulán május 3. Streichhammer Antal ingatlana Tornocz (Vág-Sellye) községhezánál július 6. Haumann Péter ingatlana Temerin (Ujvidék) községhezánál május 18. Ifjabb Balassa István ingatlana Szabadkán április 30. Jakab Andor ingatlana Sz.-Benedek (Kaposvár) községhezánál április 23. — Rein György ingatlana Ujvidéken május 4. Özv. Feig Jánosné ingatlana Bonyhádon május 9. Csáktornyai János ingatlana Abda (Győr) községhezánál május 4. Pili Tekla ingatlana V.-Hunyadon május 3.

Pályázatok. Budapesten óvónői állásokra, a pozsonyi főgimnáziumnál tanári állásra lehet a folyamodványokat benyújtani.

ÜZENETEK A KÖZÖNSÉGNEK.

Schulz Pál urnak. Csömöri-ut 36. Az „Országos Hirlap” e hónap 7-ki számában „Első magyar népszerű” cím alatt megjelent közlemény az Ön személyével — amely előttünk teljesen ismeretlen — nem foglalkozott és így a közleményre vonatkozó helyreigazítást mellőznünk kell. A vonatkozó közlemény a „Bankhaus des Ungarischen Börsenjournal” című ugynevezett „bankház” eljárását tette bírálat tárgyává és megjegyzéseinket egész terjedelmükben fentartjuk.

R. D. Budapest. A kért doktor Batizfalvy István fogorvos lakása Ujvilág-utca 21. szám, ahol egyik rendelő-intézete is van; a másik Sarkantus-utca 3. szám alatt s itt Hegedűs József orvostudorral közösen rendel. Ugy tudjuk, hogy az államtisztviselőknek igen olcsón rendel.

G. M. Szolnok. A kért képviselő V. kerület Alkotmány-utca 10. szám alatt lakik.

Dr. K. Á. Versecz. Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Bihar és Bács-Bodrog vármegyék.

6554. sz. előfizető. Závadka. A kérdéses helyiséget, nemtagoknak — úgy tudjuk — 2 forintért lehet megnézni, a kora délelőtti órákban. Protekció nem kell hozzá, a szolga megadja a kellő utbaigazítást.

B. Polonka. Ha a leendő vő a leány apjának kezét csókol, az még nem „megalázkodás”, inkább gyöngödség; a mai modern világban ugyan nem „szokás”. Az anyóstit megcsókolhatja az eljegyzés után s az sem megrovásra méltó, ha a vőlegény jegyest

ott nyíltan megcsókolja, hiszen titokban ugyanis megcsókolja azt. Különböznél a dolgok a szív dolgai, szabályt felállítani reá lehetetlen, a hány ország s a hány emberöltő, mind más és más törvényt hoz reá.

E. Gy. Budapest. Beküldött tárczáját, dacára sürgetéseinek, nem közöljük. Utóvégre is a lapot mi szerkesztjük és nem ön. Kéziratokat vissza nem adunk.

K. Z. Nagyvárad. Az ígért cikket várjuk, most lenne az ideje és így lenne eredménye.

F. S. Budapest. Ha a dolog tényleg úgy áll, amint ön megírta, — a miben kételkedni okunk nincsen — akkor tegeyen írásbeli panaszt a pénzügyőr felettes hatóságánál; mert az utasokkal gorbáskodni a finansz urnak joga nincs, pláne nővel szemben. A keleti pályaudvarban alkalmazott s ön által említett pénzügyőr, alkalmasint nagyzási mániában szenved, ha magát „Ursten”-nek jelentette ki s ekkor nem annyira a keleti pályaudvarba, mint inkább a Lipótmezőre való. Mi is többfelől kaptunk már panaszt ezeknek a hivatali közegeknek a tulkapásai ellen, de hiszszük, hogy erélyes feljelentés után kissé megszeliődik a finansz-etiquettet.

NYILTTÉR.

2 darab OLASZ vör. ker. sorsjegy,
2 " MAGYAR " " "
2 " BAZILIKA " " "

tehát 6 darab sorsjegy kapható
36 havi 2,25 frtos befizetés után.

Már az első és második részlet egyszerre való lefizetése ellenében kiadom a sorozat és számmal ellátott törvényesen kiállított részleteket 3 részlettel nyugtázza (tehát egy részlet ingyen), melynek birtokában már a vevő élvez az egyedüli játékjogot a húzásokban. Ezen sorsjegyeknek évenként 3 húzásuk van 270.000 kor. nyereseményekkel. Játéktartam 1895 ill. 1948-ig.

Legközelebbi húzás május 1-én.
FLEISSIG SÁNDOR
bank- és váltó-ügylet
Budapest, Erzsébet-körút 2.

ROYAL nagyszálló BUDAPESTEN.
Kugler-féle raktár a bodegában, naponta friss nagy választék eredeti bombonierekben. Legfinomabb oognaco kicsinyben, nagyban árak mellett eladotnak. Színházi előadások után friss ételk, naponta hangverseny. Schmitt Károly igazgató.

KÖZGAZDASÁG.

Kis emberek bankja.

(p-d) Hosszu tanulmányozás, gondos megvitatás után a kormány ma a Ház elé terjesztette a hitelszövetkezetekről szóló törvényjavaslatot, beváltván ezzel egy régi ígértét, teljesítvén a gazda-világnak egy régi óhaját.

Mi már jórögen bemutattuk e javaslatot egész terjedelmében, tehát nem kell annak intézkedéseit ma újra kiemelni. Csak arról akarunk tehát szólni, megfelelő-e majd a gyakorlati életben a kis emberek bankjának az a rendszere, az a hálózata, amelyet a javaslat megvalósítani kíván.

Bizonyos dolog, hogy a gazdahitel kérdésének szövetkezeti alapon való megoldásához két tényező munkája szükséges: az állami és gazdáké. Az állam megtette köteletségét ezzel a javaslattal s a siker most már csak a gazdák magatartásán fordul meg.

A javaslat rendszere is egyenesen ráutal erre a két tényezőre. A hitel-kérdés sulya magukon a szövetkezeteken nyugszik, de hogy a szövetkezetek hatással dolgozhassanak: ennek megvalósítására az Országos Központi Hitelszövetkezet van hivatva. A szövetkezetek érdekében a javaslat csak annyit tesz, hogy szabályozza azok jogi kérdéseit s gazdasági életének körvonalait és felhívja a nyilvános testületeket — gazdasági egyleteket, kereskedelmi és ipari testületeket — ily szövetkezetek alakítására. Ennél tovább ezen a ponton nem is mehet az állam. De igenis jóval tovább mehet ott, ahol az a feladat, hogy a meg-

alkotott szövetkezetek életképessé tétessenek. Az állam vállalja magára, hogy a központi intézet azonnal léteülhessen, mert hiszen az állam megadja azonnal azt az 1,000.000 korona üzletrészt, amelynek befizetését a javaslat az intézet bejegyzéséhez megkívánja. Az állam teszi lehetővé, hogy ez a központi intézet kötvényeket bocsáthasson ki és ezen az uton magának hitelt szerezhessen s a vidéki szövetkezeteknek hitelt nyújthasson, mert az állam bocsátja az intézet rendelkezésére a kötvények biztosítéki alapját, másfél millió forintot. Végül — a mindenféle adó-, bélyeg- és illeték-kedvezményektől eltekintve — annyiból is az állam gondoskodik a Központi Hitelszövetkezet fennállításáról, hogy fedezi az intézet költségeit s ilymódon lehetővé teszi, hogy az Országos Központi Hitelszövetkezet a megélhetés gondjaitól menten élhessen a maga hivatásának, éltetője legyen a vidéki szövetkezeteknek, a kis emberek hitelének.

Az állam megtesz mindent, amit az államtól várni lehet. Fölszereli a központi intézetet úgy, hogy az föltétlenül megfeleljen kitűzött céljának. A pénzben való segítségen kívül nagy tekintélyt is kap ez intézet az államtól azzal, hogy elnökét a király nevezi ki, alelnökeket pedig a kormánynak egy-egy tagja és az ügyvivő igazgatókat a kormány erősíti meg. Ezek után csak az van hátra, hogy a gazdák és iparosok, ezek is megtegyenek mindent, akiknek érdekét a ma benyújtott javaslat szolgálja.

Az első kötelesség, hogy a nyilvános testületek megfeleljenek a törvényjavaslat óhajlásának és alapítsák meg az oly régóta várt szövetkezeteket mindenütt, ahol csak működésére hely és szükség van. Kivált a gazdasági-egyletek oly nagy agitációt fejtettek ki a ma előterjesztett javaslat megalkotása érdekében, hogy most becsületbeli kötelességük megtenni mindent a törvény végrehajtására.

A második feladat, hogy a gazda-világ vagyonosabb és intelligensebb elemei tartsák nobile officiumnak a szövetkezetekben s kivált azok vezetésében való résztvevést. Magukra kell vállalniok a szövetkezetek irányítását és vezetését. Mert ha a vidéki szövetkezetek életébe befészkelhetnék magukat azok a visszaélések, amelyeket most a ma fennálló szövetkezeteknek oly gyakran vetnek a szemére; ha emiatt a központi intézet nem működhetnék, vagy megingana: akkor örökre kompromittálva lenne Magyarországon a szövetkezeti eszme. A javaslat megtett mindent, hogy garanciákat nyújtson ebben az irányban is. De a törvény egymagában nem tud teljes biztonságot szerezni. Az — pénzkérdésekben — legelső sorban az emberektől függ, akik a törvényt alkalmazni fogják.

Es végezetül: sohse szabad megfeledkezni arról, hogy a szövetkezet a kis emberek bankja és nem szolgálhatja sem a felszerelési hitel, sem a jelzáloghitel érdekét. Az a feladata, hogy a kis emberek, kisgazdák és kisiparosok számára nyújtson személyi hitelt. Ha a központi intézet vagy a kormány elnézné azt, hogy a szövetkezetek immobilizálják a pénzüket, vagy a vagyonosabb vezető embereknek adják azt kölcsön, akkor a javaslattal nem fogunk célt érni, akkor kétszeresen megoldatlan marad a kérdés, amelyre a javaslattal megoldani akarunk. Akkor a kisgazda ezennel se fog tisztességes hitelt kapni és még segíteni se lehet a baján, mert még azt a szemrehányást se lehet megtenni az államnak, hogy nem alkotta meg a szervezetet, mely e hitel nyújtására képes volna.

Kétségtelen, hogy a javaslat nem oldja meg a gazda személyes hitelének minden kérdését. De kétségtelen, hogy ezt nem is akarja. Ezuttal csak a kis emberek érdekeiről akart gondoskodni, kell tehát a vagyonosabb elemekben annyi önmegtartóztatásnak lenni, hogy ne akarják a maguk céljaira hajtani, ami nem az ő érdekükben alkottatott. Másfelől keresni kell tovább is a módokat arra, hogy segíteni lehessen a középosztály hiteligenyein ép úgy, ahogy ez a javaslat a kisgazdákat és kisiparosokat gyámolítja.

Ha az élet kimutatja majd a törvényjavaslat életrevalóságát, ha a gazdák tudnak majd okosan élni annak jótéteményeivel: nagy gazdasági reformok forrásává lehet a mai javaslat. Rávezethet sok olyan kérdésnek megoldására amely miatt ma sok a panasz, de amelyet ma — kellő hitelszervezet híján — nem tudunk megoldani. Akkor az uzsora korlátozása nem is lesz talán a legnagyobb eredménye. De hogy ezt az eredményt megérhessük, ahhoz kell, hogy buzgalommal, jóakarattal hajtsuk végre a törvényt, úgy amint az megalkotva van: a kontemplált gazdasági érdekek szolgálatában és politikai pártkedvezés nélkül.

A kereskedelmi kamara záró ülése.

A budapesti kereskedelmi és iparkamara ma tartotta az östendei ciklusban — amelyre megalakult — utolsó ülését, amelynek kiemelendő mozzanatát Lán c z y Leó elnöknek a kamara öt östendei működését felölölő záró beszéde képezte.

A napirend letárgyalása után ugyanis szót emelt Lán c z y Leó elnök. Visszaidézi a kamara tagjainak emlékezetébe azt a kijelentését, amelyet székfoglaló beszédében tett, amidőn működése vezérfonalaként odállította azt, hogy az elnökség mindenkor azon lesz, hogy a kamarának tekintélyét fenntartsa és úgy lefelé, mint fölfelé emelje és hogy szavának sulya legyen azokban az érdekkörökben, amelyekben működni hivatása; továbbá, hogy a kamara működésében mindig a kereskedelmi forgalom szabadságának, a gazdasági erők szabad érvényesülhetésének igyekezzék érvényt szerezni. Most, öt év után, bátran állíthatja, hogy a kamara működésében ezeket a vezéreszméket mindenkor, szem előtt tartotta és számos tünet mutatja hogy nem járt el sikertelenül. (Helyeslés.) A kamara számos esetben kezdeményezőleg lépett fel. Hogy csak a jelentékenyebbeket említsé, kezdeményezőként lépett föl a dunai rakodó-partok ügyében, a fővárosi kövezetvám kérdésében, a külső-váczit rendezése, az üvegear sinylódó helyzetének megjavítása körül, a végeladások körül észlelt visszaélések megszüntetése tekintetében, a magyar tőzsdébirósági ítéleteknek Ausztriában való végrehajthatósága tárgyában.

Védelmébe vette kereskedelmi érdekeinket mindig, ha azokat megtámadottaknak vélte. E részben utal ama véleményező jelentésekre, amelyeket adott a mesterséges borok tilalmáról szóló törvény végrehajtása iránti miniszteri rendelet ügyében, az őrlési eljárás fenyegető beszüntetése tárgyában, a nyers petroluemra kivetendő vámemelés tekintetében, a kartellügyre és számos más hasonlókra vonatkozólag. És mondhatja, hogy mérvadó helyen figyelembe vették a kamara munkálatait. Egyszerűen utal a bankkérdésben adott véleményre, amelyben a kamara kívánságai összességükben érvényesülnek ama megállapodásokban, amelyek a két kormány között létrejöttek. Utal továbbá ama memorandumra, amelyet az Ausztriával megújítandó vám- és kereskedelmi szövetség megújítása tárgyában a közvélemény rendelkezésére adott s különösen a közhatósági szállítások tekintetében foglalt álláspontját a kamarának a kormány is magáévá tette.

A kereskedelmi kamara, mint a szerződéses

vámpolitikának híve, ismételten sürgette a Kelettel való összeköttetések érdekében a keleti államokkal való kereskedelmi szerződéseknek megkötését és működésének ideje alatt tényleg létre is jöttek úgy a román, mint a bolgár kereskedelmi szerződés, — amelyek ugyan nem felelnek meg minden várakozásnak, de megteremtették a nyugodt és biztos kereskedelmi fejlődés alapjait. Az itt felsorolt ügyekben a kamarának mindig ugyszólván politikáját képezte, hogy a szabad kereskedelmi forgalom elve érvényesüljön és mindenkor tekintettel volt a kamara arra, hogy nemzeti munkánk abban az oltalomban részesüljön, amelyet ma is követelnünk kell, jobban, mint valaha. Az öt östendei ciklusba esik az országunk ezredéves fennállásának emlékére rendezett nagyszabású kiállítás. A kamara is résztvevett a kiállításban és munkaerejét nagy mérvben ennek az ügynek szentelte.

Felfogása szerint a kamarai intézmény lassan bár, de kivirta méltó helyét a közéletben. Szavának sulya van és tekintélye elvitázhatlan. De nemcsak erkölcsileg, hanem anyagilag is gyarapodott a kamara elannyira, hogy ma már hozzáláthat régi óhaja teljesítéséhez: tudniillik, hogy igényeinek megfelelőbb otthont teremtsen.

A jelenleg működő kamarának alakulása alkalmával derült volt a láthatár és viruló fejlődésben láttuk az országot. Ma öt év múltán ez a láthatár némileg elhomályosodott. Ausztriával való gazdasági viszonyunk rendezetlen, a megkezdett valutaszabályozás műve még nincs befejezve, pedig kereskedelmünknek és iparunknak prosperálásához mind a két ügy nagyfontosságú. Nem csoda, ha tekintve eme fontos ügyek rendezetlen voltát, a jövőt bizonytalannak látjuk. Az Ausztriával való kiegyezésnek létrejötte további tíz östendőre, a monarchia mindkét országára nézve, a nyugodt és biztos fejlődésnek alapjait veti meg. Annak létre nem jötte pedig a krízisnek csiréit hordozza magában. Nem csoda tehát, ha ilyen viszonyok között a kereskedelmi és ipari világ visszafojtott lélekzettel várja az eseményeket, amelyeknek küszöbén állunk. Bizonyos, hogy egész intelligenciánkra lesz szükség az esetre, ha esetleg egy új helyzettel állunk szembe.

Bár csak az új kamara a helyzet magaslatán állónak mutatkoznék! Adja a Gondviselés, hogy az megpróbáltatásoknak kitéve ne legyen és fogadja oltalmába a Gondviselés drága jó magyar hazánkat! (Lelkes éljenzés.)

Midőn, mint elnökség — így fejezte be beszédét — bucsut veszünk önöktől, nem léphetünk le ezen emelvényről anélkül, hogy ismételten őszinte köszönetet ne mondanánk Önöknek azon támogatásért, amelyben bennünket bő tapasztalataikkal és tanácsaikkal részesíteni szivesek voltak. Ajánljuk magunkat továbbra is jóindulatu emlékezetükbe. (Hosszas lelkes éljenzés.)

K o s h n Gábor és L é g r á d y Károly felszólalásai után az ülés véget ért.

Közgazdasági táviratok.

New-York, április 13. (C. T. B.)

	április 13.	április 12.
	cents	cents
Buza májusra	105 ¹ / ₂	103
" júliusra	91 ⁷ / ₈	89 ¹ / ₄
" szeptemberre	83 ¹ / ₂	81 ⁵ / ₄
Tengeri májusra	35	34 ¹ / ₂

Chicago, április 13. (C. T. B.)

	április 13.	április 12.
	cents	cents
Buza májusra	108 ¹ / ₄	107
Tengeri májusra	30 ¹ / ₂	29 ³ / ₄

Mezőgazdaság.

Uj szövetkezetek Nyitramegyében. A nyitramegyei gazdasági egyesület titkára nagypénteken Kis-Mányán tartott szövetkezeti előadást, melynek hatása alatt ott a szövetkezet 30 taggal és 60 üzletrészszel nyomban megalakult. Az egyesület igazgató-választmányának legutóbbi határozatához híven most sorba fognak alakítani a szövetkezetek: Szekcsányban, Nagy-Béliczen, Bossányban, Nyitra-Kolossan, Bánkeszén, Jabloniczon, Moravánban, Nagy-Modrón, Ó-Lehotán, Lakácsin és még több helyütt. A lelkészek és jegyzők mindenütt támogatják az egyesület szövetkezeti akcióit. Az egyesület

letnek az a célja, hogy a szövethetési törvény a vármegyében kész szövethetési hálózatot találjon.

Borsodvármegyei gazdasági egyesület. Mint lapunknak írják, az egyesület tegnapelőtt Miskolcra Miklós Ödön elnöklésével ülést tartott. Tudomásul vették a megye területén tartott szakelőadások eredményét, a tanulságos előadásokat háromezernél több gazdálkodó hallgatta meg. A földművelésügyi miniszter jelentékeny jutalomdíjakat ajánlott fel a gazdasági egyesületnek állatkiváltások rendezhetése céljából. Elhatározták, hogy a megyének mind a hat járásában állatkiváltásokat fognak rendezni. Pályadíjak csikók és szarvasmarhák tulajdonosai részére. Dr. Tarnay Gyula alispán indítványára Miklós Ödönnek hálás elismerést szavaztak, amiért a katonai lovatató bizottság intézményét Miskolcra állítják fel. Miklós indítványára pedig a közös hadügyminiszternek szavaznak köszönetet, valamint gróf Auerperg tábornoknak is, kinek közbenjárásának is köszönhető a nevezett fontos gazdasági intézménynek Miskolcra való felállítását.

Ipar és kereskedelem.

Az önálló magyar vámtarifa. Az önálló magyar vámtarifa előkészítése érdekében tudvalevőleg az Országos Iparegyesület Matlekovics Sándornak tüzetesen megokolt javaslata alapján mozgalmat indított. Az egyesület elnöksége, szakférfiak meghallgatása után, minden egyes iparág számára külön kérdőpontokat állapított meg, ezeket most küldi szét a különböző iparosokhoz, gyárosokhoz, termelőkhez. Az összes iparágakat érdeklő általános kérdőpontok a következők: a) iparának üzésében mily nyers anyagokat és felgyártmányokat, segédanyagokat használ, honnan (legalább mely országból) szokta beszerezni, b) a nyersanyagok és felgyártmányokra fennálló vámok megfelelnek-e iparának, avagy leszállításuk (esetleg, ha megkövetelnek, felemelésük) kívánatos-e és ha igen, mivel okolja meg kívánóságát, c) mily felszerelés és gépek szükségesek iparához; honnan (legalább mely országból) szokta megszerezni; az eddigi vámtétel megnehezítette-e megszerzésüket, d) mily cikkekkel állít elő; a mostani vámtételek megfelelők-e, avagy leszállításuk (esetleg, ha megkövetelnek, felemelésük) kívánatos-e és ha igen, mivel okolja meg kívánóságát, e) iparának föllendítését gátolja-e oly körülmény, melynek mellőzése társadalmi vagy törvényhozási uton lehetséges; és mi e tekintetben a nézete. Ezeken kívül egyes iparágakra nézve, ezek fejlődési igényeihez mérten, külön, speciális kérdőpontokat állapítottak meg, továbbá az összes kérdések mellett közölve van az illető iparcikk mostani vámjá is. A mozgalomnak igazi gyakorlati nagy jelentősége mellett tanuskodik, hogy alig kezdődött meg a kérdőpontoknak iparcsoportok szerinti szétküldése, máris tömegesen jöttek a válaszok az ország minden részéből s azóta napról-napra halom-számra veszi át az iparegyesület irodája az ország legkiválóbb iparosainak szakvéleményeit. A kérdőpontok már a legtöbb iparágára nézve szétmentek és a szétküldés hamarosan befejeződik. A beérkező válaszok lényegét az egyesület alkalmas módon közre fogja adni.

Csöndnyitások. H a s k ó Károly ósdi kereskedő ellen a miskolci királyi törvényszék részéről Csödbiztos Póts Endre törvényszéki bíró; tömeggondnok Vattay Bertalan salgótarjáni ügyvéd; bejelentési határidő május 21; felszámolási határidő június 4. — G á l l László nagyváradi cipész ellen a nagyváradi királyi törvényszék részéről Csödbiztos Geliba Géza törvényszéki bíró; tömeggondnok dr. Thury Kálmán ügyvéd; bejelentési határidő május 11; felszámolási határidő június 7. — K l e i n Hermann sajószentpéteri kereskedő ellen a miskolci királyi törvényszék részéről Csödbiztos dr. Végh Imre törvényszéki bíró; tömeggondnok dr. Vattay Bertalan ügyvéd; bejelentési határidő június 30; felszámolási határidő július 28. — N e u b a u e r F. és társa aradi kereskedő ellen az aradi királyi törvényszék részéről Csödbiztos dr. Scharner Sándor törvényszéki bíró; tömeggondnok dr. Ispravníc Sever ügyvéd; bejelentési határidő május 10; felszámolási határidő június 7. — G e o r g e v i c s és L é t i c s mitroviczai kereskedő ellen a mitroviczai királyi törvényszék részéről Csödbiztos Milics András törvényszéki bíró; tömeggondnok dr. Rokuics Sándor ügyvéd; bejelentési határidő április 30; felszámolási határidő május 9. — J u h o s József kolozsvári kereskedő ellen a kolozsvári királyi törvényszék részéről Csödbiztos Becsek Lajos törvényszéki bíró; tömeggondnok dr. Nyerges Zsigmond ügyvéd; bejelentési határidő június 2; felszámolási határidő június 13. — P a n a o t o v i c s Dusan mitroviczai kereskedő ellen a mitroviczai királyi törvényszék részéről Csödbiztos dr. Klemencsics Ignác törvényszéki bíró; tömeggondnok dr. Szretkovic György ügyvéd; bejelentési határidő április 24; felszámolási határidő május 5. — S z t á n i c s Mihály károlyvárosi kereskedő ellen a károlyvárosi királyi törvényszék

részéről Csödbiztos dr. Márton Vincze törvényszéki bíró; tömeggondnok dr. Ostrics Károly ügyvéd; bejelentési határidő április 15; felszámolási határidő április 25. — B a u m g a r t e n Gyula volt kulai kereskedő ellen a zombori királyi törvényszék részéről Csödbiztos Kemény Béla törvényszéki bíró; tömeggondnok Koránfy Ágoston ügyvéd; bejelentési határidő május 12; felszámolási határidő június 2.

Köbányai sertéspiacz, április 13. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) 57—57½ krajczár. Közép (páronként) 300—400 kilogramm súlyban) 57—57½ krajczár. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 59—60 krajczár. Közép (páronként 251—320 kilgrig terjedő súlyban) 59—60 kr. Könnyű (páronként 250 kilgrig terjedő súlyban; 59—60 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilgr. felüli súlyban) 59—59½ krajczár, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 59—60 krajczár. Könnyű (páronként 240 kilogrammra terjedő súlyban) 59—60 krajczár. Sertéslétszám: 1898. április 11. napján volt készlet 29.915 drb, április 12-én felhajtott 50 drb, április 12-én elszállított 326 darab, április 13-ára maradt készletben 29.639 darab. A hizott sertés üzletirányzata szilárd.

Budapesti konzum-sertésvásár, április 13. A ferencvárosi petroleumraktárnál levő székesfővárosi konzum-sertésvásárra 1898. április 12-én érkezett 570 drb. Készlet 128 darab, összes felhajtás 698 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 520 drb; elszállítatlan maradt 178 drb. Napi árak: 120—180 kilós 58—60 krajczár, 220—280 kilós 58—60 krajczár, 320—380 kilós 56—58 krajczár, öreg nehéz 55, malacz 40—42 krajczár. A vásár hangulata élénk volt.

Pénzügy.

A magyar beruházási kölcsön. Holnap jár le az a határidő, melyen belül a Rothschild-csoportnak a magyar beruházási kölcsön hátralevő 14 milliónyi részére az optió jogát gyakorolni kellett volna. A Rothschild-csoport azonban — mint a N. Fr. Presse jelenti — az optió jogával azonban nem fog élni, mert az optio kurzusa magasabb, mint a napi árfolyam.

A Drasche-részvények. A bécsi Bankverein, amely az annavölgyi közbányák megszerzése révén a Drasche-féle társaságban is domináló szerepre jutott, a bécsi tőzsdekamaránál lépéseket tett a részvények hivatalos jegyzése érdekében. Amennyiben e jegyzést elrendelik, az e részvényekkel üzött agiotage nem fog csupán a budapesti tőzsdére szorítkozni.

A kötelező koronaértékszámítás. A N. Fr. Presse szerint a kiegyezési javaslatokkal egyetemben a kötelező koronaszámításról szóló javaslatot is a parlament elé terjesztik. A kötelező koronaszámítás időpontjával ebben a javaslatban 1899. év január 1-je van megállapítva. Természetes, hogy ennek az időpontnak a betartása attól függ, hogy addig törvényre lehet-e a javaslat.

A hitelszövetkezeti törvény. Ma terjesztették a képviselőház elé a hitelszövetkezetekről szóló törvényjavaslatot. A javaslat főbb rendelkezéseit már néhány hét előtt volt alkalmunk közölni, a javaslat jelentőségét lapunk más helyén méltatjuk.

Közlekedés.

Ferencz József földalatti vasút. A Ferencz József földalatti vasút részvénytársaság ma tartotta közgyűlését Lukács József elnöklése alatt. Az évi jelentés szerint az évi mérleg 141,777 forint 15 krajczár tiszta nyereséggel zárul, a múlt évről áthozott 11,973 forint 35 krajczárral 153,750 forint 50 krajczár. A jutalékok levonása, a tartalékalapok dotálása után 144,000 forintot fizetnek osztalékul, ami 4%-nak felel meg. A fennmaradó 2750 forint 50 krajczárt új számlára írják elő. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a felmentvényt úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő bizottságnak megadta.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, április 13.

Utolsó jelentésünkben kimutattuk szám szerint, hogy az a disparitás, amely a tavaszi buza szállítási idejének kezdete óta egészen a múlt hét végéig a határidő és a készáru árai között fennállott és amely megátolta a contreminet abban, hogy kötelezettségünk megfelelőhessen, hacsak nem akart oly hamis szállítási, amely a kötés áránál tetemesen

többet értékelt, hogy tehát ez az árkülönbség, amely az effektív buza javára sajátos szívóssággal mind- eddig fenttartható volt, már tűnedező fében van.

Ma joggal azt jelenthetjük, hogy ez a differencia nemcsak hogy kiküszöböltetett, hanem hogy immár az árvizony ép az ellenkezőbe csapott át: most a termin ára magasabb a készárunál, jöllehet a tavaszi határidő az utolsó napokban jelentékeny árveszteséget szenvedett, míg a készbuza fentartotta jegyzéseit. A látszólagos rejtély, amely a dolgok e váratlan fordulatában rejlik, könnyen megfejthető.

Az a bank ugyanis, amely az eddig felmondott buzatételeket szállítja és amely a még fenálló contremine főhadiszállásának tekintetű, természetesen nem kedveskedik átvevőinek 75 kilogrammos tiszai buzával, amelyet a malmok még mindig 13 forintos készpénzárral fizetnek, sem fehérmegyei vagy pestvidéki származékkal, hanem oly silány szerb buzával szolgál, amelynek átvételére ugyan- csak rá nem fanyalodik egy hausse-ista sem.

Láttuk ama buzát, amely hivatva van a szállítás anyagát képezni és mondhatjuk, hogy nagy raffineriával úgy van összeállítva, hogy míg egyrészt bizony egy malom sem törí magát utána, másrészt a tőzsdebiróság még sem tagadhata — amint hogy meg sem tagadta — tőle az approbációt.

Ennek az ugyszólván chemiai uton előállított produktumnak persze sem vevője, sem szorosan vett napi ára nincsen és innen magyarázható tehát az a disparitás, amely most már a határidőkurzus javára kifejlődött. Ezzel aztán a tavaszi buza sorsa is eldőlt és nem adunk nyolcz napot, hogy ez a sok viszontagságon átment határidő felveszi a néhai nevet.

Ugyanaz a szállító, aki a multheti hatezer métermázsát és a tegnapi tizezer métermázsát jelentette be, ma további ötezer métermázsát mondott fel és hír szerint még folytatja majd a felmondásokat. Az elfogulatlan szemlélő ebből azt következtethetné, hogy a szóban forgó felmondó legalább is harmincezer métermázsá buza fölött rendelkezik. Pedig nincs úgy. Alig ötezer métermázsá áll rendelkezésére, legalább szállítási célra nincs több készen.

Különb ez teljesen elegendő. A mi vevőink tudniillik nem ambicionálják az átvevő titulusát is, amint erre már többször rámutattunk, legkevésbé ily silány áruval szemben és azok, akiknek a le- számoló iroda átutalja a kötések, megteszik az utat Canossába, azaz a felmondóhoz, aki még szőr- csuhás megjelenést sem követel, hanem csak mintegy 40—60 frtnyi Péterfillért kötésenként, amelyek fejében megadja az abszolutoriumot, azaz feloldja a vevőt az átvételi kötelezettség alól, hogy aztán ugyanazzal a buzával ugyanazt a manővert kövesse a hátralevő vevőkkel szemben.

Ez az aránylag kis tétel buza tehát elegendő ahhoz, hogy az egész hausse-pártot fegyverletételre bírja, amint már is nagyon ritkulnak sorai. A le- számoló iroda által közzétett jegyzékből ugyanis kitétnik, hogy a vevők — akiknek alfabetikus sor- rendben osztják ki a kötések — már rohamosan fognak.

A szállító pedig tényleg mondhatja, hogy a kecske is jöllakik és a káposzta is megmarad. A hausse szétugrasztotta és a buzáját is megtartotta, alkalmasint a május-juniusi terminusra, amikor hivatva lesz ugyanazokat a jó szolgáltatásokat tenni, mint mostan, ha csak nem alakul nálunk addig oly „hatalmas” konzorcium, amelynek van bátorsága és anyagi ereje ahhoz, hogy az ellenfelet megfossa a municziótól, vagyis hogy átvegyen néhány ezer métermázsá buzát.

A mai fizetben különben kevés változás volt egy a készáru-, mint a határidőpiacra.

Rozsból is felmondottak 4500 métermázsát.

A Bradstreet's taksálása szerint az Unio készlete ezer bushelekben a következő volt:

	a múlt hónapban	a múlt hónapban	előző évben
buza	40.557	40.901	— 344
tengeri	49.581	52.228	— 2847

Amerikában különben csökkenéssel emelkedtek az árak.

Az európai piacok is szilárd irányt követtek, Berlinben 20 fillérrel, Londonban 1/4 pennnyel, Liverpoolban 1 pennnyel, Párisban 30 centimesmal javultak az árak.

Buza.

Eladatot 18,000 q buza változatlan áron, közte 5100 q román áru.

Előfordult eladások búzában.

Table with columns: mennyiség, származás, minőség, átadási hely, ár netto, készlet.

Raktárállomány búzában és lisztben: A fővárosi közraktárakban 73.200 métermázsza buza és 64.800 métermázsza liszt, a nyugotiban 9557 métermázsza buza és 575 métermázsza liszt.

Határidőüzlet búzában: Tavaszi és májusi buza irányzata lanya, míg őszi buza szilárd.

Hivatalos jegyzések búzában.

Table with columns: faj, minőség, 100 kilogr. ár, határidő.

Előfordult határidőkötések búzában.

Table with columns: határidő, délelőtti és déli tőzsde, délutáni tőzsde.

Hivatalos határidőjegyzések búzában.

Table with columns: határidő, déli tőzsde zárlata, leszámláló árfolyamok.

Rozs.

Készárüzlet rozsbán: E cikkben kevés üzlet volt, mert a kínálat gyenge. Az árak 5 krajczárral emelkedtek.

Előfordult eladások rozsbán.

Table with columns: mennyiség, származás, minőség, átadási hely, ár netto, készlet.

Hivatalos jegyzések rozsbán.

Table with columns: faj, hektoliterenkénti súly, 100 kilogramm készpénz ára.

Raktárállomány: A közraktárban 20100 métermázsza; a nyugati pályaudvaron 1502 métermázsza.

Határidőüzlet: Rozsbán alig volt forgalom, az árak nem változtak.

Előfordult határidőkötések rozsbán.

Table with columns: határidő, délelőtti és déli tőzsde, délutáni tőzsde.

Hivatalos határidőjegyzések rozsbán.

Table with columns: határidő, déli tőzsde zárlata, leszámláló árfolyamok.

Takarmányfélék.

Készárüzlet takarmányfélékben: Zab szilárd, a forgalom csekély, mert feltűnő kevés ár.

jön a piacra. Árpa üzletelen. Tengeriben nincs kereslet.

Előfordult eladások takarmányfélékben.

Table with columns: mennyiség, faj, minőség, átadási hely, ár netto, készlet.

Hivatalos jegyzések takarmányfélékben.

Table with columns: ár, faj, hektoliterenkénti súly, 100 kg. készp.

Raktárállomány takarmányfélékben: A közraktárakban 9100 métermázsza árpa, 8.700 métermázsza zab, 15.900 métermázsza tengeri.

Határidőüzlet: Tengeriben és zabban csekély forgalom volt, az árak alig változtak.

Előfordult határidőkötések takarmányfélékben.

Table with columns: ár, határidő, délelőtti és déli tőzsde, délutáni tőzsde.

Hivatalos határidőjegyzések takarmányfélékben.

Table with columns: ár, határidő, déli tőzsde zárlata, leszámláló árfolyamok.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, április 13.

Nagy üzletkedv ma sem volt a tőzsdén; de a spanyol-amerikai bonyodalomról érkezett kedvező hírek sem tettek jelentékenyebb benyomást.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 375.25-377.50, Jelzálogbank 253.25-254., Leszámloló bank 252-252.25, Osztrák hitelrészvény 354.60-355.30, Osztrák-magyar államvasut 344.50-345.

Délelőtti 11 óra 15 perczkor zárulnak: Osztr. hitelrészv. 355., Magyar hitelrészv. 375.25, Aranyjárdék 121., Koronajárdék 99.35, Leszámloló bank 252., Jelzálogbank 253.50, Rimamurányi 253.25, Osztrák-magyar államvasut 344.75, Ipar- és kereskedelmi bank 102.50.

A déli tőzsdén előfordult kötések: Salgótarjáni 623-626, Közuti vasut 403, Magyar hitelrészvény 375-375.25, Magyar jelzálogbank 254.50, Magyar leszámloló bank 252, Rimamurányi 253.50, Osztrák hitelrészvény 355-355.40, Osztrák-magyar államvasut 344.05-344.57, Mezőgazdasági gépgyár 100, Athenaeum 410-420.

Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 2-2.50 forint; 8 napra 5.50-6.- frt, április utóljára 7-8 forint.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with columns: Magyar aranyjárdék, Magyar koronajárdék, Magyar hitelrészvény, Magyar ipar és keresk. bank, Magyar jelzálogbank, Magyar leszámloló bank, Rimamurányi vasut, Osztrák hitelrészvény, Déli vasut.

Osztr.-magyar államvasut 344.50 345.20, Közuti vaspálya 403.- 403.25, Villamos vasut 273.50 273.50.

Az utótőzsdén osztrák hitelrészvény 355.25-354.90, Magyar hitelrészvény 375.52, Rimamurányi 253.50-253, Osztrák-államvasut 344.25-344.50 forinton kötletett.

Délután 4 órakor zárulnak:

Table with columns: Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztr.-magyar államvasut, Leszámloló bank, Jelzálogbank, Rimamurányi vasut, Közuti vaspálya, Villamos vasut, Ipar és keresk. bank, Déli vasut.

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDEK.

Budapest, április 13. Terményekből csak kisebb tételek kerültek forgalomba. Zsiradék ára kínálat hiányában emelkedett. Szilva és szilvaiz ára nem változott.

Hivatalos jegyzések.

Table with columns: faj, ár 100 kilogrammonként, pénz, áru.

Budapesti vásárcsarnok.

Budapest, április 13. A vásári forgalom: Husnáló forgalom élénk, árak csökkentek. Baromfi-nál lanya, árak csökkentek. Tej- és tejtermékek élénk, Tojásnál lanya, árak emelkedtek. Zöldszőlő csendes. Gyümölcsnél csendes. Pászereknél csendes. Időjárás: borul, szeles. A központi vásárcsarnokban nagyban eladott élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: Hus. Marhabus hátulja I. 48-56 frt, II. 42-48 frt. Barkabus hátulja I. 36-40 frt, II. 28-36 frt. Borjúbus hátulja I. 58-62 frt, II. 45-50 frt. Sertésbus elsőrendű 56-60 frt, vidéki 50-54 frt. (Minden 100 kilonként.) Kolbász füstölt 60-80 kr (kilonként). Sertészsír hordóval 60-60.5 frt (100 kilonként). Baromfi (élő). Tyuk 1 pár 1.40-1.60 frt. Csirke 1 pár 0.60-1.20 frt. Lud hizott kilonként 56-60 kr. Kalkonfélék. Tojás 1 láda (1440 db) 30-31.5 frt. Sárgarépa 100 köcs 1.50-1.70 frt. Petrezsel em 100 köcs 1.0-1.50 frt. Lencse m. 100 kiló 14-18 frt. Bab nagy 100 kiló 8-12 frt. Paprika I. 100 kiló 30-45 frt, II. 15-24 frt. Vaj közöns. kilonként 10.0-1.10 frt. Vaj-tea kilonként 1.10-1.20 frt. Burgonya-rozsa 100 kiló 2.00-3.30 frt. Burgonya sárga 100 kiló 2.65-3.60 frt. - Halak. Harsca (élő) 0.80-1.20 frt 1 kiló. Csuka (élő) 0.70-1.60 frt 1 kiló. Ponty dunai 0.40-0.50 frt.

Szesz.

Budapest, április 13. Irányzat szilárd. Kontingens nyersszesz jegyzése 18.75-19.- forint. Finomított szesz nagyban 56.75-57.-, Finomított szesz kicsinyben 57.25-57.50, Élesztőszesz nagyban 57.-57.25, Élesztő szesz kicsinyben 57.50-57.75, Nyers szesz adóva nagyban 55.75-56.-, Nyersszesz adóva kicsinyben 56.25-56.50, Nyers szesz adózatlan (exknt.) 16.25-16.75, Denaturált szesz nagyban 20.50-21, Denaturált szesz kicsinyben 21.25-21.50. Az árak 10.000 literfokonként hordó nélkül, ab vasut Budapest, készpénzfizetés mellett értendők.

Göcs, április 13. Kontingens nyersszesz azonnali szállításra 19.70-19.90 forintig jegyzetett.

Tricsat, április 13. Kivíteli szesz tartályokban szállítva 90% hektoliterenként nagyban cseli áru 12.50, román áru 12.75 forinton jegyeztek április-sugusztusi szállításra.

Prága, április 13. Adózott tripló szesz nagyban 55.50 forinton kötlet. Adózatlan szesz

azonnali szállításra 18.50—18.75 forinton jegyez- tetett.

Berlin, április 13. Szesz helyben 48.40 márka = 2.46 frt. fogyasztási adó nélkül hektoliterenkint á 10,000 literszállaték. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Stettin, április 13. Szesz 70 márka fogyasztási adóval 48.— márka = 28.22 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Boroszló, április 13. Szesz (50-es) pr. áprilisra 67.10 márka = 39.45 frt.; szesz (70-es) pr. áprilisra 47.40 márka = 27.87 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Hamburg, április 13. Szesz áprilisra 25.— márka = 14.70 frt.; ápril—májusra 21.75 márka = 14.55 frt.; május—júniusra 21.75 márka = 14.55 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 forint.

Páris, április 13. Szesz folyó óra 48.25 frk = 25.44 frt.; májusra 47.25 frk = 24.91 frt.; négy első óra 46.50 frk = 24.51 frt.; májustól 4 óra 43.— frk = 22.66 frt. Az árak 10,000 liter szállatékankint 1/4% leszámítással értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

Cukor.

Prága, április 13. Nyers cukor 88% cukor- tartalom, franco Aussig. Azonnali szállításra 12.32 frt, okt.—decz. szállításra 12.37 forint.

Hamburg, április 13. Nyers cukor f. o. b. Hamburg, azonnali szállításra 9.07 márka, májusi szállításra 9.15 márka, augusztusi szállításra 9.37 márka. Irányzat nyugodt.

Páris, április 13. Nyers cukor (88 fok) kész áru 28.50—29.— frk, fehér cukor áprilisra 31.1/2 frank, májusra 31.3/4 frk, 4 óra máj.-tól 31.75 4 óra, okt.-tól 30.25 frk. Finomított készáru 101—101.50 frank.

London, április 13. Jávacsukor 11 1/4 shilling, nyugodt.

Olajok.

Páris, április 13. Repceolaj folyó óra 53.— frk (= 24.95 frt); májusra 53.25 frk (= 25.07 frt); 4 óra májustól 53.75 frk (= 25.30 frt); 4. utolsó óra 54.25 frk. (= 25.54 frt). Árak 100 kilónkint értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

Hamburg, április 13. Repceolajhelyben 50.50 márka (= 29.70 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Köln, április 13. Repceolaj májusra (fordóval) 55.— márka (= 32.34 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Petroleum.

Hamburg, április 13. Petroleum helyben 5.05 márka = 2.97 frt.

Antwerpen, április 13. Petroleum fin. helyben 15.1/2 frank = 7.14 frt.

Bréma, április 13. Petroleum fin. helyben 5.15 árka = 3.03 frt.

New-york, április 13. Petroleum fin. 70 Abel Test. Newyorkban 5.70 cents, fin. petroleum Philadelphianban 5.65 cents; United Pipe Line Certificates áprilisra 75.—; nyers petroleum áprilisra 6.35 centis.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDEK.

Bécs, április 13. Kleintén szilárd volt az irányzat, de utóbb ellanyhult, miután a fedezeti vásárlások is alább hagytak. Kötöttet: buza tavaszra 12.58—12.60 forinton, buza május—júniusra 12.38—12.24 forinton, buza őszre 9.57—9.54 forinton, rozs tavaszra 9.03—9.01 forinton, rozs őszre 7.64, zab tavaszra 7.39—7.35 forinton, zab május—júniusra 7.39—7.35 forinton, tengeri május—júniusra 5.57, tengeri július—augusztusra 5.70 forinton.

Hivatalosan jegyeztetett:

Buza tavaszra 12.49—12.51, május—júniusra 12.24—12.25, őszre 9.54—9.55, rozs tavaszra 9.00—9.02, őszre 7.63—7.65, tengeri május—júniusra 5.57—5.58, tengeri július—augusztusra 5.69—5.70, zab tavaszra 7.35—7.36, forinton.

Boroszló, április 13. Buza helyben 19.60 márka (= 11.53 frt) sárga. Buza helyben 19.50 márka (= 11.47 frt). Rozs helyben 15.10 márka (= 8.88 frt.) Zab helyben 15.40 márka (= 9.06 frt.) Tengeri helyben 12.— márka (= 7.06 frt.) Minden 100 kilónkint. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Hamburg, április 13. Buza holsteini 197—207 márka (= 1158—12.17 frt). Rozs meklenburgi 144—154 márka (= 8.47—9.06 frt.) Rozs orosz 114—115 márka (= 6.70—6.76 frt.) Minden 100 kilónkint. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

Páris, április 13. (Megnyitás.) Buza folyó óra 29.60 frank (= 14.11 frt). Buza májusra 29.60 frank (= 14.11 frt). Buza július—aug.—ra 28.90 frank (= 13.77 frt). Buza májustól 4 óra 28.10 frank (= 13.39 frt). Rozs folyó óra 18.50 frank (= 8.80 frt). Rozs májusra 18.50 frank (= 8.80 frt). Rozs július—aug.—ra 17.50 frank (= 8.33 frt). Rozs májustól 4 óra 16.50 frank (= 7.85 frt). Minden 100

kilónkint. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.55 forint.

Páris, április 13. (Zárlat.) Buza folyó óra 29.40 frank (= 14.03 frt). Buza májusra 29.40 frank (= 14.02 frt). Buza július—augusztusra 28.75 frank (= 13.70 frt). Buza 4 óra májustól 27.80 frank (= 13.24 frt).

Liverpool, április 13. Buza ártartó; liszt 1/2 pennyvel magasabb; tengeri szilárd, de nyugodt.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDEK.

Bécs, április 13. Miután Mac Kinley üzenetét utólag inkább skeptikusan fogják fel és a háboru veszélye azzal nem látszik eloszlátva, a spekuláció mindenütt tartózkodó és a nemzetközi értékek irányzata lanyha. Ellenben helyi értékekben élénkebb forgalom fejlődött. Különösen bányavállalati értékek voltak keresettek és a Prágai vasipar, valamint az alpesi bányarészvények emelkedtek ujabbban is.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 354.75 355.25, Osztrák-magyar államvasut 344.25—345, Déli vasut 74.50—74, Eszackmagyar közszénbánya 201.80, Magyar általános közszénbánya 116, Alpesi bánya 154.50—156.60, Rimamurányi 252.25—253.25, Prágai vasipar 744—753, Magyar korona-járadék 99.40, Török sorsjegy 58.10—58.40, Német márka 58.85.

Dél előtt 11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 355.12, Magyar hitelrészvény 375.—, Union-bank 296.50, Länderbank 221.—, Osztrák-magyar államvasut 344.62, Déli vasut 74.25, Alpesi bánya 156.50, Rimamurányi 253.—, Májusi járadék 102.10, Török sorsjegy 58.20.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 355.25, Magyar hitelrészvény 375.—, Anglo-bank 158.—, Bankverein 264.50, Union-bank 296.50, Länderbank 221.—, Osztr.-magyar államvasut 344.50, Déli vasut 74.25, Elhevölgyi vasut 258.—, Iszaknyugoti vasut 242.75, Rimamurányi 253.25, Alpesi bánya 157.—, Májusi járadék 102.10, Magyar koronajáradék 99.35, Török sorsjegy 58.30, Német márka 58.85. Török dohányrészvény 131.—.

Délután 2 óra 30 percckor jegyezték: Magyar aranyjáradék 121.10, Magyar koronajáradék 99.35, Tiszai kölcsönsorsjegy 139.75, Magyar föld- tehermentesítési kötv. 97.30, Magyar hitelrészvény 375.—, Magyar nyereségykölcsön sorsjegy 160.50, Kassa-oderbergi vasut 191.—, Magyar kereskedelmi bank 1413.—, Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.15 Magyar keleti vasuti állami kötvények 121.60, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 250.50, Rimamurányi vasrészvénytársaság 252.75, 4-2% papir- járadék 102.15, 4-2% ezüst-járadék 101.95, Osztrák aranyjáradék 121.65, Osztrák koronajáradék 101.80, 1860. sorsjegyek 143.60, 1864. sorsjegyek 196.50, Osztrák hitelsorsjegyek 205.—, Osztrák hitel- részvény 354.87, Angol-osztrák bank 157.75, Unio- bank 297.—, Bécsi Bankverein 264.50, Osztrák Länderbank 220.—, Osztrák-magyar bank 922.—, Osztrák-magyar államvasut 344.13, Déli vasut 73.38, Elhevölgyi vasut 257.—, Dunagőzhajózási részvény 448.—, Alpesi bányarészvény 156.90, Dohányrész- vény 130.25, 20 frankos 9.54, Cászári királyi vert arany 5.70, Londoni váltóár 120.70, Német bank- váltó 58.82.

Bécs, április 13. (Utótőzsdé.) A déli tőzsdé zárulása után: jegyeznék: Osztrák hitelrészvény 355.—, Magyar hitelrészvény 375.—, Anglo-bank 157.50, Bankver. 264.50, Union-bank 296.—, Länderb. 220.50, Osztrák-magyar államvasut 344.25, Déli vasut 73.25, Elhevölgyi vasut 257.75, Iszaknyugoti vasut 242.75, Török dohányrészvény 130.50, Rimamurányi vasut 252.50, Alpesi bánya 157.20, Májusi járadék 102.15, Magyar koronajáradék 99.35, Török-sorsjegy 57.90, Német márka azonnali szállításra 58.85.

Berlin, április 13. Ezüstjáradék 101.70, Osztr. aranyjáradék 103.—, Magyar aranyjáradék 102.50, Magyar koronajáradék 99.90, Osztrák hitelrészvény 222.30, Osztrák-magyar államvasut 146.50, Déli vasut 32.25, Bustiehrádi vasut 297.75, Osztr bank- jegy 169.80, Rövid lejáratu váltó Bécsre vagy Budapestre 169.80, Rövid lejáratu váltó Párisra 81.—, Rövid lejáratu váltó Londonra 20.51, Orosz bankjegy 216.50, Olasz járadék 93.—, Laura-kohó 183.10, Harpeni 178.75, Olasz központi vasut 134.—, Török sorsjegy 114.40.

Az utótőzsdén: Osztrák hitelrészvény 222.25, Osztrák-magyar Államvasut 146.50, Déli vasut 32.—, Magyar aranyjáradék 102.50, Disconto-társas- ság 199.—.

Frankfurt, április 13. (Zárlat.) 4-2% papir- járadék 86.45, 4-2% ezüstjáradék 86.50, 4% osztr. aranyjáradék 103.20, 4% magyar aranyjáradék 102.65, magyar koronajáradék 99.90, osztr. hitelrészvény 301.87, osztr.-magyar bank 787.—, osztr.-magyar államvasut 296.62, déli vasut 65.—, bécsi váltóár 169.80, londoni váltóár 20.52, párisi váltóár 81.—, bécsi bankverein 225.—, villamos részvény 138.50, alpesi bányarészvény 132.30, 3% magyar arany- kölcsön 90.30. Az irányzat csendes.

Frankfurt, április 13. (Utótőzsdé.) Osztr. hitel- részvény 301.12, osztrák-magyar államvasut 296.62, déli vasut 65.50.

Frankfurt, április 13. (Esti tőzsdé.) Osztrák hitelrészv. 300.62, Osztrák-magyar államvasut 296.25, Déli vasut 64.25 Az irányzat gyenge.

Hamburg, április 13. (Zárlat.) 4-2% ezüst- járadék 86.10, osztrák hitelrészvény 301.25, osztrák-magyar államvasut 740.—, déli vasut 154.—, olasz járadék 92.20, 4% osztr. aranyj. 103.50, 4% os magyar aranyjáradék 102.95. Az irányzat csendes.

Páris, április 13. Uj 3% francia járadék 101.30, 3%-os francia járadék 102.85, 3 1/2%-os francia járadék 107.05, Osztrák földhitelintézet 1276, Länderbank 488.—, Osztrák aranyj. 102.—, Déli vasuti elsőbbség 391.—, Alpesi bánya 345.—, Török dohányrészvény 280.50, Török sorsjegy 104.50, Olasz járadék 93.05, Spanyol kölcsön 46.87, Meri- dional 677, Ottomanbank 539.50, Rio Tinto 718.50, Debeers 673.—, Eastland 111.—, Chartered 73.—, Randfontein 40.—, Utótőzsdé: 3% francia jár. 102.76, Spanyol kölcsön 45.62, Rio Tinto 711.—, Debeers 666.—.

London, április 13. (Zárlat.) Angol consolok 111.1/2, déli vasut 7.—, spanyol járadék 48.3/4, olasz járadék 92.25, 4% magy. aranyjáradék 101.75, 4% rupia 62.25, Canada pacificvasut 83.25, leszámítási kamatláb 3.75, ezüst 25 1/2. Az irányzat csendes.

New-York, április 13. Ezüst 55.75.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. meteorologiai központj intézet távirati jelentése 1898. április 13-án reggel 7 órakor.

Table with columns: Állomások, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerint, Csapadék mm., Állomások, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerint, Csapadék mm. Lists various weather stations and their readings.

A légnyomás eloszlása még mindig bonyolult. Az egyik depresszió Magyarország és a Balkán-félsziget táján van, a másik érinti Európa északnyugati szélét. Maximum is van köztük: Franciaország és a Britán-öböl fölött.

Az európai időjárás változókéony és Franciaország kivételével jobbra esős.

Hazánkban az idő tegnap délután és múlt éjjel az ország nyugati részén és az Alföldön nagy mértékben esős lett. Sok helyütt zivatar volt esős záporral. M. Óvárott, Budapesten, Egerben jeg esett. Az esőmennyiség Selmecsbányán, Budapesten, Fiumében igen jelentékeny (40 mm.-en felül) volt. A szelek élénkebbek lettek, a hőmérőket kisse stítyedt.

Kozaki szelekkel, változókéony, hűvösebb idő várható, helyenkint leginkább keleten esővel.

VIZÁLLÁS.

— Április 13-án. —

Table with columns: Folyó, Vizméreés, Vizállás reggel, Áradás v. apadás cenziméter, Folyó, Vizméreés, Vizállás reggel, Áradás v. apadás cenziméter. Lists river levels and measurements.

Felolós szerkesztő: Liposcy Ádám

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Kiadóhivatal:

Minden szó 2 krajczár, vastagabb betűkből szedve 4 krajczár.

Kiadóhivatal:

VIII. ker., József-körut 65. szám.

Másik szótoldók kézirataiban, levélbélyegeken vagy postautalványon.

VIII. ker., József-körut 65. szám.

Ha a hirdető címzet is közli a hirdetésben, vagy a választ poste-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kiadásból jár, melyek is fizetendő. — Csak az apróhirdetést postautalványon beküldeni, s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget a levéljegyeket beküldeni. Mindenki könyven kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

APRÓ HIRDETÉSEK ÉS ELŐFIZETÉSEK

ORSZÁGOS HIRLAP

részére felvételnek kiadóhivatalunkon kívül (VIII. ker., József-körut 65.) a következő újságokban:

- I. ker., Tárnok-utca 22. **Dr. Balasovits Györgyné** nagytársaság
- II. „ Fő-utca 7. sz. alatt **Eisenbach Vilmos** író-zerkerekedése,
- IV. „ Kecskeméti-utca 14. sz. **Szanió Mór**, dohánytársaság
- IV. „ Harisch-bazár **Dóval József**, dohánytársaság
- IV. „ Petőfi-tér 3. szám **Kemencsek A. J.** dohánytársaság és újságírója.
- V. „ Nagykörön-utca 20. sz. **Löwinger Gyula**, fűszerkereskedés,
- V. „ Dorottya-utca 13. sz. **Wall Vilmos**, dohánytársaság
- V. „ Váci-körut 6. szám **Morano Janka**, dohánytársaság
- V. „ Lipót-körut 22. szám **Wollák Zsigmond**, dohánytársaság
- VI. „ Jeréz-körut 54. szám **Brauer Mária**, dohánytársaság
- VI. „ Andrássy-ut 48. szám **Kohomony Emma**, dohánytársaság
- VII. „ Erzsébet-körut 50. szám **Heisler Béza**, dohánytársaság
- VII. „ Erzsébet-körut 7. szám **Fraud J.** dohánytársaság
- VIII. ker., a Nemzeti színház bérh. **Sopronyi V.** dohánytársaság.

s ugyane helyeken mindennemű felvilágosítások készségesen megadatnak.

LEVELEZÉS.

- Árvák** levél van a két barától. 1001-1
- Pályázat.** Vidékről most a fővárosba költözött földesúr, nem ópen fiatal hölgy barátságát keresi. Választ „Földesúr” alatt kérek a kiadóba. 3044-1
- Barnahaju,** fekete szemű hölgyet venne pártfogásába egy magasabb rangú tisztviselő. Csakis nem anonyim levelekre válaszolok. Ajánlatot „Számvizsgáló” névre kérek e lapban. 3045-1
- Mérnök** O. édes vasúti barátom magára igen-igen haragszom. Miért írt oly rövid levelet, ha tudtad, hogy az én levelemre mindig válaszolnál. Ha személyesről bővebben írnál s a postapost, nem számítálna még a fényképet is kegyesen melléki, akkor izabellát is megismerhettem. 3046-1
- Herkeszfürdő.** Hécsen keresztül én is ma este megérkeztem. Öröndök a viszontlátásnak. A podgyás már kézbesítve lett. Jól érzem magamat; ismét a régi vagyok. Kissé sajálom, hogy Abházait oly gyorsan elhagytuk. De se baj, mindennél jó, de otthon legjobb. Pá, mielőtt csök és egy puzsi Meliádtól. 3048-1
- Melyik** kerékpárosna volna hajlandó egy intelligens fiatalemberral vasárnapokon kirándulásokat csinálni. Leveleket „Melyik” jelleg alatt kérek a kiadóhivatalba. 3052-1

HÁZASSÁG.

- Szép megjelenésű** férfi 2500 ft évi bírtos jövedelemmel csinos leány vagy özvegy asszony ismeretséget keresi (22 éven felül) házasság czéljából. Néhány ezer ft hozomány megkívánatik. Levelek „Bölcső otthon” alatt kéretnek e lap kiadóhivatalába. 3053-2
- Fővárosban** nagy ur dívatúzlal tulajdonosa, jó házból származó fess huraalra hölgy ismeretséget keresi házasság czéljából. Megkivánatik jó nevelés, háziasság és 4-5000 forint készpénzhozomány. Csakis teljes néveléssel ajánlatok, melyek „Barna 32” jelleg küldendők a kiadóba, reftelalok. Titoktartás becsületdolog. 3056-2
- Intelligens** fiatal ember, évi 1800 ft fizetéssel egy csinos leány ismeretséget keresi házasság czéljából. Csakis komoly leveleket kér „Hivatalnok” jelleg alatt. 3059-2
- Szegeden** lakó fűszerkereskedő, jó üzlettel, jól és háziasan nevelt szolid özvegyvel óhajlana házasságra lépni. Megkivánatik 3-4000 ft hozomány. Szíves megkereséseket „Szeged” alatt kérem ezen laphoz címezni. 3054-3
- Fővárosban** lakó, állami mérnök vagyok, szép jövedelemmel. Nősülési szándékkal bírván, egyugyancsak igen szép feltételeit etekelő házból származó kissaszony ismeretséget keresem. Anyagi viszonyaim megengedik, hogy esetleg hozomány nélkül is nősülhetek. Választ „Mérnök 31.” alatt kérek a kiadóba. Válasz teljesen mellékes. Név közlése kéretik. 3058-2
- Nagyobb bérgazdaság** tulajdonosa, jó házból származó fess író, hölgy komoly ismeretséget keresi házasság czéljából. Megkivánatik 5-6000 ft kéziratahozomány. Csakis komoly ajánlatokat, melyek „Hajdumegyeri” jellegre küldendők a kiadóba, veszek figyelembe. 3058-3

ALLÁST KERES.

- Egy Magyar** óráról végzett több évi gyakorlati ellátott gazdaság, ki a szarvasmarcha tenyésztés szakor-répa művelésben járatos keres magához illő állást. Az illő utóbbiak is ajánlkozik kelet felé utazónak, becsrel a magyar német román nyelveken kívül a francia és török nyelvet is. Cím a kiadóhivatalban. 3010-3
- Kereskedő-segéd.** kitűnő bizonyítványgal ellátva, több évi gyakorlati állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 3033-3
- Középkorú** intelligens nő, ki a háztartás minden ágában járatos, mint háztartásnő kíván alkalmazást. Cím a kiadóhivatalban megadható. 3034-3

ALLÁST KAPHAT.

- Kereskedelmi** akadémiai érettséget végzett 28 éves fiatalember, levelezői vagy könyvelői állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 3064-4
- Kedvező** feltételek mellett alkalmaztatnak gyermekbiztosítósokkal foglalkozni kívánó urak (hölgyek is). Bővebbet Guttman Ujvársztr 10., kedden és csütörtökön d. u. 5-7 órákor. 3701-4
- Művelőd.** bérgazdaság egy tapasztalt jó bizonyítványokkal bíró nős kasznárt óhajl felvenni. Ajánlatok bizonyítványok nélkül, csupán az eddigi szolgálati idő feltüntetése mellett „Gardász” jellegre küldendők. 3382-4
- Tanoncz** egy vidéki fűszer-kereskedésbe azonnal felvételt. Írásbeli ajánlat e lap kiadóhivatalába küldendők „Tanoncz” jelleg alatt. 3520-4

OKTATÁS.

- A német** nyelv oktatására kerestetik egy tanító a két gyermek mellé. Cím a kiadóhivatalban. 3548-5
- Egy okleveles zenetárnó,** néhány órával rendelkezően, állvállal oktatást. Cím a kiadóhivatalban megadható. 3598-5
- Czimbalmozni!** Két hónap alatt bárkit is megtanítok az általam feltalált legújabb és legkönnyebb magyar rendszer (methodus) szerint, háznál és házon kívül, városintézetekre is tanítok pontos és kimerítő magyarázat után (posta fordulat). Cím a kiadóhivatalba. 3650-5
- Zongora-** tanár kerestetik Gygyerek kiképzésére. Pályázók tudásuk címüket „Hezők” jelleg alatt a kiadóhivatalba. 3528-5
- A német** nyelv alapos oktatására ajánlkozik egy fiatal nő szerény díjazás mellett. Levelek „Egyik-német” jelleg alatt e lap kiadóhivatalba küldendők. 3420-5

BIRTOK VÉTEL ÉS ELADÁS.

- Zuglóban** egy kisebb villát óhajtok venni, esetleg a nyári hónapokra bérebe. Ajánlatokat „Zugló villa” jelleg alatt e lap laphoz címezendők. 3490-6
- Nagyobb** birtok megvételre kerestetik. Ajánlatok „Birtok” címmel a kiadóhivatalba küldendők. 3424-8

HÁZ- ÉS TELEK-ELADÁS.

- Újpesten egészen újonnan** épült ház, 11.000 forint amortizációs bankteljességgel 16.000 forintért eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3432-7
- Családi háztelkek** tisz évi törlesztésre eladók. **Budaörs** Vízpart 121. (VI. község Váci-ut 121.) Villamos vasúti megállóhely, az utcák keramit téglával burkolva, csatorna, vízvezeték és legeszes világításnak lezárak ellátva. Várajzi a budapesti lakás hirdetésben. Következő díjazásnak. Bővebbet a tulajdonosát, Fischer István, dohány-utca 29. 3089-7
- A Krisztinavárosban** két, három emeletes bérház 15 évi adómentességgel villamos mentén építendő. Törlesztéskölcsön és fizetési feltételekkel eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3342-7

ELADÁS.

- I-ma spárna,** naponta frissen vágott, 5 kilogrammos csomagokban, kény 4 ft. Bémmentes szállítással, újanvét mellett **Mandel Eduard és társai Nyírhatóban.** 1073-8
- Teljesen** jókában levő „Chicago” 1. 97-es model-kerékpár még alig használt eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3033-8
- Butorok** alig használtva, faragott háló, ebédli, ottomán, ingesóra, 6 drb valódi bőrök, egy varrógép darabonként is igen jutányos árban eladattak. Vörösmarty-utca 58. sz. 1. 13. 18557-8
- Egy fekete,** pedálos, rézhetés, kitűnő hangu czimbabom eladó. Megtekinthető d. e. 12 óráig. Cím a kiadóhivatalban. 3040-8
- Olcsó** partie üvegáruk 1. vestgláplak mindenfajban és mennyiségben, valamint soroskorsók, boros-slucznik és borosüvegek, 12 drb vizespohár 60 kr, 12 drb borospohár 48 kr, ajánlja Szeinel János üveggyári maktáros, Mária Valéria-utca 1. 3077-8
- Jutányos ár** mellett eladó egy még jókában levő kerékpár. Megtekinthető 3-4 óra között. Cím a kiadóhivatalban. 3480-8
- Szég diván** és egy faragott, jó kában levő kredenz azonnal eladó, jutányos ár mellett. Cím a kiadóhivatalban. 3200-9

ELEGÁNS BUTOROK.

- Ebédli, háló, úri és szalon berendezés, olajfestmények, szőnyegek, rövid zongora stb. eladó 9-12 óra között **Andrássy-ut 66. szám.** 3033-8
- Régi faiskola** teljes felszereléssel, mint eladók: **Dizsenerjak**, legkiválóbb fajokban, igen erősek 9 ft 100 darab. **Dizsenerjak** erősek 20 ft 100 drb, alna és körte-vadonczok, erős 3 évesek 40 ft 100 drb. **Röszök**, a legkiválóbb fajokban 12 ft 100 drb. **Spárgagyökerek** 80 kr. 100 drb. Cím a kiadóhivatalban. 2992-8

RAJZSZEDŐ.

- brilliant, hajpmadé, nagyobb mennyiségben a legolcsóbb áron eladatik. Szíves válaszokat „Parti ár” alatt kérem e laphoz ítézni. 3460-9
- Régi jó** hírnévnek örvendő szatocsüzet, munkás vidéken, napi bevétel 50-60 ft, elköltözés miatt a berendezéssel együtt, jutányosan eladó. Komoly verők-írjanak „Nagy forgalmú” jellegre e laphoz. 3074-9

VÉTEL.

- Egy jókában** levő kerékpárt óhajtok innelöb venni. Ajánlatokat „Tandem” jelleg alatt e lap kiadóhivatalába kérek. 3092-9
- Jó hangu** czimbalmot jutányos árban keresek megvételre. Ajánlatokat a kiadóhivatal közvetít „Czimbalom 60” jellegre. 3522-9

KIADÓ SZOBÁK.

- Egy igen** szép szobához lakásra kerestetik ugyanott teljes ellátás is kapható. Cím a kiadóhivatalban. 3042-10
- Kiadó** szépen butorozott szoba intelligens családnál fűrdőszoba használattal. Cím a kiadóhivatalban. 3412-10
- Szobákban** kiadó egy különbejárta udvari szoba teljes ellátással. Cím a kiadóhivatalban. 3090-10
- Nagyon szép,** tiszta szoba a Váci-körutön két új részre osztva, esetleg teljes ellátással kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 3544-10
- Közai** szoba lépcsőházban bejárattal teljes ellátással és zongora használattal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 3502-10
- Csinosan** butorozott szoba, fűrdőszoba használattal havi 10 forint kiadó. Megtekinthető d. e. 9 és 10 óra között. Cím a kiadóhivatalban. 3053-10

LAKÁS KERESTETIK.

- Visegrádon** 3 szoba és konyhából álló lakást óhajtok a nyári hónapokra kivenni. Ajánlatok „Nyaraló” jelleg alatt a kiadóhivatalba kérek. 3062-11
- Kerepesi-uton** 2 udvari, 3 udvari, elő-fürdő és csillagos konyhából álló lakást első, vagy második emeleten akarok május 1-ére kivenni. Ajánlatok „Csendes lakó” címmel a kiadóhivatalba intezendők. 3531-11
- Keresek** egy vagy két szobás a lépcsőházból külön bejárta első emeleti butorozott lakást. Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek „Alkalmos lakás” címmel. 2994-11
- Öt szoba** és hozzá tartozó mellékhelyiségekkel álló urasági lakást keresek a körutak valamelyiken. A lakás első emeleten legyen s lehetőleg két előszobával. Ajánlatokat „Földbírtokos” címmel a kiadóhivatalba kérek. 1906-11
- A Zerez- vagy Erzsébetvárosban** keresek egy fűdszintes esetleges egyemeletes szobát keres egy garcon fiatal ember a Podunahivatalban. niczky-utcait alagut közelében. Cím a kiadóhivatalban. 3705-12
- Szobát keresek** szépen butorozva, külön bejárattal Ferenczkörút, Üllői-ut környékén majus elsőjére 14-16 forintért. Ajánlatok „Csendes otthon” alatt a kiadóba kéretnek. 1053-12
- Világos,** szépen butorozott szobát keresek a klinika közelében. Ajánlatok a pontos cím és az ár kitételeivel „Orvosudor” címmel a kiadóhivatalba címezendők. 3700-12
- A nyugati** pályaudvarhoz közel keresek szép udvari szobát külön bejárattal, lehetőleg teljes ellátással. Ajánlatok „Vasuti” jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendők. 3302-12
- Elökölő** magános nő keres intelligens ur családnál egy butorozott szobát, teljes ellátással, lehetőleg zongorahasználattal. Ajánlatokat „Intelligens” jelleg alatt a kiadó továbbít. 3332-12

SZOBA KERESTETIK.

- Két** fiatal ember, hivatalnokok, a m. kir. Államvasutak mentén. Budapesthez közel, egy vagy két butorozott szobát keres olyan helyen, hol az állomás a pályaudvartól nem esik messze. Szíves ajánlatok némi tájékozással és az megjelölésével „Falusi otthon” címmel a lap kiadóhivatalába kéretnek. 3202-12

KIADÓ LAKÁSOK.

- Nyári lakás** Visegrádon élénk helyen propeller-hajó-állomáshoz közel egy szép kertben fekvő kényelmes és csinosan butorozott 3 szobából álló lakás ugy szinten szép konyha, veranda és pinca. Ara 200 ft. Cím a kiadóhivatalban. 3034-13
- A Zugligetben,** egy négy szobás nyaraló gyönyörűséges, árnyas nagy fenyves erdővel és gyönyörű kilátással a hegyek felé kiadandó. Cím a kiadóhivatalban. 3453-13
- Lakás,** ulutazás miatt a Ferenczvárosban május 1-ére kiadó 3 szobából álló lakás, 2 udvari, elő- és fűrdőszoba ott az első emeleten. Evi lakbér 800 ft. Levelek „Lakás 800” jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendők. 3402-13
- Szép és** kényelmes lakás 6 szobával, konyha, fűrdő és előszobával Visegrádon kiadó. Egesszes, tiszta levegő, gyönyörű kilátás, a vasúti állomástól 6 percz. Leveleket a kiadóhivatal továbbít „Urasági lakás” címmel. 3532-13
- Nagy helyiség** 1-ső emeleten, mely egynyteremből és több szobából áll; augusztus 1-ére, kiadó Különös alkalmos iródnak, dívtársaknak, műhelynek, egyéni helyiségnek, előtárolnak, magániskolának, vagy nagy lakásnak. Bővebbet a kiadóhivatal utján megtudhatni. 3062-13

HITEL-PÉNZ.

- Amortizációs** kölcsönöket budapesti házakra és telkekre I., II., III. helyre 10, 20, 30, 40 és 50 évre, minden előzetes költség nélkül, közvetít a legrovidebb idő alatt, előkelő fővárosi intézmény, csekély utólagos honorárium fejében. Telékkönyvi kivonat és kataszteri birtokviszüksége. Értékezhetni d. u. 1-3-ig. Hol? mondja a kiadóhivatal. 850-14
- Fővárosi** gyak. orvos, néhány száz frinyi kölcsönt óhajlana havi részletekben, visszafizetésre felvenni. Szíves megkereséseket „F. 28.” alatt kérem e laphoz ítézni. 3373-14
- Mely nemes** férfi volna hajlandó fiatal özvegy asszonynak 100 frtot havi 5 ft részletfizetésre kölcsönözni. Levelek „Pontos visszafizetés” címmel kéretnek. 8554-14

KÖNYVEK.

- Eladok** könyveket, világihír írók műveit, olcsón. Cím a kiadóhivatalban. 1772-15

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

- Elővíváglizlet** családi körülmények miatt, a belváros legelőkelőbb helyén eladó. Venni szándékozóknak szíveskedjenek leveleiket „Közép” jelleg alatt a kiadóba küldeni. 3322-17
- Jól menő** kávéház a Józsefvárosban, napi bevétel 50-60 ft, elköltözés miatt szabad kezből május 10-1-re átadó. Megkereséseket „Körut” alatt kéretnek e laphoz ítéztetni. 3239-17
- Kis bolthelyiséget** keresek az Erzsébet vagy József-körut elején. Ajánlatok az ár megjelölésével „Ellátás” jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendők. 3278-17
- Műhelynek** vagy raktárnak alkalmas pinca-helyiség kiadó a kiadóhivatalban. Váci várn közelében a Haba-utczában. Cím a kiadóhivatalban. 2632-17

KÜLÖNFÉLE.

- Kitűnően** és olcsón lehet étkezni egy szállodás özvegynél. Cím a kiadóhivatalban. 3454-18
- Elegáns** női ruhákat készit jutányos árban egy kitűnő varrónő. Cím a kiadóhivatalban. 3036-18
- A legjobb** magyar élelrap az „Östörök”. Mostorra közli pompás karikatúrákban a nevezetesebb írókat és művészeket. 3036-18
- Olcsón és jól** lehet étkezni a VI. kerületben, naponta 4 tál étel havi 12 forint, 2 féle pecsenyével 15 forint. Cím a kiadóhivatalban. 3558-18
- Hegyes fodrásznő** ajánlja magát szerény díjazás mellett. Szíves megkereséseket „Könyvü kezü” jelleg alatt a kiadóhivatalba kérek. 3068-18
- Óp-haricsnya** kötő, szerény díjazás mellett állvállal munkát. Szíves megkereséseket „Tartós és szép” jelleg alatt a kiadóba kérek. 3162-18
- 6 forint** készit elegáns utcai női ruhákat egy igen ügyes szabónő. Háthos is elfár napi 1 ft 60 krajczárért. Cím a kiadóban. 3058-18

MINDENFÉLE.

Házassági krízis. Az angol „Woman at home” lap egyik utolsó számában miss Swan tollából cikk jelent meg, mely a férjhezmenések nehézségeire hívja fel a figyelmet. Már nem is nehézségnek, hanem lehetetlennek találja a missek férjhezmenetelét.

Ha nem megyünk férjhez — írja miss Annie Swan — nem azt jelenti, hogy hiányzik az akarat; ellenkezőleg, nekünk az kellemetlen, hogy az akarat megvan s nincsenek meg a kellemek.

Az író az angol leányok férjhezmenési krízisét épen a neveltetésből, a híres angol neveltetésből származtatja és a bajok megszüntetésére a következőket ajánlja: Nagy házassági hivatalt kell létesíteni, melyben aztán a leányok, bármikor fiatal embereket találjanak, hogy így még válogathassanak is. Tehát olyan házassági ügynökségről van szó, amilyenek Angolországban már vannak. Miss Annie javaslatában azonban eredetiség is van, amennyiben ő e hivatalt Jézus Krisztus keresztje védelme és Isten oltalma alá helyezné. Tehát vallásos alapja is van.

Én érzem — ugymond — hogy e műhöz minden keresztény férfi és nő kell, hogy csatlakozzék, mert ez a legholdogabb eredményekre vezethet. Nem látok semmi akadályt, mely miatt Isten szolgái is ne csatlakozhatnának hozzá, mert ők szívükön viselik testvérjeiket és nővérjeiket s így kötelességük jövődöbéli boldogságuk útját egyengetni.

Francia írók honoráriuma. Egy nagy angol lap hiteles statisztikát állított össze francia írók honoráriumáról. E kimutatás szerint legfényesebben Hugo Viktor művei jövedelmeztek írójuknak és halála után az örökösöknek. Hugo Viktor műveit hat millió frank honoráriumot fizetett ki a kiadó. Louis Blanc Histoire de la révolution française című művéért 500.000 frankot kapott; ugyanannyit kapott Thiers is Histoire du Consulat et de l'Empire-jéért. Hugo Viktor Bug-Jargal, Han d'Irlande és Notre Dame de Paris című műveinek minden egyes eladott példány után kapott 1 frankot. La Bruyère, aki Michallet kiadó leányának keresztapja volt, keresztelői ajándékba adta a kiadónak Caractères című munkája kiadási jogát, ami a szerencsés apának épen 100.000 frankot hozott a konyhára. Aránytalanul soványan pénzelt a műveiből Rousseau. Emilje például, amely valósággal forradalmat csinált a paedagógiában, mindössze 6000 frankot hozott neki. Flaubert Madame Bovary-jáért, amelyet az egész világon olvasnak s amelylyel a kiadója egy vagyon szerzett, 400 frank honoráriumot kapott. Az idősebb Dumas La San Felice című regényének minden betűjéért egy centimet kapott. Eredetileg sorozásra szólta a szerződés, de a kiadó, mikor látta, hogy Dumas egyre rövidebb sorokat írogat, megváltoztatta szerződésüket.

1. Napoleon hadjáratai. Napoleon hadjáratairól a következő kimutatást állította össze egy történész: négy hadjárata volt Olaszországban (1796—1797), három Egyiptomban és Szíriában (1798—1799), megint egy Olaszországban (1800), kettő Németországban (1805), kettő Poroszországban és Lengyelországban (1806, a niemeni (1807), egy Spanyolországban (1808), egy Ausztriában (1809), egy Oroszországban (1812) kettő Szászországban (1813), egy Franciaországban (1814) és a waterlooi 1815-ben. Összes csatáinak száma negyvenhárom, ezenkívül ötvenkét kisebb összecsapásban vett részt. Napoleon több sebet kapott mint gondolják. Egyik életrajzírója írja róla: A császár gyakran tartotta kezét balczombján, melyen egy jelentékeny mélyedés volt: az a szurony-szurás, mely Toulonnánál kis hija, hogy életébe nem került. Maga Napoleon is gyakran mondta, hogy az emberek sokat csodálkoznak azon, hogy ő a háboruban sérthetetlen. De nagyon csalódnak akik ezt hiszik.

— Én csak elütöttem — ugymond — minden kiállott sebesülésemet. Toulonnán három lovat lőttek ki alólam, az olaszországi hadjárat alatt is több, a St.-Jean d'Acre-nál vívott csatában öt paripa hullott el alólam. A regensburgi ütközetben golyót lőttek a toréomba, Wagramnál csizmámat lőttek át a blábamon és egészen összetörték lábambőrért.

Napoleon nagyon gyakran tette ki magát veszélynek s nem egyszer kellett kardot rántania, hogy

saját személyét megvédje. Így többek közt 1814-ben, midőn a brienni ütközet után gondolatokba merülve sétált a tábor felé, hirtelen bekerítette egy csapat kozák. Ez a támadás azért is érdekes volt mert ugyanazon a helyen történt, ahol Napoleon, 12 éves korában játszadozott és olvasgatott.

Az első szabadelvű költő emléke.

— (Irodalmi ünnep Debreczenben.) —

Az első magyar szabadelvű költő emlékét ünnepelik Debreczenben április 17-én. Azt a házat, amelyben a Ludas Matyi híres szerzője, Fazekas Mihály született és meghalt, a Csokonai-kör emléktáblával jelöli meg, amelyet e napon ünnepélyesen lelepleznek. Az emléktábla Tóth András jeles szobrász munkája. A márványtábla körül hat dombormű a Ludas Matyi néhány tréfás jelenetét örökíti meg.

Fazekas, a magyar irodalomtörténet egyik legvonzóbb alakja, aki nyugalmazott császári katonatiszt letéren Magyarországon olyan időben fujja meg a harci riadót a jobbágyokat eltipró földesuri önkény ellen és védelmezi lelkesen az egyéni szabadságot, amikor még ehhez nemcsak gondolkodó lélek, mélyen érző szív, de a csodával határos bátorság is kellett. Ludas Matyiban (népszerű comikus epos, 4 énekben, Bécs 1815.) felszázaddal a jobbágyok felszabadítása előtt bátran ki meri mondani, hogy a nemzetet egyik legősibb intézménye, a nemesi rendszer pusztítja el. A nemessége, ő szerinte is, aki maga is vérbeli nemes volt, kiéli a földhöz ragadt jobbágyot, ez Isten képmására teremtet embert lealacsonyítja állati színvonalra. Ezekről nemcsak írni, de még gondolkozni is feltűnő merészség volt abban az időben.

Fazekas sokat dolgozott. Írt fűvészkönyvet, ódákat, népdalokat, ez utóbbiak szájról-szájra terjedtek, de nevét Ludas Matyija révén ismerte meg az egész ország. A munkáiban nyilvánuló eredetiségnek köszönhető, hogy Debreczen másik nagy költője, a lángeszű Csokonai, aki külfölden távoli rokona volt, olyan bensően ragaszkodott hozzá.

A debreczenieknek külön irodalom-történetük van, amely már háromszáz éves. Ennek az irodalom-történetnek az első korszaka — úgy mondják — kezdődik Méliusz Péteren és tart Fazekasig. E korszak váltakozva a magasabb tudomány s főleg az egyházi irodalom korszaka volt, amelyet prédikátorok és a főiskola tanárai töltenek ki, akik a hivatalos teendőik kivül az írásban keresték lelkiüknek az istápot. — Fazekas munkálkodásával kezdődik a második korszak, amely méltán nevezhető az irodalom fénykorának, mert hiszen ebből a korból tündöklék elő Csokonai fenomenális tehetsége is. Országosan érezhető volt e korszak munkálkodásának hatása, mely annyi siker és dicsőség után a szabadságharc idején Péczelivel záródik le. Ez a korszak azóta nem tudott feltámadni a régi fényében a nagymultú kalvinista Rómában. A debreczeni kollégium büszke falai közül csufondárosan kikergetett két diák: Csokonai és Fazekas után, mily hosszú idő elteltével következett — Szabolesi Mihály, aki Debreczenben tanult ugyan, itt is énekelte első dalait, de nem a Basahalmán belül ringatták a bölcsőjét, tehát a dicsőségen osztozkodni kell másokkal is.

Fazekas Mihály sokkal kevesebbet tanult, mint Csokonai, nem is társalaghatott annyit a muzsákkal, mint halhatatlan rokona, a jó Vitéz Mihály, mert durva osztrák katonák közt telt el idejének java része, de ő benne is sok volt a csikóbőrös kulacs sirva vigadozó dalnokának genialitásából: Az ő humor, a zamatos magyarság borsál, paprikával keverve, az emberiség legszentebb érdekeiért dobogó szív és a forró hazaszeretet. Mint katonatiszt éveken át járt-kelt Ausztriában és azzal az érzéssel tért haza, hogy bú nyomja a höní földét, ahol csak a lába tapodja.

Aki tanulmányozza az akkori idöket, megérti, hogy Ludas Matyi kaczagató története voltaképp egy hazafias sikoly, mely arra volt szánva, hogy a jobbágyokkal önkénykedő nemesség szemérmét lefújja a hályogot. E munkájának célját maga a költő az előszóban a következőképp magyarázza:

„Hajdan ütellek magyarázták a mi atyáink
Hogy mi az alsó rend törvénye? kinél az igazság?
A ki erősebb volt, ugyanaz kényére bitangolt.
A lepecsékolt nép dühös indulatja kanóttzta
Adta jelét olykor bosszujának, de oroslán
Szíve kevésnek volt, hogy mint Matyi visszafozza
A mi goromba tsapást vett a zabolatlan erőtl.”

Ime megfejtve a titok, hogy Ludas Matyi miért vergődött olyan nagy népszerűsége az egész országban, mert nem úgy tetszik, mintha az ő feljajdulásában az örök-váltás előtti szomorú idők parasztjainak jajszavát hallanók. Vagy felszázadig szálló ige volt az országban Matyi fenyegetőzése: Háromszor veri ezt kenden Ludas Matyi vissza.

Abban az időben, amikor a nyelv és versforma szabályozatlan, már az is nagy érdem, ha valaki jól és hozzá még magyarosan tudott verselni. A magyar költők akkoriban nagyjából a klasszikusokat utánozták szolgai módon. Az eredeti pedig élvezhetetlen volt. A csermelyről és zephirről zengtek. A korról és a kornak nem mondtak, nem is mertek mondani semmit. Gyöngyösy után Csokonai és Fazekas az elsők, akik nemcsak elvont dolgokról énekeltek, hanem a kor életét és eszméit szöttek a költészetükbe szilárd kézzel, erős magyar önérzéssel a hivatott poéta érzéseivel, humorával és látónoki tehetségével. Fazekas, Debreczen házi poétája és első kalendáriumainak szerkesztője olyan keresetlenül írt, mint Kisfaludy Károlyig egyetlen poéta sem. Tehetségének nem volt szüksége, hogy minták után induljon. Másoló költőnek nem is lehet akkora hatása, mint amilyen neki volt. Pedig ő kemény nyaku kalvinista letéren épen nem kereste a hatást. Az életirója említi, hogy a verselt rejtgette és igen felháborodott, mikor egyszer rajta csipte egy leány-rokónát, hogy egyik versét másolja. Miután kegyetlenül végignézte a leányt, összetépte a költeményt és felháborodással mondta:

— Magamnak irtam, ne kutassa senki.

Ludas Matyiját, amelyben a nemesség bűneit annyi keserű igazsággal ostorozza és olyan erős módon gunyolja a bűnhődését okulás miatt, az egész országnak írta, de az érzémi költeményeivel önmagát gyönyörködtette. Lelkének e nyilvánulásait nem akarta a világ piaczára dobni. Sok elveszett a költeményeiből, a megmaradottakból imo egy szép vers:

Halkkal ingó lanyha pára!
Szaladogáló harmatok!
Kis furulyám lágy szavára
Tiszta hangot adjatok.
Lengd be véle gyenge szellet
Sik mezőnk határait,
A juhász a nyája mellett
Hadd fűlje sarjait.

Mig az este biborozza
A lement nap hajnalát,
Mig az éj betsillagozza
Széttérítve fátyolát,
Addig a menny földre hinti
Bal'samának harmatit,
S új erővel áldva intü
Új öröme illatit.

A mai modern hivatalos és nem hivatalos poéta előtt száz évvel imo egy verselt a debreczeni poéta a kedves kertje fái alatt. Fazekas Mihály, aki ilyen szép költeményt tudott írni, annyira nem tartotta magát költőnek, hogy felcsapott katonának, hét évig közhuszár, szontul huszártiszt és huszárfőhadnagy volt. Mint ilyen megfordult a Napoleon ellen viselt háboruban is. Mikor hazakerült Debreczenbe, botanikával foglalkozott és fűvészkönyvet írt, melyet sok ideig tanultak a református főgimnáziumokban. Debreczennek nem minden költője volt ilyen szerény, mert harmincz év előtt egy poéta arra kérte a várost, ha porhüvelyét elnyeli, vagy amint ő írta: „elnyelendő” a drága szülőföld: emeljenek neki szobrot, amely büszkén hirdesse az utókornak az ő nagy szellemét.

Debreczen ma nem mondható szigorúsággal annak a vaskalapos városnak, amely hajdanában volt, mert nemcsak ismeri, de már méltányolni is tudja azokat a költői tehetségeket, akiket olyan büszkén vallhat magának, mint Fazekas Mihályt és a Ludas Matyi híres szerzőjét, Csokonai felejtethetetlen kortársát és legmeghibtebb barátját. Elismerés a Csokonai körnek, hogy a Ludas Matyi szerzőjének emlékét maradvandóvá teszi.

KÉT ASSZONY

BARANCZEVICS SZ. KÁZMÉR REGÉNYE

oroszból fordította SZABÓ ENDRE (77)

XVI.

Szkromnyi Nyikities Pál, a „Falat kenyér” című jótékonyági egyesület titkára, a maga lován, egy jól táplált szürkén hajtattott a Sutilgina tábornokné házához, lassan lezárt a szánkából, lassan és méltósággal ment fel a kapu alá és szíves leereszkedéssel intve fejével a kapusnak, megállt egy tükör előtt, hogy megnézze, rendben van-e rajta minden?

Nyikities Pál bement a tereembe. Ott már több jótékony hölgy volt jelen. A hölgyek egy nagy asztal mellett ültek és élénken beszéltek. Nyikities Pál megjelenése mindnyájukra kellemesen hatott; némelyek felkeltek és eléje szeltek, mások szívesen integettek neki.

— Bocsásanak meg, mesdames — szólalt meg Nyikities Pál, hatásos álláshelyezkedve az asztal végén. (frakkban volt, bodros etejü inggel, melyre szépen hullott le sűrű szakállja) — egy kissé megkéstem. Visszatartottak az ülésben. Reményilem, hogy pardont kap bűnös fejem.

— Ne reménykedjek! — felelt a házi-asszony, aki egy másik ajtón jelent meg a teremben — jól tudja, hogy nem minden bűn számíthat bocsánatra.

Nyikities Pál alázatosan meghajtotta a fejét és úgy kísérte tekintetével a tábornokné az ő-elnöki székeig.

Sutilgina tábornokné magas termetű, mintegy ötven éves, megtelt asszonyság volt. Régi divat szerint vuklikat viselt s ez nagyon jól illett neki. Arcza nem vált ki sem szépség, sem kellemesség által; hegyes orrával és apró szemével valamely ragadozó madárhoz hasonlított.

— Beesés engedelmeikkel, mesdames, megkezdjük a dolgot — szólott Nyikities Pál, leülve az elnöknő mellé és kinyitva irattáskáját — megengedi, méltóságos asszonyom?

— Bár nem vagyunk teljes számban —

felelt az — mégis azt hiszem, hogy elkezdhetjük. Ah, ime!

A tereembe lassan Olga jött be. Arcza halvány volt. Egészen feketébe volt öltözve, ami neki nagyon jól illett s amit mindjárt észre lehetett venni a többiek irigy pillantásaiból.

— Kegyed ma megkészt, ma chére! — fordult a tábornokné Olgához, de az szótlanul nézett rá nagy sötét szemével, s e tekintet hatása olyan volt, hogy a tábornokné szükségét látta, hogy megjegyzését enyhítse, s hozzá tette még: — szokása ellenére...

Olga kezet fogott a legközelebbiekkel, szótlanul meghajtotta magát a távolabb ülőknek s leült a szokott helyére, a „Pislogó szemecske” mellé.

Ez a kis, csinos, mintha csak elefantsontból faragott hölgyecske a megtestesült izgalom volt. Alig ült le Olga, ő rögtön elírásztotta azt kérdésekkel, valami leveleket és telegrammokat mutogatott neki s oly hangosan kezdett beszélni, megszakítva maga-magát is, hogy az elnöknő egynéhányszor szigorú pillantást vetett feleje.

Nyikities Pál előszedte az aktáit és elkezdte a mult ülés jegyzőkönyvét olvasni. Folyékonyan, szépen, hangulatosan olvasott, mintha az nem is száraz jegyzőkönyv lett volna, hanem valami érdekes regény. Az elnöknő harmincz rubelt adott be, amelyet állítólag gyűjtött, tényleg azonban a magából fedezett, a „pislogó szemecske” elpirulva tett le az asztalra egy kék bankjegyet*, a többiek ki három, ki két rubelt.

Nyikities Pál összerakta az áldozatokat, összeszámolt és fejet csóvált.

— Kevés, mesdames, kevés, — mondá — a nép szüksége egyre nagyobbodik, az adakozások pedig (itt megvetőleg lóbálta meg a levegőben a bankjegyeket) oly elenyészők. Okvetlenül meg kell kettőzletnünk szorgalmunkat, új tagokat szerezni...

Itt Olgára esett tekintete s észzevén, hogy az valamit mondani akar, elhallgatott.

— Nyikities Pál, az én hozzájárulásom

* Tíz rubeles.

még nincs ott — mondá Olga — legyen szíves ezt is hozzá tenni.

S ezzel egy boritékot dobott oda.

A titkár felvette a boritékot s kivett abból tíz darab százast.

— Ezt kegyed gyűjtötte? — kérdé hitetlenül a titkár.

— Nem — mosolygott Olga — ez az én pénzem. Oda áldozom!

Nyikities Pál szétnézett a társaságban és rögtön észrevette, hogy vihar van kitörőben. A jótékony hölgyek arczai elkomorultak.

— Méltóztatik a gyűlésnek Baryin asszonyság adományát elfogadni? kérdezte hivatalos hangon Nyikities Pál anélkül, hogy a boritékról felnézett volna.

— Elfogadjuk, elf... kiáltott fel a „Pislogó szemecske”, de hirtelen elhallgatott.

Sutilgina tábornokné felállt egész mivoltában. Arcza vörös volt, apró, ravasz szemei szikráztak.

— En azt hiszem — szólott — hogy mielőtt ez adományt elfogadnók, meg kell várni a választmány határozatát.

A tábornokné fenyegető tekintetének hatása alatt mindenki hallgatott.

Nyikolajevna Szerafina megsemmisítő tekintettel nézte végig Olgát, aki elfordult.

— Kérem, tehát a választmány tisztelt tagjait — mondá Nyikities Pál, fejét lehajtva.

A választmányának három tagja volt: ő maga, a tábornokné és egy báróné. Mindhárom kimentek a szomszéd szobába s alig nyitotta ki előttük az ajtót Nyikities Pál, a tábornokné az izgatottságtól pihegve vetette magát egy karosszékre és kiabált:

— Mily vakmerőség! Mily hallatlan merészség!

— Méltóságos asszonyom, kihallatszik — figyelmeztette őt az óvatos Nyikities Pál.

— Hát bánom is én, ha meghallja is. Annál jobb! Nekem mindegy! — kiabált a tábornokné — hadd hallja meg az a maga hitványa, a jött-ment, kitartott szerető.

— Méltóságos asszonyom... Nyikolajevna Szerafina — könyörgött Nyikities Pál.

(Folytatása következik.)

Bank- és váltóüzlet r.-t. Budapest, V.,
Berettya-utca 12.

A magy. kir. szab.

Osztálysorsjáték

főelárusítója

a legközelebbi húzáshoz

1898. május 11. és 12-ére

ajánljuk a sorsjegyek mielőbbi megrendelését.

A sorsjegyek ára:

A május 11-12-iki húzásra:		Mind a 6 húzásra:	
Egész sorsjegy	6 frt - kr.	Egész sorsjegy	80 frt.
Fél sorsjegy	3	Fél sorsjegy	40
Negyed	1 50	Negyed	20
Nyolczad sorsjegy	75	Nyolczad sorsjegy	10

Tervezetek kívánatra ingyen.

Előfizetések és hirdetések
felvételnek lapunk kiadóhivatalában
VIII. ker., József-körut 65. sz.

Való-

di francia különlegességek csakis F. Bergmann Áll. leghíresebb párisi gyárából legelőnyösebben beszerezhetők

Polgár Sándornál
Budapest,
VII., Erzsébet-körut 50.
Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

MUSZAKI IRODA.

Engelsmann

Rezső

Magánmémor.

BUDAPEST.

Muzeum-körut 15.

Elfogad.

MUSZAKIMUNKÁK
kivitelét

TALALMANYOK
SZABADALMAK

Muszkai
értékelője

A tavaszi és nyári időszakra való tekintettel

áruházam oly annyira van felhalmozva cipőárukkal, hogy képes vagyok a tekintetben minden kívánalomnak eleget tenni. Áraim oly olcsók, hogy valóban bámulatos.

Férfiaknak.

Czugas cipő, egy darab pitting bőrből	8.-
Borjubőr betétes cipő	8.20
Borjubőr, keztübbör-szárral, elegáns	8.80
Divatos barna színű, bergsteiger cipő	4.-
Divatos barna színű czugas cipő	4.-
Divatos színű barna borjubőr, elől kapcsos cipő	4.30
Divatos zöld színű előlkapcsos cipő	4.50
Divatos színű barna félczipő	8.50
Szalidulak cipő, világosbőr vagy keztübbör szárral	4.20

Hölgyeknek.

Női laszlin czugas cipő, 16 csm. magas selyem czug	2.80
Féregbőr czugas cipő	8.-
Divatos színű barna fűzős angol cipő	3.20
Divatos színű barna gombos angol cipő	3.40
Divatos zöld színű előlűzűs cipő	3.40
Női zergebőr gombos cipő 10-12 gombmagas 4. frt szalon-lakból	4.-
Divatos színű barna félczipő	2.40
Féregbőr regatta-cipő, kötői való	2.40
Laszlin regatta-cipő, kötői való	2.20

Orizási választék mindennemű divatos barna és zöldszínű, valamint fekete bőr gyermek-, gombos- és fűzős-cipőkben. — Vidéki rendelések pontosan eszközöltetnek több száz divatos ábrákkal ellátott árjegyzékem ingyen és bérmentve. Tisztelettel 528

AGULÁR EDE Budapest, Erzsébet-körut 6.
a New-York palotával szemben.

Tessék a védjegy re figyelni!

Tov. védjegy. Védjegy.

A „Tökéletesség” teljesen biztos, ártalmatlan antiszepticus

hölgy-óvszer

(nem gummi) fertőző betegségek stb. ellen. 1 dohoz 20 darab 2 frt, 12 db 1 frt 80 kr. haszn. utasítással. Postadíj 20 kr., utárv. 15 kr. Főraktár: Párodí L., Budapest, VII/1., Óvoda-utca 24. szám. Diszkrét szétküldés.

Viszonteladókknak engedély.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. április 13-án.

Main table containing market data for various categories: I. Államadósság (Government Debt), II. Más közkölcsonök (Other Public Loans), III. Záloglevelek és kölcsönkötvények (Mortgage Bonds and Loans), IV. Elsőbbségi kötvények (Priority Bonds), V. Bankok részvényei (Bank Shares), VI. Takarékp. részvényei (Savings Bank Shares), VII. Biztosító-társ. részv. (Insurance Shares), VIII. Gőzmalom részv. (Steam Mill Shares), IX. Bányák és téglagy. r. (Mines and Brick Works), X. Vasművek és gépgy. r. (Iron Works and Machinery), XI. Könyvnyomdák r. (Printing Houses), XII. Különféle vált. részv. (Various Exchange Shares), XIII. Közleked. vált. részv. (Transport Exchange Shares), XIV. Sorsjegyek (Lottery Tickets), XV. Pénzjegyek (Banknotes), XVI. Váltók árfolyama (Exchange Rates), XVII. Határidőre kötött értékp. (Futures Market). Each section lists items with their respective prices and exchange rates.

SZÍNHÁZAK.

Budapest, csütörtök, 1898. április 14-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Evi bérlet 62. Havi bérlet 16.
A velencei kalmár.

Vigjáték 5 felvonásban. Irtá Schakspere. Fordította A. S. Zsigmond.

Személyek:

Velencei doge Szigeti
Marconi herceg Irván
Arragoni herceg Palfi
Antonio Szacsvay
Bassanio Horvát
Gratiano Dezo
Solania Meszaros
Solanio Latalar
Lorenzo Mihályfi
Shylock Ujhazi
Tubal Kóssmerei
Lancelot Gobbo Várvári
Oreg Gobbo Gabányi
Salerio Fehér
Imok Molnar
Leonardo Nat. sziz
Balthazar Paulay
Stephano Abonyi
Portia Hegyesi M.
Nemssa K. Gerő
Jessica Cs. Alszegi

Kezdeté 7 órákor.

VÁRSZÍNHÁZ.

Zárva.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Aranylakodalmom.

1848—1898.

Látványos alkalmi játék nyolcz képpel, dalokkal és tánczokkal. Irták: Bodhy László és Rakosi Viktor. Zenejét összeállította: Fekete J.

Személyek:

Koltay Jenő Molnár L.
Katalin Hetttyey A.
Béla Bessenyei
Nyárády Szentmiklóssy
Howard Szilágyi V.
Tarnay Ákos Iványi A.
Emerenzia Szilassy
Tábornok Adám L.
Segédiszt Kardos
Boriska Csik L.
Oreg paraszt Mátrai J.
Petike, unokája Tóth M.
Caigányprinás Vardi P.
Bem tábornok Laposi G.
Petőfi százados Gabányi
Mikulák Janó Ferencci K.
Krauszházi Sziklai K.
Kozákkapjár Assenyey

Kezdeté 7 órákor.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ

Evi bérlet 19. Havi bérlet 5.
Lejo Lili k. a vendégfelleptével:

A tevedt nő.

Opera 4 felvonásban. Zenejét szerzette: Verdi. Szövegét írta: Piave.

Személyek:

Valeria Violotta Lejo Lili
Bervolt, Flora Gabos N.
Anna Valent V.
Germond Alfred Aranyi
Germond György Takats
Gaston Vicomte Dalnoki
Duphol Bére Kornai
D. Orligny marquis Hegedüs
Grenville, orvos Szendrői
Flora Inasa Szalay
Giuseppe Juhász

Kezdeté 7 órákor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Palóczy Berta első föllépése

A Szultán.

Ereleti operette 3 felvonásban. Irtá és zenejét szerzette Verdi.

Személyek:

Szelim, szultán Palóczy B.
Bimbasi Kasai
Bulbul Nemeth
Kaftán Várnai
Ali, főnök Tollai
De Forain Gaston Kenedich
Hoxelane Kürj Klára
Della V. Margó
Adelgunda M. Csatai
Fatime Gyöngyösi
Müzzim Kocsis

Kezdeté 7 órákor.

VIGSZÍNHÁZ.

638. szám. 638. szám.

Feri kisasszony.

Amerikai bohózat 3 felvonásban. Irtá: M. Morton. Fordította: Mihály József.

Személyek:

Frank Szymor Tapolyczai
Fred Anderson Fenyvesi
Byron Mac Stuff Góth
Anagyházi Hegedüs
So per, komornyik Szarényi
Vesla Deli E.
Edsa Varsányi I.
Mann kisasszony Niki L.
Chetwynné R. Rostagni
Cosette, szobaleány Berzsei I.

Kezdeté fél 8 órákor.

Színházi műsorok.

	Nemzeti Színház	Vár Színház	M. Kir. Operaház	Vig Színház	Nép Színház	Magyar Színház
Péntek d. u.	Crampton mester	—	—	Feri kisasszony	1848. Hadak utja	A gésák
Szombat	III. Rikárd	—	Carmen	Feri kisasszony	Felhőszakadás	Eduard pöre
Vasárnap d. u.	—	—	—	A nőszabó	1848. Hadak utja	Aranylakodalmom
Este	Folt, amely tisztít	—	Lohengrin	Feri kisasszony	Felhőszakadás	Eduard pöre

A világhírű CHICAGO-kerékpár
raktára csakis
BUDAPESTEN,
VII. kerület,
Érzsébet-körut 19. sz.
Perl és Löwinger.
Részletfizetésre is kapható.
Képes árjegyzék 10 kr. postabélyeg beküldése ellenében küldeték.

Tűzmentes pénzszerkevényeket, kazettákat,
vill. jelző-pénzszerkevényeket, páncélpénzszerkevényeket és másológépeket szállít szolidan és olcsón cs. és kir.
Hesky Testvérek
Budapest,
VI. Szabolcs-utca 4. szab. **hazai pénzszerkevény-gyára.**

Kerékpáröltönyök 10 frt. Kerékpár-pellerine 5 frt. Havelok 8 frt. Loden-öltönyök 15 frt.
Rothberger Jakab cs. és kir. udvari szállító-nál Budapesten, IV., Váci-utca 23.

Pénz-BUTOR
közönség mindennemű értékpapirokra, sorajegyekre a legolcsóbb kamatra (visszafizethető kisebb részletekben) kapható
WOHL J.
banküzletben Budapest,
Ferenx József-tér 3.
Diana-fürdő. 636

kézpénzért, ugyszintén
részletfizetésre
legjutányosabban kapható
GONDA S.
obutraktárban 431
VII., István-tér 7. sz.

Több kiállítási éremmel kitüntetve. Budapesti Jalousia és ablakredőnygyár
Justus Sándor és fia
Andrssáy-ut 60. sz. Csengery-u. sarkán
ajánlja
gördülő faredőnyeit
acélpánttal vagy hevederrel összekötve.
szabadalmazott hengszerkezetével!!
és minden szakba vágó gyártmányait. Árjegyzék vagy külsérvetés ingyen és bérmentve. **Telefon 23-06.**

Butort
nagy választékban, **asztalos, kárpitozott és szalon-berendezéseket** eladók üzletem felosztása miatt gyári árrban.
Budapesti asztalos és kárpitos butorcsarnok,
VII. ker., Dohány-utca 2. sz. I em.
BLICKENS DERFER
amer. gyors-írógép (klaviatur rendszer, mint a Remington, Hammond, Yost) a legujabb. A létező összes rendszereket felülmúlja tartósság és megbízható gyors munka tekintetében. Egyszerű, romolhatlan szerkezet. Nincs festékszalagja. Írása látható. 60%-al olcsóbb.
SCHULHOF GYULA.
V. ker., Váci-körut 80. sz.

Asztali- és pecsenye-borok.
Van szerencsem a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy Budapest-en
VIII., József-körut 65. sz. alatt
(Az „Országos Hírlap” kiadóhivatala mellett) a kívánalmaknak minden tekintetben megfelelően berendezett **fűszer-, bor- és csemege-kereskedést** nyitottam.
Főtörekvésem lesz a bevásárlóimat a legkitünőbb cikkek pontos és gondos kiszolgálásával, valamint a legolcsóbb árak felszámításával minden irányban kielégíteni.
Helyben minden mennyiséget házhoz szállítok. Vidéki megbízásokat a lehető leggyorsabban teljesítek.
Tisztelettel
Dvorzsák Károly.
Természetes ásványvizek.

Kőbányai Király Sörfőző
részvénytársaság.
Alaptőke: 4,800.000 korona. **Telefon: 61-50.**
Maláta-sör.
Bajor módra készült ezen legjobb sörgyártmányunk arra van hivatva, hogy az e nemű külföldi árukat kiszorítsa.
Kellemes zamata miatt kedvelt **üdítő ital** és **gyógyhatásánál fogva** a legelső orvosi szaktekintélyek melegen ajánlják: különösen **dr. Korányi Frigyes** és **dr. Kéti Károly** egyetemi tanár urak tanusítják, hogy ezen sör sikeresen használhatóan bizonyult. Idegbajokban, vérszegénység-nél, emésztési zavaroknál, gyengeségnél maláta sörünk valóságos gyógyszer.
Árak vidékre. 100
Nagy láda: 60 kis palaczk 6 frt, betét 4 frt, összesen 10 frt. — Kis láda: 30 kis palaczk 3 frt, betét 2 frt, összesen 5 frt budapesti vasuti állomásra szállítva utánvétellel.
Hónapokig eltartható. A ládákért és palaczkokért adandó 4 frt, illetve 2 frt betétet — azoknak bérmentes visszaadásakor — visszaszolgáltatjuk.
Megrendeléseket elfogadnak: Gyári irodánk Kőbányán. Városi irodánk: VII., Kertész-u. 40. és vidéki raktárosaink. **Budapesten kapható minden nagyobb fűszerkereskedésben és poharanként a Quisisana buffethen Váci-körut 12.**
Kőbányai Király Sörfőző
részvénytársaság.

Finom női fehérneműket és
menyasszonyi kelengyéket
jutányos árrban, legnagyobb választékban ajánl
Kanitz Ferencz és Tsa
szepességi vászon raktára
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 11.

Fényképészeti műterem.
Miatán előírt fényképész betegsége miatt műtermét más városba ohajtja áttenni, **Mármaros-Szigeten,** önk forgalma helyen lévő s jó hírnévnek örvendő műtermét összes berendezésével, kirakataival együtt legkésőbb **április 20-ánig** jutányos ár mellett hajlandó eladni. Megkeresék **Hatskó Károly** fényképészhez **M.-Szigetre** küldendők.
248

Felhívás
a n. é. butorvásárló közönséghez!
Az elmúlt őszi és téli idep alatt sikerülvén olcsóbb előállítás... ár mellett, nagy mennyiségű elsőrendű anyagból készült **szilárd asztalos- és kárpitozott butort** a mai kor igényeinek megfelelően elkészítettük, a miért is azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy rendkívüli jutányos árral szolgálhatjuk ki a vevőinket, míg ezen készletünk tart.
Patyi Testvérek 16- és székvárosi asztalos és kárpitos butortelepe.
VIII., Kerepesi-ut 9/A. földszint és I. emelet.
Eladás csak készfizetés mellett.